

ADVOCATENBLAD

met bijlage
Kronieken

nr. 3 | april 2013

DE EENPITTER SLAAT TERUG

4
solo-advocaten
nieuwe stijl
presenteren
zich

- » De gevolgen van extra bezuinigen op rechtsbijstand
- » Wanprestaties van vreemdelingenadvocaten
- » De nieuwste cijfers over de advocatuur

Sdu UITGEVERS

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

Vergeet niet je stap te maken!

DPA Legal voor Advocaten en Bedrijfsjuristen

Af en toe van baan verwisselen maakt gelukkiger. Van tijd tot tijd een nieuwe omgeving met nieuwe werkzaamheden geeft aanzienlijk meer voldoening en zelfvertrouwen. Inkomen en beroepsstatus nemen bovendien aantoonbaar toe. DPA Legal helpt jou je juridische carrière vorm te geven. Wij kennen het juridische landschap als geen ander en kunnen jouw wensen en behoeften in verschillende fasen van je leven concreet in kaart brengen.

Overstappen binnen de advocatuur, naar het bedrijfsleven of juist weer terug naar de advocatuur? Zoveel juristen en bedrijven; zoveel wensen. Per individu en per levensfase verandert de behoefte naar werk. Om die behoefte te vervullen is meer nodig dan een simpele match tussen een CV en een vacature. Door onze aanpak, kennis, ervaring en ons uitgebreide netwerk kunnen we nét iets verder kijken en een stapje verder gaan. En dat werkt in het voordeel van onze kandidaten én opdrachtgevers.

Neem contact met ons op voor nadere informatie of een oriënterend gesprek. We vertellen je graag meer over onze aanpak.

Als zelfstandige business unit van DPA Group richt DPA Legal zich op de arbeidsmarkt voor juristen met minimaal vier jaar relevante ervaring opgedaan in het bedrijfsleven of de advocatuur. We vervullen tijdelijke en vaste posities voor de advocatuur en in het bedrijfsleven.

DPA Legal Parklaan 48 1405 Bussum T +31 (0)35 625 05 05 jurist@dpa.nl www.dpalegal.nl

DPA | Legal
DETACHERING

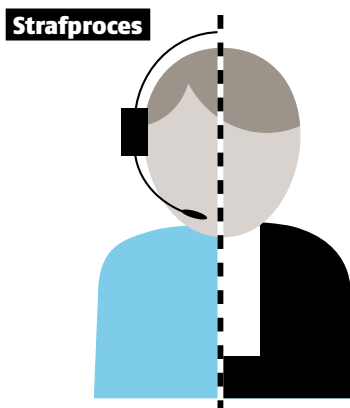

Interview

18

Kinderalimentatie herzien

De kinderalimentatie wordt vanaf 1 april op een nieuwe manier vastgesteld. Hoe werkt de nieuwe rekenmethode en wat zijn de voordelen van de nieuwe methode? De uitgangspunten blijven volgens Annemarieke Roelvink-Verhoeff ‘behoefte en draagkracht’.

Strafproces

28

Spoedeisende hulp bij juridische ongevallen

De inzet van advocaat-assistenten en contact via een videoverbinding moeten helpen om aan de extra hulpvraag in de eerste zes uur van het strafproces tegemoet te komen. Dat adviseert de Commissie Innovatie Strafrechtadvocatuur. Drie deskundigen over het advies.

Interview

38

Verheij: ‘Het is nu voortdurend pieken’

Op strafafdelingen is er volgens Leendert Verheij (61) een toename van de werkdruk. De president van het hof in Den Haag over werklust, invoering van de gerechtelijke kaart en de eigenschappen van een goede advocaat. ‘De ene is veel actiever en creatiever dan de andere.’

Actualiteiten

- 3 Van de deken: Naar de knoppen
- 5 Column Harry Veenendaal
- 7 Agenda
- 9 Congolese advocate Esambo: ‘Berecht oorlogsmisdadigers’
- 13 Afkoersen op een ministelsel

In beeld

- 10 Harde cijfers
- 32 De inhalige advocaat

Reportage

- 16 Banden aanhalen met bedrijfsjuristen

Coverartikel

- 20 De eenpitter slaat terug

Analyse

- 35 Bestuurders vangen meer wind

Geld

- 42 Reparatielwet griffierechten lost problemen met innen niet op

Misstand

- 46 Over de rug van de vreemdeling

Even Opruisen

- 49 Bewijsbeslag leggen, hoe zat het ook alweer?

HRM

- 50 Afrekenen met juristaal

Transfers

- 53 Wie, wat, waar?

Uitspraken

- 55 Van de tuchtrechter

Colofon

93e jaargang

Het *Advocatenblad*, het officiële orgaan van de Nederlandse Orde van Advocaten, verschijnt 12 keer per jaar (elke laatste donderdag van de maand) en wordt uitgegeven door Sdu Uitgevers. De van de orde onafhankelijke redactie stelt de inhoud samen, behalve Van de deken, Van de Orde en Tuchtrect.

Hoofdredacteur
Robert Stiphout

Journalistieke redactie
Sabine Droogleeve Fortuyn,
Hedy Jak en Mark Maathuis

Redactie
mr. K.A. Boshouwers
mr. A. Groenewoud
mr. M.R. Maathuis
mr. R. Malewicz
mr. C.C. Oberman
mr. M.A.R.C. Padberg
mr. L.H. Rammeloo
mr. drs. Th.C. van Schagen
mr. B.J.R. Van Tongeren

Beeldredactie
Charlotte Helmer

Vormgeving
Dimdim, Den Haag

Correctie
Sandra Braakmann

Druk
Senefelder Misset, Doetinchem

Citeerwijze
Adv.bl. 2013-3, p.

Aan dit nummer werkten mee
Maarten Bakker, Ronald Brokke
Jiri Büller, Kim van Keken
Michel Knapen, Peter Louwerse
Kim van der Meulen, Huib Nederhof, Tatiana Scheltema
Trudeke Sillevis Smitt, Matthijs Sluiter, Marian Verburgh

Redactionele bijdragen
Bijdragen kunnen naar redactie@advocatenorde.nl. Per 500 woorden leveren deze 1 opleidingspunt op. De redactie heeft het recht bijdragen in te korten.

Sdu Uitgevers
Gert Jan Schinkel (uitgever)
Sandra Kroon (directeur Legal, Tax & Regulatory)

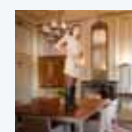
Advertenties
Fenneke van der Schee en
Angela Bruins (media adviseurs) 070-378 05 62
www.bereikdejurist.nl,
advertentie.juridisch@sdu.nl,

Inzendtermijn:
nr. 4 12 april 2013
nr. 5 15 mei 2013

Abonnementen
Per jaar: 222,50 euro
jaar (incl. verzend- en administratiekosten).
Studenten: 111,25 euro.
Jaarbanden: 39,95 euro (excl. verzendkosten).
Losse nummers: 30 euro (excl. verzendkosten).
Alle bedragen zijn excl. btw.

Adreswijzigingen
Sdu Uitgevers klantenservice,
070-378 98 80, Postbus 20014,
2500 EA Den Haag, www.sdu.nl/service;
adreswijzigingen van advocaten: adres@advocatenorde.nl

Bureau van de Orde
Neuhuyskade 94, 2596 XM
Den Haag Postbus 30851,
2500 GW Den Haag info@advocatenorde.nl
070 - 335 35 35
Helpdesk: helpdesk@advocatenorde.nl
070 - 335 35 54

Omslagfoto:
Huib Nederhof

HO
PRINT

Nederlands
Uitgeversverbond
Groep uitgevers voor vak en wetenschap

Redactioneel

Lesje recht

Het was een piepklein berichtje op de website van het Advocatenblad (www.advocatenblad.nl), maar daarom niet minder belangrijk. ProDemos, huis voor democratie en rechtsstaat, plaatste op internet een examen recht voor leken (www.rechtexamen.nl). Het examen moet de kennis van het recht onder niet-juristen vergroten.

Naar alle waarschijnlijkheid zal blijken dat de gemiddelde Nederlander (niveau vmbo-plus) weinig weet over het recht. Niet zo gek, want op de middelbare school wordt haast geen woord vuil gemaakt aan recht. Een vleugje staatsinrichting bij geschiedenis, een scheutje strafrecht bij maatschappijleer. Dat is het wel. Na hun eindexamen weten leerlingen dankzij aardrijkskunde waar Boedapest ligt, dankzij biologie waar hun blindedarm zit, maar waar en hoe ze hun recht moeten halen?

Een lesje recht misstaat een rechtsstaat niet. Zeker niet nu de onze door bezuinigingen wordt ondermijnd (zie onder meer 'Afkoersen op een ministelsel' op pagina 13). Ook handig: juridisch onderlegde Nederlanders kunnen beter inschatten hoe goed hun advocaat is, in plaats van zich achteraf te beklagen over de juridische bijstand.

Op het lekenexamen volgt later dit jaar een examen voor juristen. Het *Advocatenblad* draagt daar overigens aan bij. De veelbekritiseerde eenpitter kan bij dat examen zijn revanche nemen in een kenniscompetitie met collega's van grotere kantoren. Zo kunnen solo-advocaten waarmaken wat ze in dit *Advocatenblad* beweren, namelijk dat de kritiek op eenmanskantoren niet deugt (zie 'De eenpitter slaat terug' op pagina 20).

Om alvast diepgravende kennis op te doen, vindt u bijgesloten – in hun nieuwe vorm – de Kronieken Vennootschapsrecht, Pensioenrecht en Arbeidsrecht. Maar natuurlijk staat ook het reguliere *Advocatenblad* vol nuttige informatie. In het vervolg kan dit overigens alleen maar meer worden. Niet in de laatste plaats dankzij diegenen die de moeite namen om in de online enquête van het *Advocatenblad* hun leesbehoefte kenbaar te maken. Als nieuwe hoofdredacteur (aangenaam) dank ik u daarvoor hartelijk.

Robert Stiphout

Efficiënter scheiden

Foto: ANP

Op 1 april wordt de uniforme werkwijze Verdelen en Verrekenen landelijk ingevoerd. Vanaf dan zullen tijdens de eerste zitting het echtscheidingsverzoek en alle verzochte nevenvoorzieningen, dus ook verdelings-/verrekeningsverzoeken, gecombineerd worden behandeld. Daarnaast zijn advocaten verplicht een webformulier in te dienen.

'Er komt meer samenhang en een betere afstemming. Zittingen worden veel effectiever,' zegt Erna Steverink (Stadhouders Advocaten in Utrecht en bestuurslid van de vFAS). Samen met Edith van Ruitenbeek-de Bekker (Van Hilten, de Vries, Van Ruitenbeek in Den Haag) zat zij als advocatenlid in het projectteam Verdelen en Verrekenen. Nieuw voor advocaten is het verplichte gebruik van een webformulier. 'Dat moet je zien als een soort spoorboekje,' zegt Tjine Ritsema van Eck-van Drempt, die als projectleider vanuit de rechtspraak ver-

antwoordelijk was voor de inhoud. 'Via een digitale vragenlijst leveren advocaten de rechtbank feitelijke informatie over de verzochte verdeling of verrekening. Na invulling kan men het formulier digitaal verzenden of uitprinten en toevoegen aan andere processtukken voor de fysieke verzending per post.' Het webformulier is zo opgesteld dat het ook gebruikt kan worden in dagvaardingsprocedures waarin verdelings- en verrekeningskwesies spelen. Om met het formulier te kunnen werken, moeten advocaten een sms-authenticatie aanvragen via het Digitaal loket rechtspraak voor de advocatuur. Dit houdt in dat advocaten bij elke inlogactie een sms ontvangen met een unieke inlogcode. Deze inlogcode hebben ze naast de huidige gebruikersnaam en het wachtwoord nodig om toegang te krijgen tot deze dienst. Wij raden aan dit voor 1 april te doen,' aldus Steverink.

Citaat

'Regelgeving valt niet meer uit te leggen, zelfs niet door intermediairs.'

Nationale ombudsman Alex Brenninkmeijer presenteert zijn Jaarverslag, 20 maart 2012 (www.telegraaf.nl).

Bedrijfs-advocaten blijken echte advocaten

Met zijn uitspraak in de Delta-zaak bevestigde de Hoge Raad half maart dat er geen grond is om een advocaat zijn verschoningsrecht te ontzeggen puur op basis van het feit dat deze in dienstbetrekking werkt. De uitspraak werd gedaan in de sprongcassatie ingesteld door dienstverlener Delta tegen de beschikking van de rechtbank in Groningen. Het ging daarbij om een voorlopig getuigenverhoor, waarbij een getuige ondervraagd werd over wat hij had besproken met Delta's advocaat in dienstbetrekking.

Het beroep van de Delta-advocaat op zijn afgeleide verschoningsrecht wees de rechtbank af omdat een advocaat in dienstbetrekking niet onafhankelijk zou zijn, zodoende komt hem geen verschoningsrecht toe. Met die redenering ging de Hoge Raad niet mee.

‘Het is een principiële uitspraak waar we enerzijds blij mee zijn,’ zegt Doke Sweere, advocaat in dienstbetrekking bij AkzoNobel en voorzitter van de sectie Advocaten in dienstbetrekking van het Nederlands Genootschap van Bedrijfsjuristen. ‘De Hoge Raad bevestigt ondubbelzinnig dat advocaten in dienstbetrekking onverkort het verschoningsrecht toekomt. Volgens de Hoge Raad is de onafhankelijkheid van de advocaat in dienstbetrekking goed gewaarborgd, onder andere door het professioneel statuut uit de Verordening op de praktijkuitoefening in dienstbetrekking.’ Dit statuut, dat werkgevers van advocaten in loondienst moeten ondertekenen, verplicht hen de onafhankelijke praktijkuitoefening door ‘hun’ advocaten te eerbiedigen.

De rechtbank behandelde deze principiële kwestie uiterst summier en baseerde zijn oordeel op de uitspraak van het Europese Hof van Justitie in de AkzoNobel-zaak. Maar die uitspraak betreft het Europese mededingingsrecht en is dus niet, zoals de Hoge Raad ook aangeeft, per definitie toe te passen op Nederlandse, civielrechtelijke situaties.’

Van de deken

Naar de knoppen

Jan Loorbach

Het ministerie van Veiligheid en Justitie grijpt naar de knoppen om de beknottingsdoelstelling op de post van de gefinancierde rechtshulp te gaan halen. Zo dreigt de toegang naar het recht naar de knoppen te gaan. En dat voor juist het kwetsbaarste gedeelte van onze samenleving. En over de rug van de sociaal gemotiveerde advocaten.

Over de financiële crisis en over de noodzaak van bezuinigen wordt weleens dramatisch gedaan door de verkeerde mensen om de verkeerde redenen: als Nederland zo procent armer zou zijn, is het nog steeds een enorm welvarend land. Het is (als ik me een krantenbericht goed herinner) niet armer dan het toch ook al welvarende Nederland uit 2005.

Waar het schrijnt, is in de vaak foute allocatie van de besparingen. Die allocatie hoort het minst thuis bij de financieel zwakste Nederlanders en hun fundamentele aanspraak op toegang tot het recht. Juist in die boomgaard moet het ministerie van Veiligheid en Justitie niet op zoek gaan naar laaghangend fruit.

Er is de knop van het nog verder naar beneden brengen van de inkomens- en vermogensgrenzen; er is de knop van de verhoging van de eigen bijdrage; er is wellicht ook nog de knop van het elimineren van hele rechtsgebieden. Gedraai aan die knoppen raakt de rechtzoekenden rechtstreeks. De Nederlandse Orde van Advocaten ziet zich als de collectieve advocaat van deze cliëntencollectiviteit van morgen voor de taak gesteld zich luid uit te spreken tegen die rechtstreekse aantasting van de rechtsbescherming van onze cliënten, van een bouwsteen van onze rechtsstaat.

Dan is er ook nog de knop van het beperken van het inkomen (beter: de omzet) van de advocaat dat hij uit gefinancierde rechtshulp kan ontvangen. Niet alleen door met de genoemde knoppen de instroom af te knijpen, maar ook door het tarief te druk-

ken worden dus advocatenomzet en rentabiliteit sterk aangetast.

De ‘gestapelde’ bezuinigingsprogramma's belopen tenminste zo'n 150 miljoen euro. Dat is zo'n beetje een derde van het budget dat enkele jaren geleden een stabiel en rustig gegeven leek. Dat is in verhouding ver voorbij wat een proportionele bijdrage aan de bezuinigingsopdracht is.

Gezien de situatie is nu het moment om ook duidelijk uit te spreken dat verdere beknotting van de omzetpotentie van de advocaat in de gefinancierde rechtshulp zijn grenzen meer dan bereikt heeft. Zowel als het gaat om een redelijke financiële bejegening door Veiligheid en Justitie van de advocaat, als waar het de waarborg van de toegang tot het recht van de burger betreft. Voor een beginnende advocaat dreigt het een onhaalbare businesscase te worden om een kantoor op te zetten dat zich richt op de gefinancierde rechtshulp. Bovendien zullen bestaande kantoren zich wel twee keer bedenken voordat ze in hun gefinancierde rechtshulppraktijk een nieuwe stagiaire aantrekken. Straks zal er zodoende zelfs voor een teruggeschroefde vraag niet genoeg aanbod meer zijn.

De politiek eist enerzijds terecht veel aandacht voor kwaliteit van de advocatuur – en daarmee impliciet aanzienlijke investeringen in opleiding en gespecialiseerde expertise. Aan de andere kant kan dan natuurlijk niet de omzet- én inkomenspotentie van een advocatenpraktijk zo worden teruggeschroefd dat de advocaten die uit maatschappelijke overtuiging dan toch nog de karig beloonde toevoegingspraktijk willen doen, op kwaliteit moeten gaan beknibben.

Mijn lenteboodschap is dus dat een verantwoord beheer van de knoppen moet leiden tot een redelijk florerende sociale advocatuur, in het belang van dat deel van de samenleving dat het in financieel moeilijke tijden maar al te vaak nodig heeft om zich in rechte te kunnen weren.

CURSUSPROGRAMMA 2013

Het Juridisch PAO Utrecht is een onderdeel van de Universiteit Utrecht en verzorgt namens het departement Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Utrecht het postacademisch onderwijs voor academisch opgeleide juristen in de beroepspraktijk. Het cursusaanbod kenmerkt zich door actualiteit, deskundigheid, kwaliteit en praktijkgerichtheid.

Voorjaar 2013

Staats- en bestuursrecht

- *PAO cursus WABO en een blik op de Omgevingswet*
25 april 2013 van 09.00-17.15 6 PO punten Prijs: € 625,-
- *PAO cursus Actualiteiten Europees bestuursrecht*
13 mei 2013 van 12.00-17.00 4 PO punten Prijs: € 450,-

Internationaal en Europees Recht

- *Leergang Toezicht, Institutioneel & Handhaving*
5, 12 en 19 april 2013 van 09.30-17.00 15 PO punten Prijs: € 2100,-
- *PAO cursus Actualiteiten Aanbestedingsrecht*
30 mei 2013 van 12.00-17.00 4 PO punten Prijs: € 450,-
- *PAO cursus Sociaal Aanbesteden*
4 april 2013 van 13.30-19.00 5 PO punten Prijs: € 675,-

Najaar 2013

Privaatrecht

- *PAO cursus Actualiteiten Aansprakelijkheidsrecht*
9 oktober 2013 van 09.30-17.30 6 PO punten Prijs: € 625,-

Internationaal en Europees Recht

- *Leergang Juridische aspecten van Publieke Private Samenwerking in ruime zin*
5, 19, 23 en 24 september; 3, 17, 31 oktober;
14 en 28 november en 12 december 2013 30 PO punten Prijs: € 3500,-
- *Tweedaagse cursus Inbesteden en Publiek-Publiek samenwerken: hoe doen we dat?*
26 november en 3 december 2013 van 09.30-17.00 12 PO punten Prijs: € 1180,-

Er bestaat de mogelijkheid om dagdelen los te volgen.
Per dagdeel: €295,- vrij van btw.

Voor meer informatie en inschrijving verwijzen wij u graag naar onze website: www.jpao.nl

Wij zien uw komst graag tegemoet.

Intussen op het Binnenhof...

... wordt bepaald dat de beklaagde advocaat mag zwijgen tegenover deken en tuchtrechter

Tekst: Marian Verburgh

‘Het is de trainer van FC Knudde maar, die hoef ik geen antwoord te geven.’ Reageert straks iedere advocaat tegen wie een tuchtklacht is ingediend zo, als de deken hem om opheldering vraagt? Of als de tuchtrechter ter zitting een vraag stelt? Goed mogelijk. Een onderbelicht element in de voorgestelde herziening van de Advocatenwet is de invoering in het tuchtrecht van een zwijgrecht voor de beklaagde advocaat¹. Met cautie en al. Dit omdat het volgens de regering in het tuchtrecht om *criminal charges* zou gaan. Het Hof van Discipline, maar ook Bannier², ziet dat anders: tuchtrecht is geen strafrecht. Een advocaat heeft zich vrijwillig, door advocaat te worden, onderworpen aan het tuchtrecht. Hof en raden van discipline adviseerden dan ook negatief over een concept van dit plan.

Maar volgens het wetsvoorstel kan de tuchtrechter, wanneer de advocaat niet meewerkt, toch Awb-toezichtsbevoegdheden als binnentreding en inzage toekennen aan de deken. Schrale troost, het uitgangspunt blijft verkeerd en het is onnodig omslachtig, vonden de tuchtrechters in hun advies. Straks is de advocaat niet tot antwoorden verplicht, nu is hij volgens jurisprudentie en Gedragsregel 37 ‘verplicht alle gevraagde inlichtingen aanstonds te verstrekken’. Anders kan hij een dekenbezwaar tegemoet zien. Volgens de toelichting op die Gedragsregel zou het dekenonderzoek ‘zinloos zijn bij gebreke van medewerking van de advocaat. Ook de behandeling van de klacht door de raad van discipline zou ernstig belemmerd worden’.

Na het nader verslag waarin de Tweede Kamer van december jl. kritische vragen stelde, is nu de regering weer aan zet. Naar verwachting zal de nieuwe Advocatenwet niet voor 2014 in werking treden.

1 Artikel 46m, vijfde lid, Advocatenwet in 2^e Nota van wijziging dd 23 juli 2012 bij wetsvoorstel 32382 tot aanpassing van de Advocatenwet etc. ('Van Wijmen'), nieuwe citeertitel: 'Wet positie en toezicht advocatuur'. Zie o.a. ook *Advocatenblad* 2012 nr. 14 en 15.
2 *Advocantentuchtrecht*, Boekman/Bannier, 5^e druk 2012, p. 190, 198

Column

Waar is Loorbach?

Harry Veenendaal

Super-PG Herman Bolhaar verschijnt regelmatig in praatprogramma's. Bijvoorbeeld om tekst en uitleg te geven over de rol van slachtoffers in het strafproces. Net als Fred Teeven die een abonnement lijkt te hebben op *Pauw & Witteman*. Jan Loorbach niet. Onze algemeen deken is de vleesgeworden heilige afwezigheid. Hij laat maatschappelijk lastige kwesties, zoals die van TAFKAM*, liever over aan beneden hem geplaatsten zoals Germ Kemper.

Loorbach is als sportbestuurder van NOC*NSF en partner bij Nauta opgevoed met een mentaliteit van *damage control*. Polderen en in het uiterste geval zwijgen en hopen op betere tijden. Nu wil Teeven *ne bis in idem* inperken, minimumstraffen invoeren, toezicht op de advocatuur versterken en nog meer bezuinigen op de bevoorschotting van de gefinancierde rechtsbijstand (100 miljoen euro). Met dit vlijtig betonkeverig gedrag wordt meer van de rechtsstatelijke pijlers afgeknaagd dan ons lief is. Het is aan Loorbach om hier, als polderen niet langer helpt, in het publieke debat groots en meeslepend tegen op te treden. Maar wellicht ziet Loorbach zichzelf niet als (mede)hlieder van de rechtsstaat. Dat zou passen bij het karakter van onze advocatuur:

kopschuw of 'ben ik mijn broeders hoeder?' Wat dat betreft zijn er weinig overeenkomsten tussen Loorbach en Dilip Patel, de deken van de Indiase Orde van Advocaten. Die riep zijn advocaten op om op 11 maart 2013 te staken als gevolg van vermeende gewelddadigheden van de politie tegen advocaten in Jaipur en Chandigarh. Ik verwacht niet dat Loorbach zich inzet voor een nieuwe Eed op de Kaatsbaan (hoewel 60 procent van de aanwezigen advocaat was). Maar het is evident dat Teeven zich he-le-maal niets van hem aantrekt. In mijn optiek is het tamelijk eenvoudig om de staatssecretaris het vuur nader aan de schenen te leggen. Veel officieren schaamden zich voor de praktijken van Teeven uit de tijd dat hij nog officier van justitie was en de rechterlijke macht roert zich inmiddels steeds meer tegen de productiequota. Een breed protest kan eenvoudig worden geactiveerd. Loorbach is in staat om met zijn innemende karakter, fysieke- (2.17 m) en intellectuele overwicht prima te fungeren als lantaarndrager. Zo niet, dan wordt hij de Karremans van de advocatuur. Hij stond erbij en keek er beteuterd naar.

* *The Attorney Formerly Known As Moszkowicz*.

M BLIJFT INNOVEREN

ONBEPERKTE INLOOP & ONBEPERKTE UITLOOP

VOOR ONZE BEROEPSAANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERING

Sinds 2007 ontwikkelt Mutsaerts onder M-verzekeringen voor advocaten, notarissen, accountants en gerechtsdeurwaarders speciale verzekeringen, hetgeen ertoe heeft geleid dat wij inmiddels een bekende naam in deze beroepsgroepen zijn en een substantieel marktaandeel hebben verworven. Onze dienstverlening is op maat voor zowel eenmanszaken, kleine en grotere maatschappen, NV's of coöperaties.

De producten van M kenmerken zich doordat zij afgestemd zijn op uw risico's en behoeftes en dat in collectiviteit de beste afspraken met (her)verzekeraars gemaakt zijn. Naast de advisering in de beste producten staat een hoog niveau van dienstverlening en service bij M voorop.

De producten van M blijven continu in ontwikkeling. Zo kunt u nu een arbeidsongeschiktheidsverzekering met eindleeftijd 67 afsluiten en is bij de M-beroepsaansprakelijkheidsverzekering standaard het in- en uitlooprisico onbeperkt meeverzekerd.

Neem contact met ons op voor een offerte of een vergelijking met uw huidige polissen. U zult verbaasd zijn over het resultaat. **Een premiebesparing op uw huidige verzekeringen van 20 tot 70% over de looptijd is meer regel dan uitzondering.** Heeft u nog tips voor verdere innovaties? Dan nodigen wij u van harte uit contact met ons op te nemen.

PENSIOENLEEFTIJDPROEF

VOOR ONZE ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSVERZEKERING

Nieuw

M-ALL RISK KANTORENPOLIS

Uw opstal, inventaris, bedrijfsschade en kunst verzekeren met ongekend uitgebreide voorwaarden

en tegen een zeer scherpe premie? Dat kan bij de M-All Risk Kantorenpolis.

In tegenstelling tot gebruikelijke voorwaarden op uitgebreide condities, bieden wij dekking op basis van All Risk voorwaarden. Dit houdt in dat vrijwel alle van buiten komende onheilen verzekerd zijn.

M-VERZEKERINGEN
EXCLUSIEF VOOR ADVOCATEN, NOTARISSEN, GERECHTSDEURWAARDERS EN ACCOUNTANTS

Agenda

9 april

Onbedoelde gevolgen van medisch handelen

Het Amsterdam Centre for Comprehensive Law van de VU Amsterdam organiseert het symposium Opvang en schadeafwikkeling bij onbedoelde gevolgen van medisch handelen. Over hoe, na een medisch incident, moet worden omgegaan met de patiënt heeft de afgelopen jaren uitvoerige normontwikkeling plaatsgevonden. Tijdens het symposium gaan verschillende deskundigen daarop in. De bijeenkomst in het Concern Congres Centrum (Weesperstraat 113 te Amsterdam) duurt van 13.30 tot 17.30 uur en deelname kost 95 euro. Aanmelden en meer informatie: via website www.rechten.vu.nl/opvangenschadeafwikkeling.

12 april

Conferentie Recht en Kunst

Tijdens deze conferentie gaan experts uit de academische wereld, de beroepspraktijk en de politiek in op het belang van kunstbescherming en de beperkingen daaraan. Juridische vragen als 'In welke mate moeten kunstenaars beschermd worden tegen strafrechtelijke vervolging voor hun kunstuitingen?' staan centraal. De conferentie in

Raadzaal, Achter Sint Pieter 200 in Utrecht duurt van 9.30 tot 17.00 uur. Het programma van de conferentie is verdeeld in een plenair ochtenddeel en een workshopdeel in de middag. Toegang is gratis en aanmelden kan via de website www.uu.nl/law/lrmconference.

16 april

Conferentie Rechten van het kind

Tijdens deze conferentie komen onder meer aan de orde: ontwikkelingen op verschillende terreinen van de rechten van het kind in de jeugdbescherming, pleegzorg en verslavingszorg. In de ochtend wordt door experts uit Den Haag, Genève en Londen aandacht besteed aan internationale ontwikkelingen. In de middag ligt de focus op de praktijk in Nederland. De bijeenkomst in Het Trippenhuis, Kloveniersburgwal 29, in Amsterdam duurt van 9.00 tot 17.30 uur. Kijk voor meer informatie op de website www.beta.arsaequi.nl/agenda.

19 april

Jaarvergadering VGR

Naast leden zijn ook andere belangstellenden welkom bij de jaarvergadering van de Vereniging voor Gezondheidsrecht. 's Ochtends wordt gediscussieerd over ontwikkelingen rond het medisch aan-

sprakelijkheidsrecht en stilgestaan bij ontwikkelingen op dit vlak in België. In de middag komen de causaliteit vanuit medisch en vanuit juridisch perspectief aan bod. De vergadering begint om 10.00 uur in Engels, Stationsplein 45 in Rotterdam. Meer informatie en aanmeldingen: via de website vereniginggezondheidsrecht.nl. Inschrijving is verplicht; VGR-leden betalen 25 en niet-leden 45 euro.

23 april

Bijeenkomst Vereniging Jaarrekeningenrecht

Voor (buitengewone) leden organiseert de Vereniging Jaarrekeningenrecht een bijeenkomst in het teken van de verslaggeving rond derivaten. De afgelopen maanden is er veel aandacht geweest voor de verantwoording van dit type financiële instrumenten in de jaarrekening, vooral ook in de jaarrekening van Nederlandse niet-beursgenoteerde entiteiten. Het (b)lijkt dat derivaten die primair als instrument bedoeld zijn om risico's te reduceren, tevens (onbedoelde?) extra risico's met zich brengen. Sprekers zijn Cees van Geffen en Gerard van Santen.

25 april

Seminar belastingverdrag

Vorig jaar hebben Nederland en Duitsland een nieuw belasting-

verdrag ondertekend dat in 2014 in werking treedt. Om de komende veranderingen ondernemers in het belastingstelsel tussen beide landen alvast bekend te maken organiseert de Nederlands-Duitse Handelskamer het seminar Het nieuwe belastingverdrag met Duitsland. Tijdens het seminar, dat duurt van 13.30 tot 17.30 uur, worden aan de hand van praktische voorbeelden de aanstaande veranderingen verduidelijkt. Deelname kost 199 euro en aanmelden via de website www.dnhk.org is verplicht.

16 mei

Congres afgeluisterde advocaten

Wat zijn de juridische aspecten van tappen? Hoe kunnen advocaten af luisteren voorkomen? Tijdens dit congres gaan advocaten in debat met rechercheurs in de Koninklijke Schouwburg (Korte Voorhout 3, te Den Haag.) Sprekers zijn onder andere Britta Böhler, Richard Korver en Robert van Bosbeek (KLPD) en beveiligingsexpert Ronald Prins (Fox-IT). Het congres begint om 10.00 uur en duurt tot 16.00 uur. Meer informatie: www.bijzonderstrafrechtacademie.nl/congres-afgeluisterde-advocaten. Deelname kost 325 euro.

(advertentie)

Forensische geleidehonden voor digibeten

Grant Thornton Forensic & Investigation Services B.V. is ervaren specialist in forensic accounting en forensic IT. Wij maken actief gebruik van de kennis en expertise van collega's uit ruim 120 landen van het Grant Thornton International-netwerk. Wilt u meer weten? Kijk op onze site: www.gt.nl/fis

Neem contact op met één van onze partners:

Peter Schimmel: T 020 - 547 57 57
Mark Hoekstra: T 010 - 270 51 51
E gtfis@gt.nl

Grant Thornton

An instinct for growth™

Een verjaarde vordering kan niet in verrekening worden gebracht.

WAAR

NIET WAAR

ANTWOORD:

OSR.NL/ANTW3

Een cliënt die met een waardevol resultaat zijn zaak afsluit, dat is waar het bij u om draait. OSR Juridische Opleidingen is de meest complete juridisch opleider van Nederland. Wilt u uw cliënt beter van dienst zijn op het gebied van algemeen civiel recht of andere rechtsgebieden? Kijk dan op osr.nl en ervaar de meerwaarde.

MET RECHT MEER WAARDE

OSR.NL

L4L

Congolese advocate Esambo: 'Berecht oorlogsmisdadigers'

Het vredesakkoord dat Congo met buurlanden en rebellen tekende, moet rust brengen. Maar daarmee zijn de trauma's van twintig jaar oorlog niet voorbij. Irène Esambo wil dat er een Congolees-internationaal tribunaal komt om af te rekenen met het verleden.

Tekst: Tatiana Scheltema

De Congolese advocate Esambo is tijdelijk in Nederland op uitnodiging van het Shelter City-project van de gemeente Den Haag, Justitia et Pax en het ministerie van Buitenlandse Zaken. In Congo werd zij herhaaldelijk bedreigd, omdat zij optreedt voor de weduwe en kinderen van Floribert Chebeya Bahizire. Deze mensenrechtenactivist verdween drie jaar geleden spoorloos, na een afspraak met John Numbi, de hoogste baas van de Congolese politie. Later werd hij dood in zijn auto teruggevonden. 'Het is een extreem politiek-gevoelige zaak,' zegt Esambo. 'Ze willen niet dat Numbi voor de rechter verschijnt. Mij is regelmatig gevraagd om met deze zaak te stoppen. 'Chebeya is toch al dood, zeiden ze.'

Nieuw bewijsmateriaal in de zaak werd verzameld door de Belgische journalist Thierry Michel, die in Congo zal komen getuigen als de zaak in april wordt hervat. Tijdens haar verblijf in Den Haag wil Esambo contact leggen met Neder-

Foto: Met dank aan L4L

Advocate Esambo hekelt straffeloosheid.

landse veiligheidsexperts, om advies in te winnen over hoe Michel het best kan worden beschermd.

Ook haar eigen veiligheidspositie is een aanhoudende bron van zorg. Naast haar werk als advocaat beijvert Esambo

zich voor de verbetering van de positie van vrouwen die bij het leger en de politie werken en van oorlogsinvaliden, wat haar niet altijd in dank wordt afgenomen. Esambo: 'Deze sectoren moeten dringend worden hervormd, maar de weerstand is groot. Men vindt dat gewone burgers zich daar niet mee moeten bemoeien.'

Daarmee signaleert Esambo een veel groter probleem: de complete straffeloosheid in de Congo. 'De problemen rond mensenrechten en vrouwenrechten als gevolg van de jarenlange conflicten zijn enorm. Denk aan seksueel geweld, mensen met geamputeerde ledematen. De mensen die daar verantwoordelijk voor zijn, moeten worden gestraft. Sommige zaken worden voor het Internationale Strafhof gebracht, maar lang niet allemaal. Die zaken worden dus ook in Congo niet gevoerd. Daarom moet er een gemengd tribunaal komen, dat naast het Internationale Strafhof in Congo opereert.'

(advertenties)

ALT KAM BOER ADVOCATEN

CIVIELE CASSATIE?

- prijsafspraken mogelijk
- ook op basis van toevoeging
- zie onze website voor voorbeeldzaken

Info: mr H.J.W. Alt, Pb. 82228, 2508 EE Den Haag
Tel.: 070 - 358 94 79, fax: 070 - 358 51 97
alt@altkamboer.com, www.altkamboer.com

AF
'S-H
2013

ART & ANTIQUES FAIR
'S-HERTOGENBOSCH
SINCE 1967

7 T/M 14 APRIL 2013
AUTOTRON ROSMALEN
WWW.AFSH.NL

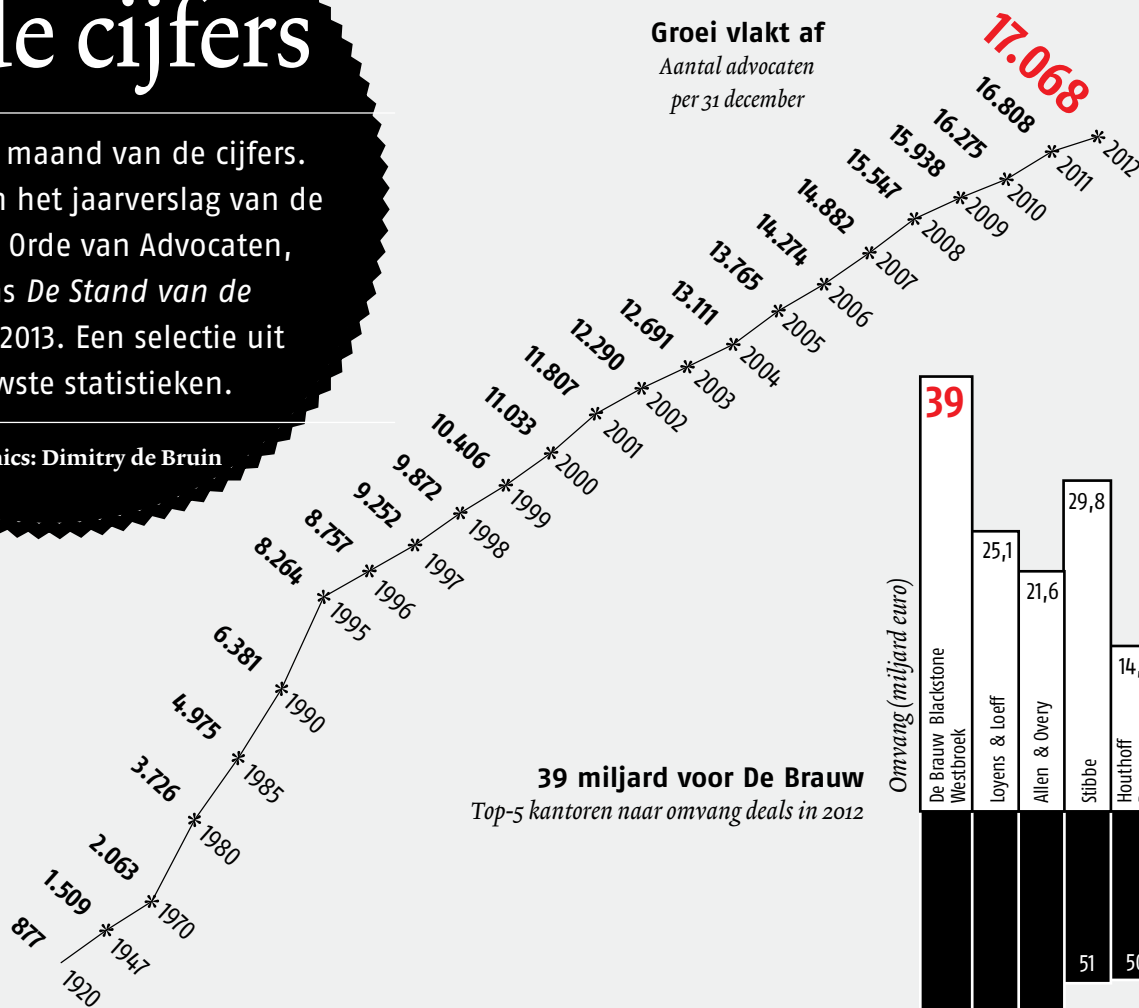
Kunst
Antiek
Design

foto: Kaj ter Borgh / Stilleven vis, kaas & ham 2012

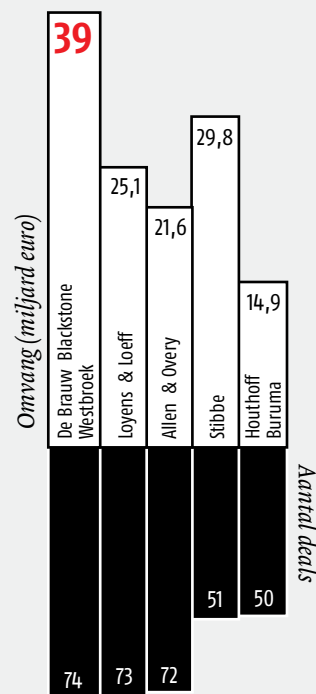
Harde cijfers

Maart was de maand van de cijfers. Eerst verscheen het jaarverslag van de Nederlandse Orde van Advocaten, vervolgens *De Stand van de Advocatuur 2013*. Een selectie uit de nieuwste statistieken.

Infographics: Dimitry de Bruin

39 miljard voor De Brauw
Top-5 kantoren naar omvang deals in 2012

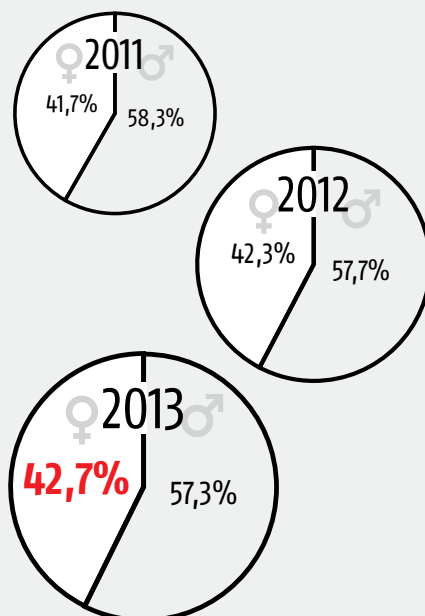
Koploper Loyens & Loeff

Top 10 omzet kantoren in 2011 op basis van jaarcijfers nv's bij Kamer van Koophandel
In miljoen euro

1	Loyens & Loeff	297.544
2	NautaDutilh	151.837
3	De Brauw Blackstone Westbroek	120.492
4	Houthoff Buruma	113.344
5	Stibbe	75.620
6	AKD	64.831
7	Baker McKenzie	62.479
8	Pels Rijcken Drooglever Fortuijn	45.432
9	CMS Derks Star Busmann	45.005
10	Van Doorne	43.875

Lichte stijging aantal vrouwen

Man-vrouwverhouding in de advocatuur

Nog meer éénpitters

Aantal advocaten naar omvang kantoor op 1 januari

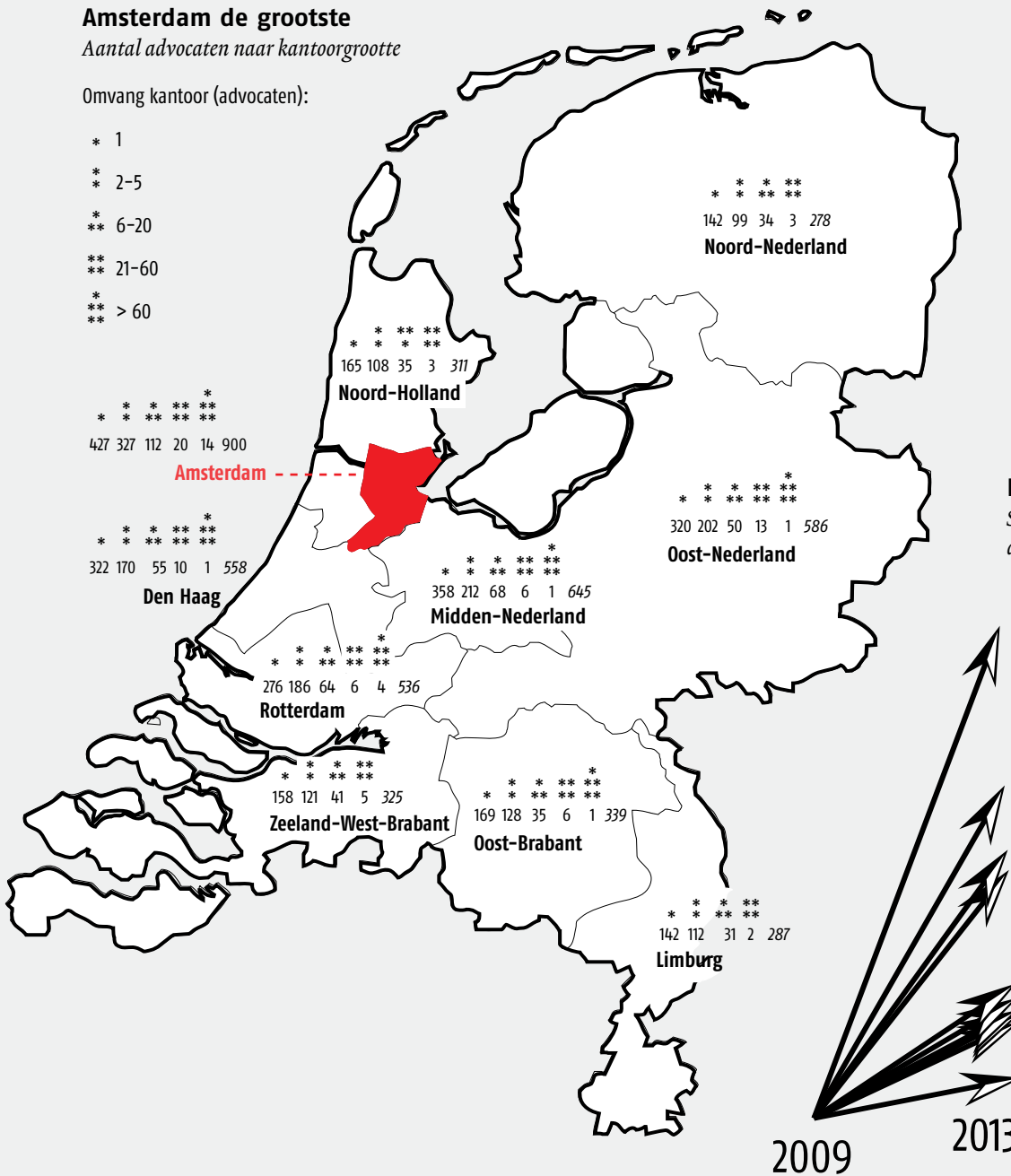
Omvang	2013	2012
Grootst: >60	22	23
Groot: 21-60	76	75
Middelgroot: 6-20	525	521
Klein: 2-5	1.665	1.624
Eénpitters	2.479	2.286

Amsterdam de grootste

Aantal advocaten naar kantoorgrootte

Omvang kantoor (advocaten):

- * 1
- * 2-5
- ** 6-20
- ** 21-60
- ** > 60

DVDW Advocaten op één
Snelst groeiende kantoren in percentage advocaten ten opzichte van 2009

DVDW **+46,2%**

Linklaters +38,9%

De Clercq +36%

Knepelhout & Korthals +35,1%

Ploum Lodder Princen +30,2%

VDB +29,6%

De Haan +29,1%

BarentsKrans +28,9%

Van Traa +28,6%

Boels Zanders +26,4%

2009 → 2013

Wie betalen het best?

Top-10 salaris eerste-, vierde- en zevendejaarsadvocaten

Bruto maandsalaris (euro's, exclusief vakantiegeld)

1	Holla	3.897	Bird & Bird	5.420	Simmons & Simmons	7.800
2	Nysingh	3.740	Holla	5.107	Bird & Bird	7.485
3	Loyens & Loeff	3.449	CMS Derks Star Busmann	4.895	Baker & McKenzie	7.058
4	Baker & McKenzie	3.411	Baker & McKenzie	4.823	Boekel De Nerée	6.563
5	Banning	3.340	Nysingh	4.714	CMS Derks Star Busmann	6.469
6	Bird & Bird	3.275	Boekel De Nerée	4.545	DLA Piper	6.465
7	Simmons & Simmons	3.200	DLA Piper	4.499	Lexence	6.390
8	Boekel De Nerée	3.099	Van Traa	4.409	Van Traa	6.208
9	CMS Derks Star Busmann	3.072	Deterink	4.400	Holla	6.158
10	Van Traa	2.970	Simmons & Simmons	4.400	Kennedy Van der Laan	6.051

De Stand van de Advocatuur 2013 werd op 22 maart in Amsterdam gepresenteerd. Het betreft de achttiende editie die de redactie van *Advocatie* samenstelde. De Nederlandse Orde van Advocaten plaatste het eigen jaarverslag voor het eerst geheel online op www.jaarverslagadvocatenorde.nl.

De lat hoger

Accountants voegen betrouwbaarheid toe aan financiële en niet-financiële informatie. Ze worden stevig afgerekend op hun vertrouwensfunctie. Je best doen is niet goed genoeg meer. De lat ligt telkens hoger. Dat vraagt om een solide beroepsorganisatie met ambitie, voor alle accountants. Vanaf nu heeft die organisatie een nieuwe naam: **NBA, Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants.**

Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

'De nieuwe naam van NIVRA en NOvAA samen'
www.nba.nl

Afkoersen op een **ministelsel**

De PvdA heeft grote moeite met een nieuwe bezuiniging van 100 miljoen euro op de gesubsidieerde rechtsbijstand. Toch wil de staatssecretaris doorzetten. De korting zou grote gevolgen hebben voor de sociale advocatuur. Er blijft volgens deskundigen een ministelsel over, zonder plek voor de gespecialiseerde toevoegingspraktijk.

Foto: Maarten Hartman / HH

PvdA-leider Samsom tijdens ledenraad. Teevens bezuinigingsplan is voor hem een brug te ver

Tekst: Maarten Bakker

Tijdens een overleg in de Tweede Kamer op 14 maart geeft VVD-staatssecretaris Fred Teeven van Veiligheid en Justitie een toelichting op zijn voorgenomen ingreep om 100 miljoen euro te bezuinigen op de rechtsbijstand. Hij schetst dat eerdere bezuinigingsronden van in totaal ook 100 miljoen euro niet hebben voorkomen dat de uitgaven voor de gesubsidieerde rechtsbijstand in de afgelopen jaren bleven stijgen. Doordat het beroep op de sociale advocatuur toenam, groeiden de kosten van 388 miljoen in 2006 naar 495 miljoen in 2012. 'Zonder maatregelen loopt het stelsel volledig uit de rails', zegt hij. 'Het water staat ons aan de lippen.'

De staatssecretaris bestrijdt dat hij met zijn nieuwe bezuiniging van nog eens 100 miljoen de gesubsidieerde rechtsbijstand de doodsteek toebrengt. 'We gaan niet terug naar de middeleeuwen, maar naar

Staatssecretaris Teeven:

'We gaan niet terug naar de middeleeuwen'

een niveau van 2006. We houden het stelsel overeind.'

Het stelsel kan volgens hem best een stootje hebben. Van alle Europese landen besteedt alleen Groot-Brittannië meer aan juridische hulp dan Nederland. Terwijl de Nederlandse overheid 21,60 euro per hoofd van de bevolking uitgeeft aan rechtsbijstand, trekken de Franse en Duitse overheid daarvoor maar 5 euro uit. Ook de vergoedingen voor de sociale advocatuur zijn met een uurtarief van 104 euro nog goed, meent Teeven. Hij wijst erop dat er in de commerciële rechtsbijstand advocaten zijn die voor 70 euro per uur werken.

De staatssecretaris is eigenlijk naar de Tweede Kamer gekomen om te praten over de effecten van de verhoging van de eigen bijdrage per 1 juli aanstaande, een maatregel uit een eerdere bezuinigingsronde. Uit een quickscan blijkt dat door deze verhoging de vraag naar rechtsbijstand met 5 procent zal afnemen. Volgens SP-Kamerlid Jan de Wit dreigt door de nieuwe bezuiniging van 100 miljoen een vraaguitval van 12 tot 25 procent: 'Een rampzalige situatie.'

PvdA-woordvoerder Jeroen Recourt zegt 'bezorgd' te zijn. Hij vraagt van Teeven de garantie dat de toegang tot het recht voor de laagste inkomens gegarandeerd blijft. Twee dagen na het Kameroverleg werpt de politieke baas van Recourt een blokkade op voor het bezuinigingsplan van Teeven. Tijdens een ledenraad verklaart PvdA-leider Diederik Samsom dat de maatregel voor hem een brug te ver is. Een woordvoerder van Teeven laat weten dat de staatssecretaris toch doorgaat met

de uitwerking van zijn nieuwste bezuinigingsplan. Volgens Hans Vogels, lid van de Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten, zou de korting van 100 miljoen euro betekenen dat het stelsel van gesubsidieerde bijstand in zijn huidige vorm niet overleefd kan blijven. 'Met zo'n bedrag moet je aan zoveel knoppen draaien, dat er geen functionerende voorziening meer overblijft.'

Commercieel tarief

De advocatenpraktijk die alleen drijft op rechtsbijstand, wordt volgens Vogels verleden tijd. 'Werken alleen op basis van toevoegingen is dan niet meer mogelijk.' De vergoedingen die kantoren er voor krijgen, worden domweg te laag. De inschatting van Teeven dat er in de sociale advocatuur 104 euro per uur wordt betaald, is onrealistisch. 'Afgezet tegen de reële uurvergoedingen die ik uit het veld hoor, zouden sociale advocaten heel blij zijn met de 70 euro die de staatssecretaris als laagste commercieel tarief gegoogeld heeft.'

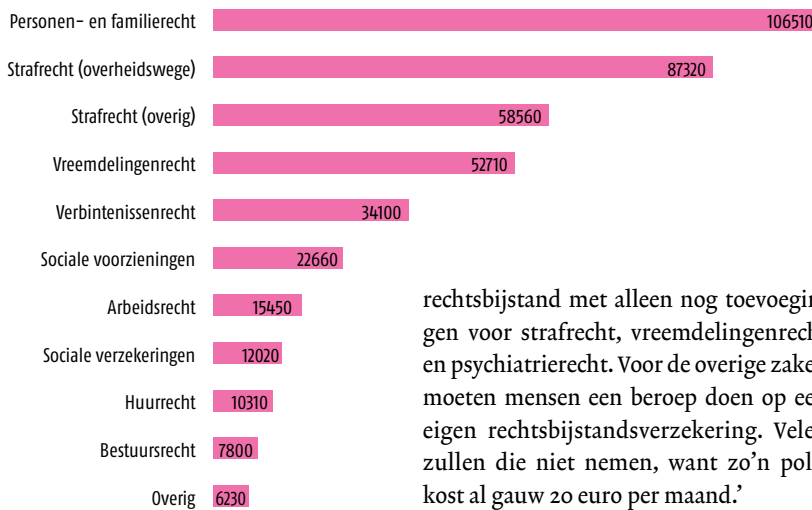
Als de toevoegingen ontoereikend zijn voor de praktijkvoeringen, dan is het voor advocaten ook ondoenlijk zich te specialiseren op terreinen die bekostigd worden uit de gesubsidieerde rechtsbijstand. 'Het is dan niet meer haalbaar alleen nog familierecht of vreemdelingenrecht te doen. Mixen met andere, meer commerciële activiteiten wordt noodzakelijk, hoewel dat bij vreemdelingenrecht niet eens kan.'

Vogels wordt bijgevallen door de Diane Kroezen van de vFAS, de belangenbehartiger van de familierechtadvocaten. Ze wijst op een enquête onder de leden van haar vereniging, waaruit blijkt dat 82 procent overweegt te stoppen met gefinancierde rechtsbijstand bij een verdere verlaging van de vergoeding na de bezuinigingen die de afgelopen jaren al zijn doorgevoerd. 'Ons uurtarief ligt gemiddeld tussen de 2,50 euro en 60 euro. De staatssecretaris moet beseffen dat één toegekend punt in de systematiek van de Raad voor Rechtsbijstand nog niet gelijk staat met één uur werk. Dat zijn er structureel veel meer.'

Lagere vergoedingen voor rechtsbijstandsverleners en hogere eigen bijdragen voor burgers waren voor Teeven de manier waarop hij eerdere bezuinigingen inboekte. Dat mensen door de hogere eigen

Vooral familierecht

Aantal afgegeven toevoegingen in 2011

Bron: CBS, 2011

bijdrage minder naar de rechter stappen, vindt de staatssecretaris niet per se een slechte zaak. Tijdens het overleg in de Tweede Kamer zegt hij dat klagers die zich 'onverzoenbaar' tonen, in het huidige stelsel te makkelijk kunnen blijven doorprocederen. 'Ze denken: mijn advocaat zegt dat ik het toch wel vergoed krijg.'

Teeven vertelt de fracties niet welke concrete maatregelen hij gaat treffen om de nieuwe bezuiniging van 100 miljoen euro te realiseren. Dat wil hij in april doen. Maar het is wel duidelijk dat hij het met lagere vergoedingen en hogere eigen bijdragen deze keer niet redt. Zo zou hij ook overwegen om het aantal malen dat een burger rechtsbijstand kan krijgen te maximeren op drie per jaar.

Hein Vogel:
**'Op haast alle
 posten wordt
 bezuinigd. Alleen
 de politie blijft
 buiten schot'**

Hein Vogel van de Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN) vreest voor nog veel drastischere maatregelen als de nieuwe korting doorgaat. Hij kreeg van justitieambtenaren te horen dat mogelijk hele rechtsgebieden geschrapt gaan worden uit het stelsel. 'We koersen dan af op een ministelsel in de gesubsidieerde

rechtsbijstand met alleen nog toevoegingen voor strafrecht, vreemdelingenrecht en psychiatrierecht. Voor de overige zaken moeten mensen een beroep doen op een eigen rechtsbijstandsverzekering. Velen zullen die niet nemen, want zo'n polis kost al gauw 20 euro per maand.'

Volgens Vogel zit er geen inhoudelijk afweging achter de bezuinigingsplannen. 'Op haast alle posten op de begroting van het ministerie moet worden bezuinigd. Alleen de politie blijft buiten schot.'

Hij heeft ook begrepen dat de regeling voor gesubsidieerde rechtsbijstand niet langer een open einderegeling mag zijn. Rechtsbijstandsverleners moeten het voortaan doen met het bedrag dat Veiligheid en Justitie reserveert op de begroting, zodat er automatisch een stop komt op de groei van het beroep op de gesubsidieerde rechtsbijstand. 'Een "gesloten enveloppe" heet dat. Het bedrag zou dan nog wel jaarlijks aangepast worden aan de inflatie.'

Hein Vogel meent dat Teeven zijn bezuinigingsplannen baseert op 'anekdotes', bijvoorbeeld dat advocaten hun cliënten aanmoedigen om te blijven procederen, ook al is een zaak kansloos. Of dat veel mensen nodeloos een beroep doen op de sociale advocatuur omdat ze vaak ook particulier verzekerd zijn. 'Dat klopt niet', zegt Vogel. 'Als ik een cliënt aan mijn bureau krijg, dan is het eerste wat ik vraag of hij misschien zelf een rechtsbijstandspolis heeft. De verhalen van Teeven zijn niet goed onderbouwd. We moeten als advocatuur proberen die anekdotes van tafel te halen.'

Kritische ondergrens

Volgens Mies Westerveld, bijzonder hoogleraar sociale rechtshulp van de Universiteit van Amsterdam, is het niet de eerste keer dat de rechtsbijstand door zware bezuinigingen wordt getroffen. 'Het stelsel, dat stamt uit 1957, dreigde in de jaren

negentig al te kapseizen, nadat de vergoedingen van advocaten steeds verder verlaagd waren. Niemand wilde het nog doen. Dat bewijst dat er een kritische ondergrens is. Daarom zijn de vergoedingen toen weer opgetrokken.'

Westerveld vindt dat het stelsel 'fundamenteel wordt afgebroken' als de nieuwe bezuiniging doorgaat. Ze schat dat het bedrag dat voor de sociale advocatuur overschiet lager is dan de 388 miljoen euro waarover Teeven spreekt. Bij dat totaalbedrag zit per slot van rekening nog het geld voor de dertig juridische loketten in het land, waar rechtzoekenden ook kunnen aankloppen. 'Trekken we de bijdrage voor de loketten er ook nog af, dan houden de advocaten nog minder over. Dan houdt het eigenlijk een beetje op voor hen.'

Westerveld verwacht dat het bezuinigingsplan op net zo'n breed verzet uit het justitieveld stuit als de gesneuvelde plannen voor de verhoging van het griffierecht van het vorige kabinet. Daar keerde ook de

Hans Vogels: 'Mixen met andere, meer commerciële activiteiten wordt noodzakelijk'

rechterlijke macht zich krachtig tegen, en Westerveld kan zich niet voorstellen dat de magistratuur de aanstaande bezuiniging op de rechtsbijstand wel accepteert. 'Die bezuiniging vormt immers ook een grote bedreiging voor de toegankelijkheid van de rechtspraak.'

De bijzonder hoogleraar meent dat het kabinet de groei van het beroep op de rechtsbijstand mede aan zichzelf te danken heeft. 'Het lik-op-stukbeleid van het duo Teeven en Opstelten, het steeds meer

gedragingen onder het strafrecht brengen, dat zijn allemaal zaken die het beroep op de advocatuur doen toenemen. En strafrecht is op afstand de grootste kostenpost van de gesubsidieerde rechtsbijstand. Zo bezien is de overheid zelf de de grootste vervuiler van haar budget.'

Tijdens het overleg in de Kamer wijzen verschillende fracties erop dat ook maatregelen van andere ministeries een beroep op de sociale advocatuur uitlokken. Met name Sociale Zaken en Werkgelegenheid zou, door de verscherping van sociale zekerheidswetgeving, verantwoordelijk zijn voor de toename van het aantal procedures. 'Moeten we de rekening niet eens leggen bij die ministeries die de schade aanrichten?' vraagt CDA-woordvoerder Peter Oskam. Teeven belooft de Kamer dat hij bij andere bewindslieden gaat polsen of ze misschien ook een bijdrage willen leveren aan de rechtsbijstand. 'Ik denk niet dat ze in deze tijd erg enthousiast zullen reageren', zegt hij er meteen bij.

(advertentie)

bonnier advocaten

Bonnier Advocaten is een klein regionaal advocatenkantoor gevestigd te Wijchen. Wij voeren een algemene praktijk gericht op het midden- en kleinbedrijf en particulieren. Het accent ligt daarbij op verbintenissenrecht, arbeids- en sociaalzekerheidsrecht, personen- en familierecht, letselschaderecht, ondernemingsrecht en strafrecht.

Ons kantoor kent een informele sfeer. Voor meer informatie zie onze website: www.bonnieradvocaten.nl

Ter uitbreiding van ons team zoeken wij een

GEVORDERDE

ADVOCAAT-STAGIAIRE / ADVOCAAT-MEDEWERKER

(pre: specialisatie op gebied van arbeidsrecht en/of letselschade waarbij de voorkeur uit gaat naar een advocaat met minimaal twee jaar ervaring op deze rechtsgebieden)

Gezocht wordt naar een ondernemende sociale persoonlijkheid die bij voorkeur al (gedeeltelijk) beschikt over een eigen netwerk. Bij gebleken geschiktheid is het de bedoeling dat de advocaat-stagiaire na ommekomst van de stageperiode op basis van kostendeling zal toe treden tot de maatschap.

Uw reactie kunt u binnen 2 weken richten aan:
mr. J.C.M. Bonnier
Saltshof 10-06
6604 EA WIJCHEN
j.c.m.bonnier@bonnieradvocaten.nl

LIESKER
LEGAL

PROCESFINANCIERING

Overname van financiële risico's

- In civiele zaken
- In fiscale zaken
- In faillissementen

www.lieskerlegal.nl

Ceresstraat 4 Breda ☎ 076 530 36 00

Advocaten halen banden aan met **bedrijfsjuristen**

Grote verrassingen bleven uit tijdens het seminar *Wat wordt het nieuwe mantra* over de veranderende relatie tussen advocaten en bedrijfsjuristen. Maar dat er inhoudelijk met elkaar van gedachten kon worden gewisseld, smaakte naar meer.

Foto's: Ronald Brokke

Tekst: Mark Maathuis

Kent de advocatuur *commodities*, waar blijft het echte alternatief voor het uurtje-factuurkje en waarvan willen general counsels *more for less*? Het waren lastige vragen die de ongeveer honderd advocaten en bedrijfsjuristen voorgeschoteld kregen tijdens het seminar *Wat wordt het nieuwe mantra* over de veranderende relatie tussen advocaten en bedrijfsjuristen.

Het seminar had onlangs plaats bij pensioenuitvoeringsorganisatie PGGM in Zeist. Lastig, maar wel noodzakelijk, vond Max Hübner de vragen. De corporate counsel van PGGM is initiatiefnemer van het symposium – de eerste in zijn soort – dat samen met Le Tableau en het *Advocatenblad* werd georganiseerd. Hübner: 'Advocaten die zeggen dat zo'n seminar onzin is, die bestaan binnenkort niet meer.'

Mentaliteitsverandering

De Brauw, JPR en Stibbe hadden hun managing partners Martijn Snoep, Bart Holthuis en Heleen Kersten afgevaardigd om in het panel plaats te nemen. En zij gaven stuk voor stuk aan al druk bezig te zijn met de veranderende samenwerking. 'Na 2008 vond bij ons een mentaliteitsver-

Bart Holthuis:
'We zijn vanaf dat moment onze top 50-cliënten veel actiever gaan pampieren'

andering plaats,' aldus Holthuis. 'We zijn vanaf dat moment onze top 50-cliënten veel actiever gaan pampieren.' Een inspanning die vruchten afwerpt, gezien JPR's uitverkiezing vorig jaar door zakenblad *Incompany* tot beste advocaten- en beste advieskantoor van Nederland.

Stibbe op zijn beurt heeft het delen van kennis hoog in het vaandel gezet, aldus Kersten. 'Dat is goed voor het bedrijf en goed voor de advocaat. Door over en weer te investeren, kunnen wij beter ons werk doen. En een tevreden cliënt is een tevreden advocaat.' Meer doen voor je cliënt dan puur advocatenwerk, is volgens Snoep 'een goede ontwikkeling. Je wilt als advocaat ook een goede band met je cliënt. Dat gaat verder dan het juridisch advies'.

Het belang van de band met de cliënt konden de general counsels in het panel

beamen. Over kwaliteit dient namelijk niet of nauwelijks gesproken te worden, aldus Jean Schreurs (NXP semiconductors en voorzitter van het Nederlands Genootschap voor Bedrijfsjuristen, NGB). 'Dat is een gegeven.' En dus zijn services van belang, waarbij goed gekeken dient te worden naar de behoeften van de cliënt. Zo zei Barbara de Ridder van Vodafone prijs te stellen op 'gedetacheerde advocaten bij ons in huis, toegang tot juridische knowhow of trainingen voor mijn team.' Iets waar windparkontwikkelaar Typhoon Capital niet zo op zit te wachten, aldus general counsel Boudewijn Nijboer. 'Wij zijn een wat kleiner bedrijf. Wat ik verwacht, is een bepaalde flexibiliteit ten aanzien van declareren. Dus niet de ene maand een ton en de maand daarop een rekening van 20.000 euro.'

Vooraf kosten inzichtelijk maken, blijft een heikel punt. Dat bleek uit de reacties van de advocaat-panelleden. 'De wensen verschillen per cliënt,' aldus Kersten van Stibbe. 'De een wil een *cap*, de ander een tarief. Maar dat alle cliënten behoefte hebben aan voorspelbaarheid, dat is logisch.'

Maar dat de advocatuur nog steeds geen volwaardig alternatief voor het uurtje-factuurjesysteem kent, is deels aan diezelfde

Barbara de Ridder

Max Hübner

Bart Holthuis

Martijn Snoep

Boudewijn Nijboer

Dagvoorzitter Christl Dullaert in gesprek met Christiaan Alberdingk Thijm

cliënt te wijten, aldus Snoep. ‘Als wij cliënten vragen hoe ze het willen, dan kiezen ze er juist zelf voor. Ik heb ooit voorspeld dat we binnen vijf jaar 50 procent van onze facturen zouden baseren op een *fixed fee*, maar dat halen we bij lange na niet.’

Bulkwerk

Voordat de vraag behandeld kon worden of de advocatuur *commodities* kent,

moesten de deelnemers helder krijgen wat daar precies onder wordt verstaan. Na overleg werden ze het eens over ‘niet specialistisch bulkwerk’. En ja, die relatief routinematige zaken zijn er, maar niet elk kantoor is daar even geschikt voor. Het moet passen binnen een kantoorstrategie, aldus Kersten, want ‘de tijd dat je alles voor iedereen deed, is voorbij’. Bij De Brauw leeft het onderscheid minder,

zo gaf Snoep aan. ‘Wij trekken niet echt een grens. Wat we wel doen, is cliënten helpen hun werk te *commoditiseren*. Zo kan een deel van ons werk goedkoper.’

Hoe dat proces precies verloopt, kan wellicht tijdens een volgende ontmoeting tussen advocaten en bedrijfsjuristen worden besproken. Dat die er moet komen, dat stond voor veel aanwezigen als een paal boven water.

(advertenties)

TOGA
atelier
 Schout

Kwaliteit met oog voor detail

www.toga-atelierschout.nl
 info@toga-atelierschout.nl

Industrieweg 51
 3044 AS Rotterdam
 Tel.: 010 245 07 66
 di t/m vr 9:00 - 17:30

BEKS & BEKS
 ADVOCATEN

is op zoek naar een:

Advocaat met eigen praktijk
 Om op basis van kostendeling deel uit te maken van het kantoor.

De voorkeur gaat uit naar een advocaat met specialisatie op het gebied van het Arbeidsrecht, Ondernemings- en Faillissementsrecht of Personen- en Familierecht.

Beks & Beks is een reeds lang bestaand advocatenkantoor. Op dit moment zijn zeven advocaten aan het kantoor verbonden. Zij zijn werkzaam op diverse rechtsgebieden met de nadruk op Ondernemingsrecht, Faillissementsrecht, Arbeidsrecht en Personen- en Familierecht. Het kantoor is gevestigd in een kantoorvilla in de omgeving van het Mediapark te Hilversum. Alle faciliteiten zijn aanwezig.

Reacties t.a.v. mr R.V. de Lauwere – r.delauwere@beks.nl – tel.: 035 - 6246021

‘Alimentatie was te vaak sluitstuk bij echtscheiding’

Vanaf 1 april wordt de kinderalimentatie op een nieuwe manier vastgesteld. Is de nieuwe methode beter en wat verandert er precies? Voorzitter van de Werkgroep Alimentatienormen Annemarieke Roelvink-Verhoeff: ‘De uitgangspunten blijven behoefte en draagkracht.’

Foto: Chris van Houts

Volgens Annemarieke Roelvink-Verhoeff was er 'nogal wat' kritiek op aspecten van de oude systematiek

Tekst: Koert Boshouwers¹

Vanaf 1 april 2013 geldt een nieuwe methode om de alimentatie voor kinderen vast te stellen. De wens om de methodiek voor het berekenen van kinderalimentatie te herzien dateert volgens Annemarieke Roelvink-Verhoeff al uit 2009. Roelvink-Verhoeff, raadsheer

bij het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, locatie Arnhem, was als voorzitter van de Werkgroep Alimentatienormen nauw betrokken bij de ontwikkeling van de nieuwe methode.

Koert Boshouwers: Wat was er mis?

Annemarieke Roelvink-Verhoeff: ‘Het betalen van alimentatie was in het verleden te vaak het sluitstuk van een regeling rond de echtscheiding. Als er onvoldoende draagkracht bij de ouders aanwezig was om de kosten van de kin-

deren te betalen, werd het tekort door de manier van alimentatie berekenen feitelijk geheel op de verzorgende ouder afgewenteld.

Ook was er nogal wat kritiek op het feit dat bij het berekenen van de draagkracht van de niet-verzorgende ouder standaard een bedrag van vijf euro per dag gold voor elke dag dat een kind bij deze ouder verbleef. Dit ongeacht de hoogte van het oude gezinsinkomen. Dit werd door nogal wat ouders als onredelijk ervaren. Ten slotte was er behoefte aan een ver-

¹ Koert Boshouwers is redactielid van het *Advocatenblad* en advocaat bij Hanssen Spronk Familie-recht Advocaten en Mediators.

eenvoudiging van het systeem, dat veel variabelen en dus discussiepunten kende en door sommige mensen als ingewikkeld werd ervaren.’

Hoe werkt de nieuwe methode?

‘Uitgangspunt voor de behoefte aan kinderalimentatie is – net als nu – de hoogte van het nettogezinsinkomen van de ouders op het moment dat zij uit elkaar gaan. Als zij op dat moment een kindgebonden budget ontvangen, wordt dit bij het gezinsinkomen opgeteld. Aan de hand van dit inkomen stel je met behulp van de tabellen van het instituut voor budgetvoorlichting NIBUD vast wat ouders, los van de kinderbijslag, uitgaven aan hun kinderen. Dit is dan het eigen aandeel van de ouders in de kosten van hun kinderen.’

Sinds 1 januari 2013 wordt op dit eigen aandeel het kindgebonden budget in mindering gebracht dat de verzorgende ouder op het moment van het vaststellen van de kinderalimentatie ontvangt. Tot 2013 werd dit budget opgeteld bij het inkomen van de verzorgende ouder. Vanwaar deze wijziging?

‘Het kindgebonden budget is, net als de kinderbijslag, een daadwerkelijke tegemoetkoming van de overheid die bestemd voor de kinderen. Het is dan ook redelijk deze, weer net als de kinderbijslag, in mindering te brengen op de kosten voor de kinderen. Het gevolg is dan dat het eigen aandeel van de ouders in de kosten van de kinderen daalt.’

Vanaf 1 april 2013 wordt de draagkracht anders berekend. Wat verandert daarbij?

‘Dit gebeurt met ingang van 1 april 2013 aan de hand van een tabel of formule. We zijn hierbij uitgegaan van het netto-inkomen dat iemand verdient. Hierop worden – forfaitair – bij het inkomen passende lasten, inclusief een redelijke woonlast, in mindering gebracht. Van het dan resterende saldo is een bepaald percentage, vermeerderd met het fiscaal voordeel, beschikbaar voor het voldoen van alimentatie.

Als de draagkracht is berekend, bekijk je naar rato van de draagkracht van de onderhoudsplichtigen wie welk gedeelte van de kosten van de kinderen voor zijn rekening moet nemen.’

En de zorgregeling wordt ook anders verdisconteerd?

‘Voor de vaststelling van de alimentatie kan het deel dat een ouder voor zijn rekening moet nemen nog worden verminderd met de zorgkorting. Als ouders samen genoeg draagkracht hebben om het eigen aandeel in de kosten van de kinderen te voorzien, kan de niet-verzorgende ouder vanaf april 2013 sowieso een zorgkorting toepassen van 15 tot 35 procent. De zorgkorting dekt de verblijfskosten gedurende de dagen dat kinderen bij die ouder verblijven. Daarbij gaan wij

‘We leggen de verantwoordelijkheid bij de ouder zelf’

er vanuit dat van de totale kosten van een kind ongeveer 30 procent betrekking heeft op kosten voor school, kleding, mobiele telefoon en het lidmaatschap van verenigingen. De overige 70 procent betreft verblijfskosten.

De niet-verzorgende ouder kan – behalve als er geen contact is en hij zijn verplichtingen op het gebied van de zorg niet nakomt – altijd minstens een zorgkorting van 15 procent toepassen. Dit percentage dekt de kosten bij een klassieke zorgverdeling, waarbij een kind om de week een weekeinde en drie weken in de vakantietijd doorbrengt. Bij een vrijwel gelijke verdeling van de zorgtaken geldt een zorgkorting van 35 procent en bij een regeling waarbij een kind om de week een (lang) weekeinde en de helft van alle vakanties bij de niet-verzorgende ouder verblijft, bedraagt deze 25 procent.

Als de draagkracht van de ouders kleiner is dan hun eigen aandeel in de

kosten van hun kinderen, wordt met de zorgkorting geen of minder rekening gehouden. Het tekort wordt dan gelijk over de ouders verdeeld.’

Als op deze manier de draagkracht is verdeeld, kan er nog een aanvaardbaarheidstoets plaatsvinden.

‘Ouders hebben een financiële verantwoordelijkheid naar hun kinderen. Zelfs bij lage inkomens is het uitgangspunt dat er minstens 25 euro voor een kind en 50 euro voor twee of meer kinderen kan worden betaald. Toch zijn er omstandigheden denkbaar dat het betalen van een bijdrage zoals die uit de tabel kan worden afgeleid, onredelijk zou zijn.

Ook in dat geval leggen we de verantwoordelijkheid bij de ouder zelf. Die dient aan te tonen dat het in zijn specifieke geval niet redelijk zou zijn om van hem te verwachten dat hij de forfaitair berekende bijdrage betaalt. Hiervan is bijvoorbeeld sprake bij hoge lasten, omdat bijvoorbeeld de oude echtelijke woning nog niet is verkocht of omdat een van de ouders zorg draagt voor het aflossen van de schuldenlast van de beide ouders.

In de jurisprudentie zal blijken hoe in de praktijk van alledag met de aanvaardbaarheidstoets wordt omgegaan. De rechter zal hierbij alle relevante aspecten van de zaak in aanmerking dienen te nemen. Veel zal afhangen van de bewijsstukken die de advocaat aan draagt ter onderbouwing van de stelling dat van een bepaalde onderhoudsplichtige niet kan worden verwacht dat hij de berekende bijdrage levert.’

Vreest u voor een toename van het aantal zaken door de nieuwe berekeningsmethodiek?

‘Die vrees heb ik niet. De nieuwe rekenwijze op zich is geen aanleiding om zonder relevante wijziging van omstandigheden een verzoek in te dienen tot wijziging van de voor 1 april 2013 vastgestelde kinderalimentatie. Daar komt bij dat de nieuwe methodiek juist minder gevoelig is voor wijzigingen in de situatie van de onderhoudsplichtigen.’

De eenpitter slaat terug

Ze zouden generalistische brekebenen zijn. Maar volgens eenpitters zelf ontbreekt voor dat beroerde imago hard bewijs. Bovendien vinden ze het beeld dat politiek en beroepsgroep van hen schetsen achterhaald: eenpitters werken samen, worden specialist en sluiten zich aan bij verenigingen. Plus: vier portretten van de solo opererende advocaat, nieuwe stijl.

Tekst: Mark Maathuis
Fotograaf: Huib Nederhof

Not amused. Zo voelen eenpitters zich. Eerst was er vorig jaar de politiek, de VVD voorop, die de solo opererende advocaat de maat nam. Na een rondgang langs rechters, officieren van justitie en advocaten, kwam Tweede Kamerlid en voormalig advocaat Ard van der Steur (VVD) midden 2012 tot de conclusie dat een 'kwaliteitsverbetering van de advocatuur en het toezicht daarop noodzakelijk is'. Niet minder dan dertig tot vijftig procent van de advocaten die op zitting verschenen bleken ondermaats

te presteren, zo hadden rechters Van der Steur verteld.

Daar ging de 'eigen' Orde van Advocaten in december 2012 nog eens overheen. 'Als je alles in je eentje moet uitvinden, kan dat gemakkelijk leiden tot een te laat ontdekte achterblijvende kwaliteit,' zei algemeen deken Jan Loorbach voor *BNR Nieuwsradio*. Later nuanceerde hij die uitspraak, maar hij hield vol dat de zorg om de eemanskantoren was gerechtvaardigd. Kleinere kantoren bedienen volgens hem nu eenmaal veel verschillende >>

*Eenpitter,
maar niet
alleen*

‘Ik kan een beroep doen op hun expertise’

Digna de Bruin begon voor zichzelf en werkt onder meer samen met een ander kantoor.

Na bijna twee decennia bij CMS Derks Star Busmann, waarvan tien jaar als partner, kwam voor Digna De Bruin in 2005 het moment om alleen verder te gaan. ‘Grote advocatenkantoren worden onpersoonlijker en bureaucratischer. Ik voelde mij daar niet senang bij en ben Digna de Bruin Advocatuur gestart. Bovendien wil ik me steeds verder ontwikkelen en dat was voor mij niet mogelijk binnen de setting van een groot kantoor. Ik heb de indruk dat bij veel grote kantoren het uiteindelijke doel – de rechtvaardigheid – wat uit het oog wordt verloren. Er worden bijvoorbeeld eindeloos formele verweeren gevoerd. Dan is men bezig kennis abstract toe te passen, maar is je cliënt daarbij geholpen?’

Over het vermeende gebrek aan kwaliteit bij eenpitters is De Bruin helder: ‘Tedereen kan fouten maken; dat is naar mijn idee niet gekoppeld aan de omvang van het kantoor.’ Zij houdt zich scherp door onder meer haar samenwerkingsverband met het Utrechtse kantoor Wijn & Stael Advocaten. ‘Ik haak bij hen in bij jurisprudentiebesprekingen en kan gebruikmaken van hun bibliotheek. En heb ik te veel

omhanden of mis ik bepaalde kennis, dan kan ik een beroep doen op hun expertise. Deze samenwerking verloopt eigenlijk net zoals die tussen secties op een groot kantoor.

Uiteraard hanteer ik ook instrumenten als peer review en dossieruitwisselingen,’ zegt De Bruin, ‘maar dan op informele basis. Dat deed ik trouwens altijd al; met mensen praten. Gewoon om te checken of ik op het goede spoor zit en of ik geen blinde vlekken heb. Verder lees ik nog steeds de vakbladen, volg ik de cursussen en heb ik de beschikking over Legal Intelligence.’

Hoewel er voor De Bruin sinds haar solo-gaan veel bij het oude is gebleven, noteert zij wel veranderingen. ‘Bij cliënten zie ik een verschuiving. Die worden kritischer en gaan niet langer op de naam van een kantoor af, maar kiezen voor een bepaalde advocaat, waarbij authenticiteit en communicatievaardigheden steeds belangrijker worden. Is die advocaat goed, dat wil zeggen vakkundig, vaardig en authentiek dan kan dat zeker een eenpitter zijn. Zo stond ik laatst alleen tegenover twee advocaten van een groot kantoor. Maar ik heb mooi wel gewonnen.’

» cliënten en daardoor is de kans groter dat ze dit doen met beperkte kennis van zaken. Loorbach: 'Tot zover de schoen die u vooral niet moet aantrekken als die u niet past.'

Aan de eenpitter kleef nu, misschien wel meer dan ooit, het beeld van de eenzame advocaat die zich wars van alles en iedereen op elk rechtsgebied begeeft en daar brokken maakt. Het imago van de solo-advocaat is zo slecht dat er eenpitters zijn die zich niet eens meer zo noemen, maar liever spreken over een- of alleenzitters. Maken zij zich terecht kwaad over de kritiek? Zeker nu eenmanskantoren voor het tweede jaar op rij de meerderheid vormen binnen de Balie, is de vraag gerechtvaardigd of dat hardnekkige imago van generalistische brekebeen klopt.

Waan van de dag

Volgens veel eenpitters is dat beeld in elk geval op niets gebaseerd. Frans van Velsen, voorzitter van de Belangenvereniging van Ondernemende Advoca-

ten (BOA) wil niet eens proberen het bij te stellen, omdat dit volgens hem toegeven zou zijn aan de waan van de dag. Van Velsen: 'Eerst een generiek verwijt en dan zeggen "wie de schoen past, trekke hem aan." Dat is volkomen gratis. Zoiets kun je toch niet zeggen – en al helemaal niet als deken van alle advocaten. Zo wordt een hele groep in de hoek gezet zonder enig empirisch bewijs.'

Van Velsen werd in 1982 advocaat en is sinds 1991 alleenzitter – ook hij weigert de term eenpitter te gebruiken. Uit onvrede over de manier waarop eenpitters worden behandeld, richtte hij met twee andere advocaten in 1991 de BOA op. Nu komt de BOA op voor de kleinere kantoren, dus onpartijdig is Van Velsen zeker niet. Toch heeft hij een punt.

Harde cijfers over bijvoorbeeld door tuchtrechters veroordeelde eenmanskantoren zijn er inderdaad niet. En uit het jaarverslag van de Orde blijkt evenmin dat eenpitters zich significant minder goed aan de regels houden dan hun collega's bij grotere kantoren.

Er bestaan verschillende rapporten, maar ook die scheppen weinig duidelijkheid. In 2006 verscheen bijvoorbeeld een rapport van Menno Jacobs, Monique Bruinsma en Jolijn van Haaf naar de kwaliteit van de rechtsbijstand voor vreemdelingen in vreemdelingenbewaring. De onderzoekers concludeerden dat 'er een zeer kleine groep goede en betrokken vreemdelingenrechtadvocaten' bestaat, een grote groep 'middelmatige' en een kleine groep 'wanpresteerders'. Het percentage 'rotte appels' schatten vreemdelingenrechters op zo'n 15 en vooral 'de eenpitters met een cowboykantoortje' zouden een probleem vormen. Maar aangezien vreemdelingenadvocaten maar een klein clubje vormen, zegt dat weinig over de groep als geheel.

Onderzoeken die wel alle advocaten aangaan, spreken elkaar tegen. Zo schreef Arthur Docters van Leeuwen in *Het bestaande is geen alternatief* (2010) geen misstanden te hebben gesignaleerd die een 'voldoende urgentie' rechtvaardigen om 'zwaar staats-toezicht te introduce-

ren'. Maar Rein Jan Hoekstra, die rapporteert over de kwaliteit, objectiviteit en integriteit van het toezicht op advocaten, was in zijn tussentijdse conclusie minder positief. De Orde had wat toezicht en klachtenafhandeling betreft een aantal stappen in de goede richting gezet, maar 'nog een flinke weg te gaan'. Daarbij maakte hij overigens geen onderscheid naar kantoor-grootte.

Empirisch bewijs is er dus niet. Maar als zou blijken dat de meeste klachten inderdaad worden ingediend tegen eenpitters dan zegt dit volgens Van Velsen van de BOA nog steeds niets. 'Alleenzitters bedienen vaak ook de groep cliënten die het gemakkelijkst en het meest klagen. Bij grote kantoren klagen mensen met de voeten.'

Van Velsen stelt dan ook dat er helemaal geen probleem is. 'Dat wordt ervan gemaakt, net als bij de roep om buitenstaanders die het toezicht zouden moeten houden. Kijk naar tuchtrechtuitspraken: advocaten zijn veel strenger voor advocaten dan niet-advocaten. Dat

»

'Je moet je focussen'

Wim Dictus werd specialist personen- en familierecht en lid van de specialistenvereniging.

Meer controle op eenpitters, waarom? Er zijn al voldoende mogelijkheden voor de deken om zo nodig op te treden en wat de vakinhoudelijke kwaliteit betreft, loopt een belangrijk deel toch al via het halen van de opleidingspunten.' Wim Dictus is sinds 1988 advocaat en startte in 1994, na bijna zeven jaar op een middelgroot kantoor te hebben gewerkt, zijn eenmanszaak. Hij behandelt zaken op het gebied van het arbeidsrecht, contractenrecht en incasso's, maar heeft zich gespecialiseerd in het personen- en familierecht. Dat het halen van opleidingspunten voor

hem zo'n goede graadmeter voor kwaliteit is, zegt Dictus, vloeit mede voort uit zijn lidmaatschap van de vFAS, de specialistenvereniging van familierechtadvocaten en scheidingsbemiddelaars. Criteria voor het lidmaatschap zijn inderdaad niet mals: zo moeten aspirant-leden binnen drie jaar na toetreding drie opleidingen met goed gevolg hebben afgerond. Om daadwerkelijk lid te worden, moeten jaarlijks tien juridische opleidingspunten op het gebied van personen- en familierecht worden behaald. Wie ook als mediator optreedt, moet deelnemen aan jaarlijkse intervisiebijeenkomsten.

Dat de kwaliteit van de eenpitter tekort zou schieten, verbaast hem, zegt Dictus. 'Er is geloof ik niet echt onderzoek naar gedaan.' Mede daarom zegt hij zich ook niet aangesproken te voelen. 'Want wat is alleen werken? Ik ben sinds 2000 aangesloten bij de vFAS. Behalve door de puntenverplichting en de inter-

visies houd ik mijn vakinhoudelijke kennis bij door met andere leden te overleggen. Daarnaast heb ik goede secretariële ondersteuning. Bovendien, ik zit hier in een kleine gemeenschap van zo'n 15.000 mensen. Als dan rondgaat "die Dictus die heeft zijn zaak niet op orde..." En ik geloof niet dat dat in de grote stad anders is, daar kun je ook niet geheel onopgemerkt voorbij komen vliegen.'

Maar teleurgesteld is de advocaat uit Oudenbosch wel. 'Zo wordt een deel van de beroepsgroep gediskwalificeerd.' Anderzijds, veranderde omstandigheden rechtvaardigen de recente aandacht voor de eenpitter wel. 'De tijd van de eenpitter als generalist is echt voorbij. Ik geloof zeker dat we nog toekomst hebben, maar je moet op een of een paar rechtsgebieden focussen. Want hoe goed kun je je beroep uitoefenen als je niet van alles op de hoogte bent?'

*Eenpitter,
maar niet
alleen*

» is bij artsen ook zo. En verhalen over rechters die klagen over advocaten ken ik ook, maar ik ken ook rechters die onderpresteren. Bovendien: een rechter kan altijd naar de president stappen en die kan met de deken overleggen. Maar dan moet men ook namen en rugnummers noemen en er iets mee doen.’

Geen einzalgängers

Eenpitters maken bovendien bezwaar tegen het allang achterhaalde idee dat de eenpitter ook daadwerkelijk alleen zit en daardoor een grotere kans op fouten kent. De solo-advocaat nieuwe stijl opereert namelijk allerminst in zijn eentje, zo blijkt ook uit de portretten bij dit artikel. Ze delen kantoren met collega's, zijn onderdeel van (soms wereldwijde) netwerken, wisselen dossiers uit, doen aan peer review. De paraplu-term eenpitters dekt volgens de eenpitters zelf de lading dan ook allang niet meer.

Ook volgens bestuurslid Marije van Harskamp (HB Advocaten in Utrecht) van de Vereniging van Nederlandse Jeugdrechtadvocaten (VNJA) zijn eenpitters niet de einzalgängers waar-

voor ze worden versleten. ‘Eerder het tegenovergestelde. We organiseren vijf bijeenkomsten per jaar en daar komen relatief veel eenpitters op af. Ik merk bij hen een grote behoefte aan het uitwisselen van kennis en ervaring. De eenpitters onder onze leden houden zich bepaald niet in hun eigen hok schuil. Er is onderling veel contact. Als bestuurslid zie ik bijvoorbeeld veel mails voorbijkomen. Het leuke is dat die arrondissement-overstijgend zijn. Zo zijn er bijvoorbeeld warme banden tussen Den Haag en Zeeland.’

In feite, stellen de eenpitters, verschillen zij steeds minder van hun collega's bij grotere kantoren. Het verschil wordt bovendien kleiner doordat de eenpitter in een groeiend aantal gevallen geen generalist is, maar een specialist. En onder specialisten wordt door specialistenverenigingen geen onderscheid gemaakt.

‘We hebben geen richtlijnen of speciale regels voor eenpitters,’ zegt Rob van Coolwijk (AKD in Eindhoven), sinds november vorig jaar voorzitter van de Vereniging van Familierecht Advocaten Scheidingsmediators (vFAS). ‘Al onze 950 leden, die over zo'n zevenhonderd »

*Eenpitter,
maar niet
alleen*

‘Onderdeel van een groter geheel’

Familierechtadvocaat en mediator Laura Boomsma-Shriber sloot zich aan bij een landelijk netwerk.

‘We zitten hier in een gebouw met veel advocaten,’ zegt familierechtadvocaat en mediator Laura Boomsma-Shriber over haar kantoorpand aan de Amsterdamse Herengracht. ‘Eenpitters, maar ook kleine kantoren. Kom ik ergens niet uit, dan ben je met zijn allen. Tegelijk heb ik een enorme behoefte aan zelfstandigheid. Voor mij is dit is een perfecte synergie.’

Daarnaast sloot Boomsma-Shriber zich in 2010 aan bij de Advocaten Unie. Dit is een landelijk netwerk dat aangesloten kantoren ondersteunt bij het vergroten van hun marktaandeel en het verbeteren van de concurrentiepositie. Zo kunnen kantoren via de Advocaten Unie organisaties en cliënten overkoepelende overeenkomsten aanbieden, kennis uitwisselen en samenwerken op het gebied van marketing en reclame. ‘Je moet je eigen geest slijpen aan die van de mensen om je heen. Dus zitten we soms met zijn allen bij elkaar voor lezingen of presentaties,’ zegt Boomsma-Shriber. ‘Zo hadden we laatst een bijeenkomst over de bedrijfsvoering van een advocatenkantoor en zelf ben ik nu bezig

met het op poten zetten van een brainstormsessie over de nieuwe wetgeving kinderalimentatie en andere actuele ontwikkelingen.’ Uitgangspunt van deze krachtenbundeling is dat de eigen identiteit van kantoren behouden blijft. Op dit moment zijn tien kantoren bij de Advocaten Unie aangesloten, waarvan Boomsma-Shriber de enige eenpitter is.

Om de landelijke dekking van de Advocaten Unie te realiseren, is het de bedoeling dat alle regio’s vertegenwoordigd worden door een kantoor. De input van de reeds betrokken advocaten speelt bij dat proces een belangrijke rol, aldus Boomsma-Shriber. ‘Tijdens ledenvergaderingen geeft het bestuur dan aan in welke regio nog behoefte is aan een kantoor. Heb je een suggestie of wil je een bepaald kantoor juist liever niet aan boord hebben, dan kun je dat meteen laten weten.’ Door die persoonlijke betrokkenheid blijft de kwaliteit van geselecteerden en die van de Advocaten Unie als geheel op orde. ‘Dat is erg belangrijk, want zo’n samenwerking is toch een soort huwelijk.’

Naast deze voordelen zorgt het lidmaatschap van de Advocaten Unie voor een zekere rust, zegt Boomsma-Shriber. ‘Als eenpitter wil je je veilig voelen en op begrip kunnen rekenen. En als onderdeel van een groter geheel word je ook daarin versterkt.’

» kantoren verspreid zitten, moeten aan dezelfde verplichtingen voldoen. Interactie bijvoorbeeld is verplicht, zodat je als eenpitter sowieso gedurende zes uur per jaar je collega's ziet.'

Volgens Van Coolwijk zijn de vFAS-eisen van oudsher hoog: 'Misschien wel de allerhoogste van Nederland. En recentelijk hebben we het verplicht aantal te behalen punten voor alle leden verhoogd. Wij vinden het namelijk belangrijk dat als iemand zegt dat hij familierechtspecialist is, hij dat ook echt is. Dat uitgangspunt wordt breed gedragen binnen de vereniging.'

Ook bij de VNJA kennen ze geen speciaal eenpittersprogramma, zegt bestuurslid Van Harskamp. 'Alle leden moeten aan dezelfde opleidings- en ervaringseisen voldoen. Ik weet niet exact hoeveel eenpitters er zich onder onze leden bevinden. Afgaand op kantoornamen kom ik uit op zo'n zeventig op 250 leden, 30 tot 35 procent dus.' En ook bij de VNJA wordt volgens haar veel gedaan om de kwaliteit en de deskundigheid

van de leden op peil te houden en te verbeteren. En als vanaf 1 juli de nieuwe inschrijvingsvoorwaarden voor jeugdzaken gaan gelden, wordt het nog lastiger voor wanpresteerders, eenpitter of niet.

Wiskundig gegeven

Zeker zolang empirisch bewijs ontbreekt, is het volgens eenpitters zelf geen goed idee overhaaste besluiten te nemen ten aanzien van de eenpitter, voorzover dé eenpitter overigens nog bestaat. En volgens BOA-voorzitter Van Velsen is een nog belangrijker reden de zogeheten Kromme van Gauss, ook wel een normale verdeling genoemd.

Volgens deze gaussverdeling ligt in iedere grote populatie ongeveer 95 procent van de gemeten waarden binnen het gebied van plus of min twee standaarddeviaties vanaf de centrumwaarde. Van Velsen: 'En dat is in de advocatuur niet anders: je hebt een paar sufneuzen en een paar genieën. Die raak je niet kwijt, wat je ook doet. Dat is een wiskundig gegeven.' <<

Eenpitter,
maar niet
alleen

'Publicaties zijn een goede graadmeter'

Filip van Eeckhoutte is superspecialist en toetst zijn kunnen buiten de advocatuur.

'Als eenpitter heb ik nauwelijks overhead en geen managementstaken. En omdat ik van die besognes geen last heb, kan ik veel studeren, schrijven en publiceren en mij dus volledig focussen op mijn specialisatie.' Filip van Eeckhoutte begon in 1993 als advocaat, maar werd al snel gegrepen door de mogelijkheden van internet. Hij liet zich omscholen tot IT-projectleider om in 2002 beide liefdes te combineren in Van Eeckhoutte Advocatuur. Als specialist in het ICT-/internetrecht richt hij zich voornamelijk op IT-bedrijven, telecomindustrie en

uitgevers. Ook schreef hij cursussen over markeertalen en annotaties en artikelen over zijn specialisatie.

Dat hij alleen werkt, is voor Van Eeckhoutte een logisch gevolg van het zijn van superspecialist. 'Ik spar wel met andere advocaten, maar dat zijn geen ICT-advocaten. Inhoudelijk overleggen, dat gaat met hen niet. Ik heb contact met een docent IT-recht van de Universiteit Utrecht en als ik tijd heb, geef ik daar gastcolleges. Voor mij is dat ook een goede manier om mijn kennis bij te houden.' Bij gebrek aan reviewers in Amersfoort werkzaam in ICT-recht, ligt peer review niet voor de hand: inhoudelijke beoordeling door een niet-gespecialiseerde advocaat heeft volgens Van Eeckhoutte niet zoveel zin. 'Waarom zou ik mijn dossier aan een advocaat moeten laten zien als die niet de kennis bezit die nodig is ter beoordeling daarvan?' Wat volgens Van Eeckhoutte meer zegt over de kwaliteit

van zijn werk dan confraternale toetsing is het feit dat grote dienstverleners gebruikmaken van zijn diensten. 'Maar een nog belangrijker graadmeter zijn mijn publicaties in vakbladen zoals het *Tijdschrift voor Internetrecht* en de positieve reacties die ik daarop krijg.'

Dat hij ook buiten zijn specialisme om het best alleen opereert, staat voor hem buiten kijf, zegt Van Eeckhoutte. 'Alle advocaten, dus alle eenpitters, hebben een goede beroepsopleiding en een goed patroon gehad. Zo ook ik. Op bepaalde vlakken heb ik het nodige gemoderniseerd, maar over het algemeen werk ik nog steeds op de solide en doortastende wijze zoals het mij ooit geleerd is. En ja, dat doe ik solitair. Als ik bij een groter kantoor hier in de regio zou gaan werken, zou ik ook daar soleren, maar zonder de vrijheid van fulltime focus op mijn specialisme.'

Overstappen?

Ben jij werkzaam in het ondernemingsrecht of faillissementsrecht? En is het tijd voor de volgende stap? Solliciteer dan eens bij ons. Wij zoeken talentvolle mensen die willen werken op het hoogste niveau. Kijk eens op www.borsboomhamm.nl.

BORSBOOM & HAMM
ADVOCATEN

Spoedeisende hulp bij juridische ongevallen

Er moet een 'eerstehulp' voor verdachten komen: via een videoverbinding informeren advocaat-assistenten in een callcenter iedere pas aangehouden verdachte en zo nodig sturen ze een rechtsbijstandsverlener. Dat adviseert de Commissie Innovatie Strafrechtadvocatuur. Deskundigen over de dilemma's van het advies.

Tekst: Sabine Droogleever Fortuyn

Hoe moet de toekomst van rechtshulp in de voorfase van het strafproces eruitzien? En welke rol moet de advocatuur daarin spelen? In het advies *Herbezinning van de rol van de raadsman in de voorfase van het strafproces* komt de Commissie Innovatie Strafrechtadvocatuur met voorstellen. In april wil de Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten zich over het advies buigen.

Aanleiding voor het oprichten van de commissie, onder voorzitterschap van strafrechtjurist Mischa Wladimiroff, is de toenemende vraag naar rechtsbijstand. Dit als gevolg van de Salduz-uitspraak en de uitwerking daarvan voor de ZSM-aanpak. Daarnaast is er een Europese richtlijn in de maak die verplicht stelt dat ook meerjarige verdachten recht krijgen op bijstand tijdens politieverhoor.

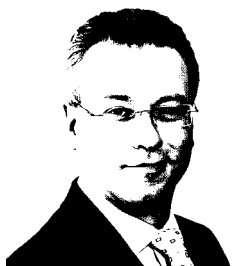
De commissie stelt in haar advies dat de toename van werkzaamheden voor de

strafrechtadvocatuur in veel gevallen lastig is te verenigen met de huidige praktijkvoering. 'Er zullen problemen ontstaan vanwege beperkingen in de beschikbaarheid van advocaten en beperkingen die voortvloeien uit de verspreid liggende locaties waar verdachten bezocht moeten worden.'

Vooruitlopend op de extra vraag naar rechtshulp stelt de commissie onder meer een delegatiemodel voor waarin advocaat-assistenten de extra hulpvraag voor een

»

Wie oordelen over het advies?

Dian Brouwer

Geboren: Nijmegen, 24 juli 1967
Studie: Nederlands Recht, (Strafrecht en Ondernemingsrecht), Groningen
1993-1999: assistent in opleiding, universitair docent Rijksuniversiteit Groningen
1999: academische promotie: Dwangmiddelen in bijzondere wetten
1999-2006: strafadvocaat bij Sjöcrona Van Stigt Advocaten, Den Haag
2006-heden: strafadvocaat bij CMS Derks Star Busmann, Utrecht. Sinds 2009 hoofd van de sectie Strafrecht

Janneke Steenbrink

Geboren: Boxmeer, 11 mei 1974
Studie: Nederlands Recht (Jeugd(straf)recht en Criminologie), Amsterdam
2000-2002: advocaat bij de Kempnaer Advocaten, Arnhem
2002-2012: strafadvocaat bij GDO Advocaten, Nijmegen
2012-heden: strafadvocaat en partner bij Van 't Hullenaar & Partners Advocaten, Arnhem

Robert Malewicz

Geboren: Oudeschip, 28 april 1974
Studie: Nederlands Recht (Strafrecht), Leiden
2000-2002: universitair docent en onderzoeker Universiteit Leiden
2002-heden: strafadvocaat bij Cleerdin & Hamer Advocaten, Amsterdam. Sinds 2011 als partner aan het kantoor verbonden. Malewicz is redactielid van het *Advocatenblad*.

»

groot deel op zich nemen. Een videoverbinding moet direct contact tussen verdachten en rechtsbijstandsverleners mogelijk maken.

Tussen het vinden van haalbare, efficiënte oplossingen voor het capaciteitsprobleem en het waarborgen van de rechtszekerheid, rechtseenheid, zorgvuldigheid en rechtsbescherming ligt een

spanningsveld. De strafrechtadvocatuur komt dan ook voor dilemma's te staan. Commissieleden Dian Brouwer en Janneke Steenbrink en een externe advocaat, Robert Malewicz geven hun visie op de dilemma's. De reactie van Brouwer is overigens ook gebaseerd op een artikel van zijn hand in het maartnummer van het *Strafblad*.

Commissie:
Verwachte
toename
werkzaamheden
is lastig te
verenigen met
praktijkvoering

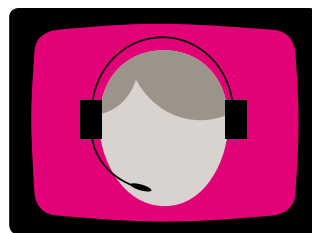
Salduz-bijstand

Uit het Salduz-arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, over de rechtspositie van de 17-jarige door de Turkse politie gearresteerde Salduz, vloeit voort dat verdachten die in Nederland zijn aangehouden sinds 1 april 2010 (ook met terugwerkende kracht) in de eerste zes uur voor politieverhoor het recht hebben om een jurist te spreken. Ook geeft de uitspraak minderjarigen recht op bijstand tijdens verhoor. Nederlandse wetgeving naar aanleiding van deze uitspraak ontbreekt nog. Onduidelijk is daardoor in welke gevallen verdachten recht hebben op een Salduz-consult en of ze zich door een advocaat of een andere rechtsbijstandsverlener kunnen laten bijstaan.

De commissie adviseert iedere pas aangehouden verdachte automatisch en vanzelfsprekend een Salduz-consult te geven. Om lange aanrijtijden van advocaten en wachttijden voor verdachten te voorkomen, worden verdachten op het politiebureau in een aparte ruimte via een videoverbinding geïnformeerd over hun rechtspositie door een rechtshulpverlener. Vanuit een landelijk of ressortelijk callcenter informeren advocaat-assistenten verdachten over hun rechtspositie. Per telefooncentrale is er minimaal één toezichthoudende advocaat aanwezig.

Afhankelijk van de ernst van de zaak zullen verdachten naast informatie ook advies nodig hebben, bijvoorbeeld over het effect van een verklaring. In A-zaken komt er een advocaat naar het politiebureau. In minder ernstige zaken kan de assistent naast informatie ook enig advies verlenen of een rechtshulpverlener bezoekt het bureau als meer specialistisch advies gewenst of noodzakelijk is.

Het callcenter fungeert dus als een eerstehulp post waar alle pas aangehouden verdachten contact mee opnemen. Advocaat-assistenten verstrekken er informatie en schatten in of advies nodig is en wie dat moet geven.

Dilemma
Videoconsult is
snel, maar ook
vertrouwelijk?

Dat de vertrouwelijkheid een voorwaarde is van de videoverbindingen en een

terecht punt van aandacht, benadrukt strafadvocaat bij CMS Derks Star Busmann in Utrecht en commissielid Dian Brouwer. Tegelijkertijd is dat volgens hem vooral een kwestie van IT. Hij ziet het videoconsult dan ook als een vooruitgang. 'Consultatie kan onverwijld worden aangeboden. Je voorkomt ermee dat verdachten geen zin hebben om op de komst van een advocaat te wachten en vervolgens zonder rechtskundig advies door de molen gaan. Videoconsult is dan veel beter dan helemaal geen consult.'

In A-zaken kan een verdachte geen afstand doen van het Salduz-consult. In B- en C-zaken wel. En dat gebeurt dan ook vaak. Maar Robert Malewicz, strafadvocaat en partner bij Cleerdin & Hamer Advocaten in Amsterdam ziet haken en ogen aan bijstand via een videoverbinding. 'Voor veel verdachten is het erg intimiderend om in aanraking te komen met politie en justitie. Of ze nu echt iets op hun kerfstok hebben of dat het gaat om kleinere zaakjes. Een advocaat is de enige vertrouwenspersoon. Je moet je voorstellen dat een verdachte op het politiebureau naar een kamer wordt gebracht. In het plafond ziet hij luidsprekertjes zitten en lampjes branden. Het is de vraag of hij dan via een videoverbinding in vrijheid wil en durft te spreken. Zelfs als het puur om een informatief gesprek gaat. Als hij een beetje paranoia is, vertrouwt hij het niet.'

»

»

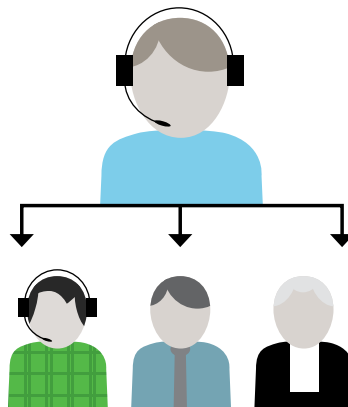
Dilemma Delegeren is efficiënt, maar zijn advocaat-assistenten wel geschikt?

Bij het delegatiemodel, oftewel de 'triage' gaat het er volgens Brouwer vooral om dat in eenvoudige zaken de verdachte al geholpen is als hij geïnformeerd wordt over de procedure. Te denken valt aan antwoord op vragen als: Is u duidelijk waar u van wordt verdacht? en: Heeft u een voorkeursadvocaat? 'In moeilijkere zaken zal de communicatie met de verdachte meer advisering inhouden en moet er dus een advocaat bij betrokken worden.' B-zaken zijn volgens hem het meest ingewikkeld omdat die kunnen variëren van zeer licht tot aanzienlijk zwaar. In het eerste geval verstrekt de advocaat-assistent procesinformatie en mogelijk enig advies. In het tweede geval komt er een rechtshulpverlener naar het bureau.

Janneke Steenbrink, strafadvocaat en partner bij Van 't Hullenaar & Partners Advocaten in Arnhem en commissielid, vindt net zoals Brouwer dat er direct een advocaat naar het politiebureau moet gaan als blijkt dat een verdachte is aan-

gehouden voor een A-zaak. Daarnaast is ze van mening dat 'als de persoon van de verdachte of de ingewikkeldheid van "het verhaal" er aanleiding toe geeft' een advocaat moet worden ingeschakeld. Dat kan volgens Steenbrink voor zowel B- als C-zaken gelden. 'Bijvoorbeeld bij openlijke geweldzaken (B-zaken). Het is voor de verdachte dan niet eenvoudig, maar wel van erg groot belang zijn procespositie te bepalen. In zo'n geval volstaat naar mijn verwachting Salduz-consultatie door een advocaat-assistent via een videoverbinding niet.'

Malewicz ziet het delegatiemodel in zijn geheel niet zitten. Volgens hem is het niet makkelijk de rechtsbijstand onder te verdelen in een informatie- en adviesfase. 'Een voorlichtend gesprek met een

Robert Malewicz: 'Een voorlichtend gesprek met een verdachte is nooit louter informatief'

verdachte is nooit louter informatief. Als je een verdachte wijst op zijn zwijgrecht, vraagt hij: "Wat zou jij doen?" Volgens de strafpleiter is het erg belangrijk dat een advocaat, juist in de voorfase van het strafproces, bij een zaak betrokken is, ook in kleine zaken. 'Om de zaak goed in te schatten. Het is net zoals met vissen. Er kunnen negen piketzaken zijn die niet veel om handen hebben. Daarvan kun je achteraf zeggen: "Hier had niet per se een advocaat bij hoeven komen". Maar de tiende keer ben je wel nodig. Door een verkeerd advies kan een verdachte veel schade lijden.'

Bovendien vreest Malewicz dat de criteria voor type A-, B- en C-zaken in de loop van de tijd zullen veranderen, zodat verdachten in de toekomst alleen in zeer ernstige type A-zaken zijn verzekerd van rechtsbijstand van een advocaat.

De ZSM-bijstand

De rol die advocaten in ZSM-zaken moeten hebben, krijgt bijzondere aandacht in het advies van de commissie. Eenvoudige misdrijven worden bij deze aanpak zo snel mogelijk, het liefst binnen zes uur, op het politiebureau afgedaan. Medewerkers van het Openbaar Ministerie, de politie, Reclassering, Stichting Slachtofferhulp en de Raad voor de Kinderbescherming zitten op het politiebureau met elkaar om de 'selectietafel' en komen tot een straf. Verdachten staan gauw weer op straat. Ze houden er wel een boete, taakstraf, ontzegging van de rijbevoegdheid of een combina-

tie hiervan aan over. Bovendien verlaten ze het bureau met een strafblad. Tegen de opgelegde straf kunnen verdachten binnen twee weken in verzet komen. De werkwijze is in maart 2011 begonnen als een pilot op politiebureaus in de arrondissementen Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Den Bosch en Utrecht en breidt zich steeds verder uit. In 2012 is voor ongeveer 44.000 zaken over het hele land via ZSM een eerste beslissing genomen, blijkt uit een rapportage van het OM.

De commissie constateert dat bijna geen van de verdachten in de ZSM-procedure rechtsbijstand heeft gekregen en spreekt dan ook van een 'leemte in de rechtshulp'. Het gevaar bestaat vol-

gens de commissie dat verdachten zich onder dwang van verdere vrijheidsbeneming akkoord verklaren met een voor hen belastende afdoening, zonder op de hoogte te zijn van de gevolgen daarvan. Bovendien noemt de commissie het risico dat verdachten niet weten dat ze in verzet kunnen gaan en hun straf onherroepelijk wordt. Volgens het advies moet iedere verdachte automatische Salduz-consultatie krijgen en dat zorgt ervoor dat ook verdachten in de eerste zes uur van een ZSM-zaak van rechtshulp verzekerd zijn. De commissie geeft verder aan dat het belangrijk is dat de rechtshulpverlener tijdig toegang krijgt tot het bewijsmateriaal waarop de strafbeschikking is gebaseerd.

»

»

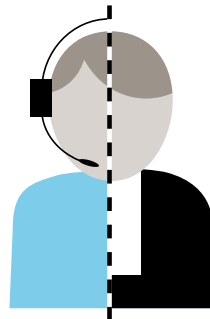
Dilemma

Advocaat-assistent vult leemte rechtsbijstand in ZSM-zaak op, maar toereikend?

In een ZSM-procedure doet de officier van justitie aan de verdachte een voorstel voor een op te leggen sanctie. Zo'n voorstel heeft volgens Brouwer het karakter van 'slikken of stikken'. De strafadvocaat benadrukt dat er in plaats van met een formeel strafdossier vaak wordt gewerkt met mondelinge of slechts digitaal beschikbare informatie afkomstig van opsporingsinstanties. 'Er is dus geen voor de advocaat herkenbaar dossier beschikbaar.'

Dat er momenteel nauwelijks rechtsbijstand wordt verleend tijdens een ZSM-procedure is voor Steenbrink een belangrijk argument voor de videoconsultatie. Ze geeft een voorbeeld uit haar praktijk. 'Een paar weken geleden had ik piket op de dag dat er een festival, Hard Bass, plaatsvond in Arnhem. Er was een complete "ZSM-wasstraat" ingericht waar verdachten doorheen gingen. Ze werden er aangehouden, verhoord, deden afstand van hun verdovende middelen en gingen in de meeste gevallen, waarschijn-

lijk met een strafbeschikking, weer de straat op. Ik las in de krant dat er twaalf aanhoudingen zijn verricht, maar ik heb geen enkele melding voor consultatiebijstand gehad. Of alle twaalf verdachten met hun volle besef en ondubbelzinnig afstand hebben gedaan van het recht op consultatie en of zij weten wat mogelijk het accepteren van de sanctie tot gevolg heeft, bijvoorbeeld voor de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG), vraag ik me echt af.'

Bij het argument 'iets is beter dan niets' kan Malewicz zich wel wat voorstellen. Maar voor hem is dat geen doorslaggevende reden om alleen advocaat-assistenten in te zetten in de eerste zes uur van een ZSM-procedure. 'Het kan een manier zijn om een voet tussen de deur te krijgen. Maar het moet geen doel op zich zijn. Op een politieke manier wordt dan omgegaan met belangen van verdachten. Het is efficiënt en je kunt er

Robert Malewicz:
'Je hebt altijd een controlemechanisme op niveau nodig. Maar dat kost geld'

veel geld mee besparen, maar je moet de kosten en de doelen uit elkaar trekken. Ik denk dat er genoeg advocaten bereid zijn voor een dagvergoeding van de Raad voor Rechtsbijstand, tien tot vijftien zaken te draaien.'

Malewicz onderstreept het belang van de betrokkenheid van een advocaat, ook in de eerste zes uur van een ZSM-procedure. 'Een advocaat moet nagaan wat er speelt. Soms ontdek je dat een schijnbaar simpele zaak veel complexer ligt,' zegt hij. Hierbij doelt hij zowel op het verken- nen van de ten laste gelegde feiten als op de op te leggen straf. Malewicz vergelijkt de rol van een advocaat met die van een waakhond in een veilige woonwijk. 'Ook al wordt er nooit ingebroken, er is geen mens die zijn huis niet beveiligd. Je hebt altijd een controlemechanisme op niveau nodig. Maar dat kost geld en is geen populaire boodschap in deze tijd.'

Het advies van de innovatiecommissie

Het advies ligt ter consultatie bij de Adviescommissie Strafrecht, de Raad van Advies, de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak, en de Raad voor de rechtspraak. Het OM en de Raad voor Rechtsbijstand zijn gevraagd een visie te geven. In april wil de Algemene Raad van de NOvA het advies bespreken. De voorstellen op een rij:

- Iedere pas aangehouden verdachte krijgt automatisch een Salduz-consult. In een aparte kamer komt via een videoverbinding contact tot stand met een landelijk of ressortelijk callcenter.
- Rechtsbijstand wordt verleend volgens een delegatiemodel of wel triage. Een advocaat-assistent informeert de verdachte in de lichtste zaken over zijn proces. In A-zaken komt er direct een advocaat naar het bureau. In B-zaken maakt de rechtsbijstandsverlener een inschatting van de ernst van de zaak. Behalve informatie geeft

de assistent enig advies. Als meer specialistisch advies gewenst of noodzakelijk is, bezoekt een rechtshulpverlener de verdachte.

- Advocaat-assistenten werken onder verantwoordelijkheid van ervaren strafrechtadvocaten. In een callcenter is altijd één toezichthoudende advocaat aanwezig. De assistenten zijn goed opgeleid en hebben zicht op de latere fasen van het strafproces.
- Assistenten krijgen verplichting tot geheimhouding en verschoningsrecht. Dat wordt in de Advocatenwet vastgelegd, zodat ze onder het

dekenale toezicht komen te staan en zijn onderworpen aan het tuchtrecht.

- Omdat iedere verdachte een Salduz-consult krijgt, is ook de verdachte in de eerste zes uur van een ZSM-procedure verzekerd van rechtsbijstand door een rechtshulpverlener.
- De rechtshulpverlener in een ZSM-procedure krijgt tijdig toegang tot het bewijsmateriaal waarop de strafbeschikking is gebaseerd.
- In eenvoudige zaken verlenen advocaat-assistenten ook bijstand tijdens politieverhoor.

De inhalige advocaat

Vernieuwd Rijksmuseum bewaart ook weinig fraaie reputatie Nederlandse advocatuur.

Tekst: Robert Stiphout

Dat ook de advocatuur deel uitmaakt van de nationale historie, blijkt op 13 april. Na een verbouwing van bijna tien jaar opent die dag het vernieuwde Rijksmuseum in Amsterdam. Tussen de circa achtduizend tentoongestelde objecten bevinden zich zeker dertien aan de advocatuur verbonden voorwerpen en afbeeldingen.

Advocaten speelden een belangrijke rol in de geboorte van de democratische rechtsstaat Nederland, dus lijkt aandacht van het 'Rijks' niet meer dan logisch. In de expositie is bijvoorbeeld het bekende stokje te zien waarmee landsadvocaat Johan

van Oldenbarnevelt in 1619 het schavot beklom. Hij werd na een politiek proces onthoofd. Ook hangt er een portret van mr. Rutger Jan Schimmelpenninck, van 1805 tot in 1806 de eerste en enige bijna-president van Nederland.

Niet alles haalde de vernieuwde zalen. In het depot van het museum liggen nog eens zeker vijftig met de advocatuur verbonden objecten te wachten op toekomstige exposities. Daaronder *Het kantoor van de advocaat* van Pieter de Bloot uit 1628, op deze pagina's te zien.

De Bloot legde op doek een bedrijvige praktijk vast. Aan de muren hangen zakken vol afgeronde processtukken. Boeken

slingeren rond, overal liggen papieren. Maar wie op de personen let, ziet dat De Bloot de beroepsgroep ook terechtwijst.

Rechts in beeld houdt een advocaat zijn hand op voor het geld. Een persoon in het rood tast diep in zijn buidel. Naast hem staat een niet mis te verstane tekst: 'Die wil rechten om een koe, die brengt er nog een toe.' Wie, kortom, zijn recht wil halen, moet behoorlijk wat geld meebrengen. Niet alleen de verworvenheden van de advocatuur hebben dus een plekje in het vernieuwde Rijksmuseum, ook de dubieuze reputatie van inhalige beroepsgroep blijkt er onderdeel van de nationale historie.

DE KRACHT VAN EEN LANDELIJKE DEKKING, MET DE SERVICE VAN EEN LOKALE PARTNER.

De SGH Groep, Gerechtsdeurwaarders en Incasso, is een samenwerkingsverband tussen een breed netwerk van kantoren. Gezamenlijk biedt de SGH de advocatuur landelijke dekking, met als toegevoegde waarde een sterke regionale binding en een persoonlijke service. Een mentaliteit die staat voor resultaat en kwaliteit!

De gerechtsdeurwaarders van de SGH Groep hebben een No Nonsense instelling, zijn actief en ondernemend. Ze spreken uw taal en staan dag en nacht voor u klaar. Zo zijn bijvoorbeeld uw exploten binnen 3 dagen betekend. En als u exploten, in geval van spoed, voor 11.00 uur aanlevert, worden deze dezelfde dag nog betekend!

Samenwerken met de SGH betekent meer!
Kijk nu op www.sgh-groep.nl.

KBS Advocaten N.V. is een niche kantoor op het gebied van de gezondheidszorg en de verzekeringsbranche met een landelijke praktijk.

KBS zoekt voor de sectie (medische) aansprakelijkheid/verzekering en letselschade een

advocaat medewerker (m/v)

en een

advocaat stagiaire met relevante werkervaring (m/v) voor 4 of 5 dagen per week

Wij bieden een uitdagende praktijk, ontwikkelingsmogelijkheden en een plezierige werksfeer.

Heb je belangstelling? Kijk ook op www.kbsadvocaten.nl
Sollicitaties kan je richten aan KBS Advocaten N.V. t.a.v. mr. Mascha Bots, Postbus 13086, 3507LB Utrecht of per email naar mef.bots@kbsadvocaten.nl.

Een assessment kan deel uitmaken van de selectieprocedure. Reacties graag voor 19 april 2013.

TEGEN EEN VASTE PRIJS DE ALIMENTATIE LATEN BEREKENEN

- Wilt u een onafhankelijk rapport?
- Wenst u een contra expertise?
- Is alimentatie berekenen niet uw dagelijks werk?

Voor die situaties bieden wij een oplossing. Voor een vaste prijs laat u snel en goed een alimentatierapport maken door ervaren collega's. Het is méér dan een berekening: u krijgt een goed leesbaar en betrouwbaar rapport dat u en uw cliënt een volledig inzicht geeft in de juridische rechten en plichten. Met toepassing van de Tremanormen 2013 en Methode Bol.

We verstrekken u graag méér informatie over de mogelijkheden.
Mr.dr.s.J.P.M.Bol, tel. (072) 511 84 50.

Bestuurders vangen meer wind

Als gevolg van de Wet bestuur en toezicht en de Wet Flex-bv lopen bestuurders meer aansprakelijkheidsrisico's. Daar staat tegenover dat de stortingsplicht is vervallen.

Tekst: Marianne Valk¹

Op 1 januari 2013 trad de Wet bestuur en toezicht in werking.² Daarbij zijn onder meer de artikelen 2:129a/239a BW ingevoerd waarmee een expliciete wettelijke grondslag is gecreëerd voor het monistisch bestuursmodel ('one tier board').³ Deze en enkele andere in het oog springende wijzigingen als gevolg van deze wet vergroten de aansprakelijkheidsrisico's van toezichthouders. Uit oogpunt van bestuurdersaansprakelijkheid is ook de op 1 oktober 2012 in werking getreden Wet vereenvoudiging en flexibilisering bv-recht ('Wet Flex-bv') van belang.⁴ Deze wet introduceerde onder meer een goedkeuringsbevoegdheid c.q. -plicht van het bestuur bij besluiten tot dividenduitkering. Ook die bevoegdheid dan wel plicht levert extra aansprakelijkheidsrisico's op. Al deze risico's zijn van belang voor iedere ondernemingsrechtelijke advocaat.

Wet bestuur en toezicht

Kiest een vennootschap in haar statuten voor het monistisch bestuursmodel, dan heeft de vennootschap geen raad van commissarissen. De toezichthouders binnen de vennootschap hebben, als 'niet-uitvoerende bestuurders', naast de 'uitvoerende bestuurders' zitting in het bestuur.⁵ Een belangrijke consequentie daarvan is dat de niet-uitvoerende bestuurder evenals de uitvoerende bestuurder gewoon bestuurder is – en dus geen commissaris. De uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurder lopen dan ook in beginsel hetzelfde aansprakelijkheidsrisico.

Anders dan een commissaris is de niet-uitvoerende bestuurder bevoegd de vennootschap te vertegenwoordigen (artikel 2:130/240 BW) en aansprakelijk voor de jaarrekening, het jaarverslag en de tussentijdse cijfers als bedoeld in artikel 2:139/249 BW; ook is hij op grond van artikel 2:138/248 BW aansprakelijk voor het tekort in het faillissement, in geval van kennelijk onbehoorlijk bestuur als aan nemelijk is dat dit een belangrijke oorzaak is van het faillissement. In dat geval gelden ook de bewijsvermoedens uit die artikelen. Verder is de niet-uitvoerende bestuurder onderworpen aan het regime van bestuurdersaansprakelijkheid in de Invorderingswet 1990 en nemen niet-uitvoerende bestuurders in principe deel aan de beraadslaging en besluitvorming binnen het bestuur. Zij dragen daar (dus ook) verantwoordelijkheid voor. Daarnaast heeft de (aansprakelijkheids-)norm voor bestuurders in artikel 2:9 BW sinds 1 januari 2013 een nieuwe redactie. Het in de jurisprudentie ontwikkelde vereiste van ernstige verwijtbaarheid voor persoonlijke aansprakelijkheid is erin gecodificeerd.⁶ Lid 1 bepaalt: 'Elke bestuurder is tegenover de rechtspersoon gehouden tot een behoorlijke vervulling van zijn taak. Tot de taak van de bestuurders behoren alle bestuurstaken die niet bij of krachtens de wet of de statuten aan een of meer andere bestuurders zijn toebedeeld.'

Lid 2 luidt: 'Elke bestuurder draagt verantwoordelijkheid voor de algemene gang van zaken. Hij is voor het geheel aansprakelijk terzake van onbehoorlijk bestuur, tenzij hem mede gelet op de aan anderen toebedeelde taken geen ernstig verwijt kan worden gemaakt en hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen van onbehoorlijk bestuur af te wenden.'

De eerste zin van lid 1 is vrijwel ongewijzigd; iedere bestuurder is (nog steeds) gehouden tot een behoorlijke taakvervulling. Waar dat voor bestuurders, anders

dan voor commissarissen,⁷ eerder niet in de wet geëxpliciteerd was, bepaalt artikel 2:129/239 lid 5 BW nu dat (ook) bestuurders zich bij de vervulling van hun taak moeten richten naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming.

In lid 1 komt verder tot uitdrukking dat binnen het bestuur (bij reglement of (mondeling) bestuursbesluit) een taakverdeling kan worden afgesproken. De algemene gang van zaken – zoals strategie of risicobeheer – is, zo blijkt uit de eerste zin van lid 2, van een eventuele taakverdeling uitgezonderd; daarvoor is iedere bestuurder steeds verantwoordelijk. Dat geldt ook voor taken die (nog) niet in een taakverdeling zijn meegenomen. Niet-verdeelde taken mogen immers niet in een 'verantwoordelijkheidsvacuüm' vallen. Voor de *one tier board* is nog van belang dat in het kader van een taakverdeling bepaalde taken niet vrijelijk mogen worden verdeeld over uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders. De taak om toezicht te houden, het bestuur voor te zitten, voordrachten te doen voor de benoeming van een bestuurder en de bezoldiging van uitvoerende bestuurders vast te stellen komt hoe dan ook toe aan niet-uitvoerende bestuurders (vgl. artikel 2:129a/239a lid 1 BW).

In verband met de mogelijkheid van een taakverdeling bepaalt artikel 2:129a/239a lid 3 BW dat één of meer bestuurders rechtsgeldig kunnen besluiten over zaken die tot zijn respectievelijk hun taak behoren. De bevoegdheid tot het nemen van bestuursbesluiten ten aanzien van bepaalde taken kan zodoende aan een deel van het bestuur worden gedelegeerd. Voorwaarde is wel dat deze delegatiemogelijkheid een grondslag in de statuten heeft en dat de daadwerkelijke delegatie schriftelijk is vastgelegd. Van belang is dat besluiten van zo'n 'deelbestuur' wél gelden als besluiten van het voltallige bestuur. De individuele bestuurders die niet bij de besluitvor-

1 Advocaat bij Van Doorne N.V.

2 Stb. 2012, 455 en Stb. 2012, 275.

3 Het meer traditionele bestuursmodel met een raad van bestuur en daarnaast een raad van commissarissen is een dualistisch bestuursmodel en wordt aangeduid met 'two tier board'.

4 Stb. 2012, 299, 300 en 301.

5 Evenals bij commissarissen, kunnen alleen natuurlijke personen niet-uitvoerende bestuurder zijn (artikel 2:129a/239a lid 1, slot BW).

6 MvT, Kamerstukken II, 2008/09, 31 763, nr. 2, p. 9.

7 Vgl. artikel 2:140/250 lid 2 BW.

ming betrokken waren, dragen daarvoor dus evenzeer verantwoordelijkheid. Goede onderlinge informatie-uitwisseling is, kortom, belangrijker dan ooit.

Naast het leveren van een bijdrage aan een efficiënte dagelijkse gang van zaken kan een taakverdeling relevant zijn bij de vaststelling van aansprakelijkheid van individuele bestuurders. Als sprake is van onbehoorlijk bestuur kan de taakverdeling ook een disculpatiemogelijkheid bieden aan een individuele bestuurder. De bestuurder aan wie de taak waarbij het onbehoorlijk bestuur plaatsvond niet was toebedeeld, is wat betreft zijn disculpatie al een eind. Wel zal dan ook nog moeten komen vast te staan dat hem (overigens) geen ernstig verwijt kan worden gemaakt en dat hij niet nalatig is geweest om maatregelen te treffen om de gevolgen van het onbehoorlijk bestuur af te wenden.

Ten slotte is ook de tegenstrijdig-belangregeling op de schop gegaan. De vertegenwoordigingsregeling die was vervat in artikel 2:146/256 BW is vervallen en vervangen door de besluitvormingsregeling in artikel 2:129/239 lid 6 BW. Een bestuurder met een tegenstrijdig belang⁸ dient zich te onthouden van medewerking aan de totstandkoming van een bestuursbesluit. Daarbij gaat het zowel om deelname aan de eigenlijke besluitvorming als de voorbereiding daarvan. De bestuurder die met dit voorschrift in strijd handelt, loopt een artikel 2:9 BW-aansprakelijkheidsrisico wegens onbehoorlijke taakvervulling.⁹ De andere bestuurders die, bekend met het tegenstrijdig belang van een medebestuurder, (desondanks) toelaten dat die bestuurder deelneemt aan de besluitvorming, lopen dat aansprakelijkheidsrisico evenzeer. Let wel: dit geldt ook voor bestuurders die zelf niet bij de besluitvorming waren betrokken, bijvoorbeeld omdat die plaats had op grond van artikel 2:129a/239a lid 3 BW. Als alle bestuurders een tegen-

Goede onderlinge informatie-uitwisseling is belangrijker dan ooit

strijdig belang hebben en dus niet aan de (voorbereiding van) besluitvorming mogen deelnemen, komt de bevoegdheid tot het nemen van het bestuursbesluit bij de raad van commissarissen terecht. Als deze niet is ingesteld, zal de algemene vergadering van aandeelhouders het bestuursbesluit nemen, tenzij de statuten anders bepalen (artikel 2:129/239 lid 6 BW).¹⁰

Wet Flex-bv

Als gevolg van de Wet Flex-bv, per 1 oktober 2012 ingevoerd, bepaalt artikel 2:216 BW dat een dividenduitkering de goedkeuring door het bestuur van het daartoe strekkend aandeelhouderbesluit vereist. Het bestuur lijkt daarbij maar weinig beoordelingsvrijheid te hebben. Het mag goedkeuring 'slechts' weigeren als het weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet kan blijven voortgaan met de voldoening van haar opeisbare schulden (de 'uitkeringstest', artikel 2:216 lid 2 BW). Volgens de parlementaire geschiedenis zal het bestuur in het kader van deze beoordeling ongeveer een jaar vooruit moeten kijken.¹¹ In de literatuur is al wel de vraag opgeworpen hoe hiermee in de praktijk moet worden omgegaan.

Wat als het bestuur weet dat er niet binnen een jaar, maar wel binnen anderhalf jaar na de uitkering een noodzakelijke investering moet worden gedaan? Moet dan toch goedkeuring worden verleend? Het bestuur moet immers ook kijken naar het vennootschappelijk belang.¹² Heeft het

bestuur – naar achteraf blijkt – ten onrechte een dividendbesluit goedgekeurd dan zijn de bestuurders jegens de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor het tekort dat door de uitkering is ontstaan (artikel 2:216 lid 3 BW). Terzake bestaat een individuele disculpatiemogelijkheid als in artikel 2:9 lid 2 BW. Ook de aandeelhouder die een dividenduitkering ontving, terwijl hij wist of behoorde te voorzien dat deze in strijd was met de uitkeringstest, is aansprakelijk tot het bedrag dat hij kreeg uitgekeerd (artikel 2:216 lid 3, vierde zin BW).

Vóór de Wet Flex-bv was na vaststelling van de jaarrekening nog een separaat dechargebesluit nodig, ook bij vennootschappen waar alle aandeelhouders tevens bestuurder zijn. In laatstgenoemde situatie kan die 'formaliteit' door het nieuwe artikel 2:210 lid 5 BW achterwege blijven. Ondertekening van de jaarrekening door alle bestuurders en commissarissen geldt tevens als vaststelling daarvan én strekt tot decharge van de bestuurders en commissarissen.¹³

Tot slot biedt de Wet Flex-bv ook enige verlichting aan bestuurders, door een (belangrijk) aansprakelijkheidsrisico voor bestuurders te laten vervallen. Omdat een minimumkapitaal niet langer verplicht is, bestaat ook geen stortingsplicht meer. Voorheen leidde schending van de stortingsplicht tot hoofdelijke aansprakelijkheid van bestuurders, naast de vennootschap, voor elke tijdens hun bestuur verrichte rechtshandeling zolang niet aan de stortingsplicht werd voldaan (artikel 2:180 lid 2 sub b en c BW). Sinds 1 oktober 2012 is dit risico vervallen. Let wel: was vóór 1 oktober 2012 niet aan de stortingsplicht voldaan, dan blijft de aansprakelijkheid die tot die datum ontstond bestaan.

Het vennootschapsrecht is, ook voor bestuurders, vrij ingrijpend gewijzigd, althans op papier. Hoe de wijzigingen in de praktijk uitwerken, zal de de tijd moeten leren.

8 In de zin die de Hoge Raad daaraan heeft gegeven in zijn arrest van 29 juni 2007, *NJ* 2007, 420 (Bruil/Combox).

9 De vennootschap kan het aldus genomen besluit o.g.v. artikel 2:15 BW vernietigen. Omdat in de nieuwe regeling de vertegenwoordigingsbevoegdheid van het bestuur/de bestuurder door het bestaan van een tegenstrijdig belang niet langer wordt aangetast, blijft het besluit extern wél geldig. Met andere woorden: wanneer de vennootschap de vernietiging inroept, werkt deze slechts relatief.

10 Zie nader over de tegenstrijdig-belangregeling onder meer: I. Wassenaar, 'Tegenstrijdig belang: de nieuwe regels', *TOP* juni 2012, nummer 4, p. 148-153 en R.G.J. Nowak en A.F.J.A. Leijten, 'De nieuwe tegenstrijdigbelangregeling', *Ondernemingsrecht*, 2012/95, p. 501-509.

11 MvT, *Kamerstukken II*, 2006/07, 31 058, nr. 3, p. 30.

12 Zie bijvoorbeeld N.V. Douma, 'De flex-BV nader belicht, een overzicht van de belangrijkste wijzigingen en nieuwe mogelijkheden die de wet introduceert', *V&O* 2012, nr. 11, p. 197 en J.B.

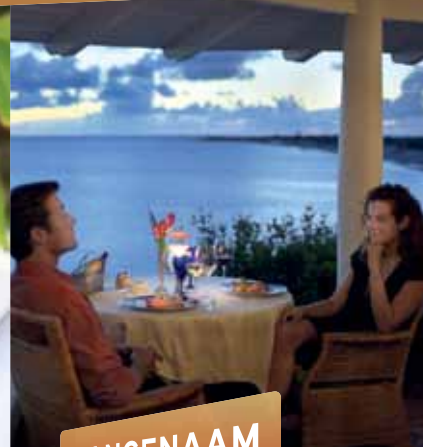
Huizink, 'Artikel 2:216 volgens het wetsvoorstel Flex-BV: niet doen!', *TvI*, 2012/8.

13 Deze 'faciliteit' lijkt overigens te resulteren in een verkorting van de termijn voor publicatie van de jaarrekening ex artikel 2:394 BW. Men zij daarop bedacht in verband met het bestuurdersaansprakelijkheidsrisico van artikel 2:248 BW en het aldaar genoemde bewijsvermoeden.

ST. MEESTERLIJK

10 redenen om je vingers bij af te likken

- 1 Verlaagde pakketreizen voor zomer 2013
- 2 Culinaire hoofdstad van de Caribbean
- 3 Meer dan 400 fantastische restaurants
- 4 Franse, Creoolse, Chinese, Indiase, Italiaanse en Mexicaanse eetculturen
- 5 40 toprestaurants waar de chefs de sterren van de hemel koken
- 6 Elk jaar in november: culinair festival 'Fête de la Cuisine'
- 7 Onbezorgd eilandhoppen
- 8 De enige plek waar ons koninkrijk aan Frankrijk grenst
- 9 Perfecte maritieme omstandigheden
- 10 Maar liefst 37 poederwitte stranden

AANGENAAM

Kijk op www.vakantiestmaarten.nl
st-maarten@interreps.eu • Tel. +31 (0)71 5622002

ST. MAARTEN

Leendert Verheij

Geboren: Middelburg, 16 juli 1951

Burgerlijke staat: gehuwd, vier kinderen en vijf kleinkinderen

Studie: Nederlands Recht (Burgerlijk Recht), Leiden

- 1976-1982** Advocaat en procureur in Rijswijk/Voorburg
- 1982-1987** Hoofd Juridische Dienst Nederlands Christelijk Ondernemersverbond
- 1987-1991** Rechter Rechtbank Den Haag
- 1991-1996** Vicepresident Rechtbank Den Haag
- 1996-2002** Coördinerend vicepresident Rechtbank Den Haag
- 1994-1998 en**
- 1999-2002** Voorzitter strafsector Rechtbank Den Haag
- 2002-2006** Voorzitter strafsector Gerechtshof Den Haag
- 2006-2008** Rector Studiecentrum Rechtspleging Zutphen
- 2008-2012** President Gerechtshof Amsterdam
- 2012-januari 2013** Waarnemend president Gerechtshof Den Haag
- 2013-heden:** President Gerechtshof Den Haag
- Nevenfuncties:** onder meer voorzitter presidentenvergadering, voorzitter vergadering appelpresidenten, voorzitter Selectiecommissie Rechterlijke Macht

President Verheij: ‘Het is nu voortdurend pieken’

Leendert Verheij was nauw betrokken bij de invoering van de herziening van de gerechtelijke kaart. De oud-advocaat beschouwt de nieuwe indeling niet als een bezuiniging. De herziening moet volgens hem vooral de kwaliteit van de rechtspraak ten goede komen. De president van het gerechtshof in Den Haag over reorganiseren, het vertrouwen in de rechtspraak en de werklust. 'Als ik in ons eigen hof kijk, denk ik dat qua werkdruk op het ogenblik de grootste knelpunten op de strafafdeling zitten.'

Tekst: Sabine Droogleever Fortuyn

De werkkamer van Leendert Verheij (61) bevindt zich op de vierde verdieping van het Haagse Paleis van Justitie. Op zijn bureau staat een bos tulpen. Voor de ramen hangen vitrages en er staat een ovale vergadertafel waaraan hij het interview geeft.

Als president van het hof in Amsterdam en lid van de presidentenvergadering heeft Verheij een actieve, adviserende rol gespeeld bij de totstandkoming van de herziening van de gerechtelijke kaart (HGK). Bij deze reorganisatie werden de negentien arrondissementen teruggebracht tot tien en de hoven van vijf tot vier. Alle presidenten moesten volgens de wet opnieuw solliciteren. Inmiddels is Verheij sinds 1 januari van dit jaar president van het Gerechtshof Den Haag.

Sabine Droogleever Fortuyn: Van advocaten heb ik de klacht gekregen dat uit de nieuwe zaaksverdelingsreglementen vaak niet duidelijk valt op te maken welke rechtbank en zittingsplaats zij moeten noemen in de dagvaarding van een specifieke zaak. Is deze klacht bij u bekend?

Leendert Verheij: 'Nee. Ik heb twee collega's, de president van de rechtbank Midden-Nederland en de president van de rechtbank Noord-Nederland bij wijze van steekproef gevraagd of zij hier ervaring mee hebben. Zij bevestigden dat ook niet. Ik pleit ervoor dat advocaten er in een urgent geval bij de rechtbank of het

‘Het is verstandig om niet op negentien plaatsen het wiel te laten uitvinden. En dan een wiel waar je elk jaar één keer aan draait’

hof waar het om gaat melding van maken. Als het een meer algemene klacht betreft, is het verstandig dat advocaten dat bij hun deken melden. Die kan de klachten verzamelen en in zijn periodiek overleg met de president ter sprake brengen.'

De indeling van rechtsgebieden kan ook per arrondissement verschillen. Advocaten moeten daardoor bij het dagvaarden per arrondissement afwegen binnen welk rechtsgebied of onderwerp een zaak valt. Ook dat kan voor onduidelijkheden zorgen.

'Het kan voor een deel een kwestie van wennen zijn, en van je op nieuwe dingen instellen, maar het kan ook zijn dat we straks juist vanuit de advocatuur of vanuit andere ketenpartners te horen krijgen: dit werkt niet goed. Een van de speerpunten na de invoering van de HGK is ook dat we fiks willen investeren in wat

wij noemen externe oriëntatie. Dat we goed zullen luisteren naar hoe dingen uitwerken en vooral proberen daarin de rode draden te ontdekken. En ons hier dan ook iets aan gelegen te laten liggen.'

Wat is volgens u het belang van de HGK?

'Dat je specialisatie en concentratie veel beter kunt regelen dan tot nu toe. En dat is wel een slag die we moeten maken. Het recht wordt steeds ingewikkelder en een aantal deelreinen vraagt echt om specialisatie. Mensenhandel, bijvoorbeeld, of cybercrime. In de oude structuur waren er negentien rechtbanken en als een kleinere rechtbank één keer in het jaar een mensenhandelzaak krijgt, bouw je niet voldoende ervaring en deskundigheid op. Het is verstandig om niet op negentien plaatsen het wiel te laten uitvinden. En dan een wiel waar je elk jaar één keer aan draait. Dan bouw je dus helemaal niet aan het vereiste niveau. Die opschaling biedt daarvoor wel kansen.'

Hebben de nieuwe arrondissementen zich al meer gespecialiseerd?

'Er waren natuurlijk wel al specialisaties los van de HGK. En dat loopt gewoon door. De Ondernemingskamer in Amsterdam is daar zo'n voorbeeld van. Dat is in de wet geregeld. Maar bijvoorbeeld mensenhandel is een nieuwere ontwikkeling waarvan je zegt: je kunt nu mooi gebruikmaken van die nieuwe structuur en je kunt besluiten om een kleiner aantal rechters intensiever bepaalde onderwer-

pen te laten doen. Die specialisatie wordt nu ontwikkeld.’

De nieuwe inrichting van het gerechtelijke landschap was ook een efficiëntieslag en daarmee een bezuinigingsmaatregel.

‘Nou, dat laatste was het niet. Sterker nog, aanvankelijk hebben we gezegd: dat gaat extra geld kosten. En de politiek heeft er erg veel druk op gezet om ervoor te zorgen dat het ongeveer budgettair neutraal zou gebeuren. Het doel was kwaliteit en verbetering van de organisatie. En als je dingen samen kunt doen, dan kan dat onder omstandigheden bezuinigingen opleveren. Maar andere zaken kosten gewoon geld: heen en weer reizen van rechters naar uiteenlopende zittingslocaties bijvoorbeeld.’

Heeft de reorganisatie uiteindelijk wel tot bezuinigingen geleid?

‘Ik denk dat er op veel plaatsen wel sprake is van verdere kostenbesparingen, maar ik durf niet te zeggen dat dit nou door de HGK komt. Er wordt sowieso veel intensiever samengewerkt tussen de gerechten. We hebben bijvoorbeeld in 2010 een onderzoek gedaan waarbij een werkgroep met de vertegenwoordigers van alle hoven heeft onderzocht hoe we van elkaars *best practices* kunnen leren. Dat was ook met het doel om kosten te besparen en heeft een gezamenlijke bezuiniging van 3 miljoen euro opgeleverd. Dus wat dat betreft: dat samenwerken heeft zin.’

Sinds 1877 heeft Nederland vijf gerechtshoven en sinds 1934 negentien rechtbanken. Was het niet ook heel spannend om het mes te zetten in een structuur die zo lang heeft bestaan?

‘Op het moment zelf, de datum van 1 januari, viel het allemaal wel mee. Maar de aanloop daarnaar toe was wel spannend. We waren er op een gegeven moment met zijn allen van overtuigd: het moet die kant op. De herziening werd in een wetsvoorstel gegoten en ging naar de Tweede Kamer. Dan ben je met voorbereidingen bezig. Maar tegelijkertijd werd heel duidelijk gezegd: “Denk erom, je kunt niet voor de parlementaire discussie uit lopen.”

‘Binnen zeventig uur mocht je op maximaal drie plekken solliciteren, bij voorkeur in één en dezelfde brief’

Dat betekent dat je geen onomkeerbare beslissingen kunt nemen. Dus we waren met onze Ondernemingsraden in gesprek, maar dat ging altijd om een concept van een concept. Er kon elke keer nog van alles veranderen. Toen op 10 juli 2012 de Eerste Kamer “Ja” zei tegen het wetsvoorstel, moest het ontwerp eigenlijk bij wijze van spreken de volgende dag klaar zijn. Dat is dus een heel rare situatie. De wetgever realiseert zich dan onvoldoende wat er op de werkvloer gebeurt. We hebben de situatie gehad dat alle gerechtsbestuurders van rechtswege hun hoedanigheid zouden verliezen. De presidenten per 1 oktober en de andere bestuursleden per 1 januari. In het weekend nadat de wet was aangenomen, van 14 tot 16 juli, kregen de presidenten ongeveer zeventig uur de tijd om te solliciteren. Op maandagochtend om acht uur moesten de sollicitaties binnen zijn. En je mocht op maximaal drie plekken solliciteren, bij voorkeur in één en dezelfde brief. Dus je moest in één brief uitleggen waarom je dacht op drie verschillende plekken president te kunnen zijn.’

En zo kwam u in oktober bij het hof in Den Haag terecht.

‘We hadden de afspraak dat sprake zou zijn van “bewegen, tenzij”. Ik heb dus zelf heel bewust de blik weer op Den Haag gericht. Ik kwam hier vandaan, van 2002 tot 2006 ben ik voorzitter van de strafsector geweest, dus ook bestuurslid. En ik woon in deze omgeving. Dus ik had al veel langer in mijn achterhoofd dat ik nog een poos in Den Haag president zou willen zijn. Voor mij is dat uitgekomen. Dat is alleen maar heel plezierig. Maar er zijn natuurlijk ook allerlei collega’s geweest die niet de plek van hun eerste voorkeur hebben gekregen, of misschien zelfs helemaal niet herbenoemd zijn. Er zijn collega’s geweest die zoiets hadden van: ik ga er nu maar mee stoppen vanwege mijn leeftijd, maar

ze zouden dat niet hebben gedaan als de wetswijziging er niet was geweest. Dan waren ze misschien nog wel een of twee jaar doorgegaan. Dus het heeft wel allerlei ingrijpende consequenties gehad.’

U werkte bijna zes jaar als advocaat, onder andere in een letselschadepraktijk. Kwam die ervaring van pas in uw functie als rechter en later als raadsheer?

‘Ja. Als advocaat heb ik vaak met cliënten comparities en getuigenverhoren bijgevoond. Toen ik als rechter comparities deed, of getuigen moest horen, kon ik een beetje aanvoelen hoe het zat in de interactie tussen de advocaat en zijn cliënt. Als een conflict steeds maar hoger opliep, kon ik op grond van die ervaring inschatten of het probleem in een zaak bij de partij zelf, de advocaat of in de interactie tussen de advocaat en de cliënt zat. Als je de positie van de ander niet van binnenuit kent, ontgaan je dingen. Dan heb je misschien wel de neiging om dingen vol onbegrip gade te slaan of daar een negatief oordeel over te hebben. Terwijl als je zelf in die positie hebt gezeten, je er vaak wel wat meer begrip voor hebt. Soms heel veel begrip, dan snap je hoe de hazen lopen.’

Als president doet u ook zo nu en dan een zitting. Welke indruk heeft u van de advocaten die u ziet?

‘Die indruk is verschillend. Er zijn heel goede advocaten. Je ziet het in een zaak als je met specialisten te maken hebt. De communicatie tussen de rechter en de advocaten verloopt dan vaak heel soepel. Maar er zitten natuurlijk ook advocaten tussen die onderwerpen doen waar ze niet in gespecialiseerd zijn of die gewoon minder goed zijn. Dat is nou eenmaal zo. En als een advocaat zijn werk echt niet goed doet, kan dat heel vervelend zijn. Omdat je weet: daar zit een belang van een cliënt achter, waarvan ik eigenlijk zie dat het niet goed behartigd wordt.’

Wat maakt dat een advocaat zijn werk goed doet?

‘Natuurlijk allereerst dat hij zijn vak verstaat, de wet en jurisprudentie kent. Maar de ene advocaat is ook veel actiever en creatiever dan de andere. Een advocaat

die in een strafzaak heel veel onderzoek heeft gedaan en met relevante argumenten komt, maakt het de rechter heus niet altijd makkelijk, maar is wel een goede advocaat. In civiele zaken, een advocaat die echt gewoon alles heeft gezien wat er te zien is, en dat ook heel geordend en overzichtelijk op papier weet te zetten. En ja, een advocaat die dingen naar voren brengt die echt belangrijk zijn en alle ruis eruit laat. Dat is voor een rechter niet alleen plezierig, dat dient de belangen van de cliënt heel erg. Wat je soms ziet is dat advocaten denken: ik moet het zo lang mogelijk maken want dan ziet mijn cliënt hoeveel ik me voor hem heb ingespannen.'

De hoge werklast waaronder rechters moeten werken, was veel in het nieuws. Wat is uw indruk?

'Dat het verschilt. Er zijn collega's die zeggen: "Natuurlijk moeten we hard werken, maar je zult ons er verder niet over horen." Er zijn ook collega's die echt ontzettend veel in de avonduren en in de weekenden zitten door te werken en nog het gevoel hebben dat het uiteindelijk een druppel op de gloeiende plaat is. Als ik in ons eigen hof kijk, denk ik dat op het ogenblik de

grootste knelpunten op de afdeling strafrecht zitten.'

Heeft u de indruk dat, landelijk gezien, de werkdruk nu hoger is dan gemiddeld in andere periodes?

'Op de civiele afdelingen denk ik dat deze ervaring niet per se zo zal zijn, op veel strafafdelingen wel. Dat heeft ermee te maken dat de lichtere zaken langzaam verdwijnen. Het OM gaat steeds meer zelf afdoen. De zwaardere zaken bepalen het beeld. Waar je vroeger nog eens makkelijk kon afwisselen, is het nu voortdurend pieken. Daarnaast worden er, mede door Europese jurisprudentie, steeds strengere eisen gesteld aan de manier waarop we zaken op zitting behandelen. Neem zo'n zaak als Robert M. Ik geloof dat ze daar een dag uittrekken voor het horen van de advocaat van de ouders van de slachtoffertjes. Dat was vroeger een kwartier, of helemaal niet. Ik heb de tijd nog meegemaakt dat zo'n verklaring helemaal niet in beeld kwam, in het gunstigste geval was er een brief. Wij deden moordzaken menigmaal in tweeënhalf uur op een ochtend af, waar ze nu soms drie tot vier dagen kosten, vanwege het horen van getuigen, van deskundigen.'

Ervaart u persoonlijk ook een hoge werkdruk?

'Als president heb ik zelf ook met een hoge werkdruk te maken, gewoon vanwege de combinatie van taken die ik heb, van wat er allemaal speelt. Het is niet zo dat je nu na de invoering van de HGK kunt zeggen, nu breekt er een rustige periode aan. Absoluut niet.'

Wat is nu uw belangrijkste agendapunt?

'Dat vind ik heel lastig. Er loopt een heel aantal onderwerpen. We willen op een modernere manier en meer professioneel rechters selecteren, landelijk. Tegelijkertijd wordt er een nieuw opleidingshuis in werking gesteld. Innovatie, hoe wordt de rechtspraak digitaal niet alleen toegankelijk maar ook: hoe gaan wij dossiers en processen zelf digitaliseren? En ervoor zorgen dat binnen dit hof, de doelen van de HGK goed uitwerken. Hoe ga je op een goede manier om met onderwerpen als specialisatie en concentratie? Nu de structuur er staat, moet dat ook realiteit worden.'

Welke eigenschappen heeft een rechter nodig in deze tijd?

'Behalve vakken kennis natuurlijk, moeten rechters heel communicatief zijn. Ze moeten goed weten wat er in de wereld gebeurt en moeten in staat zijn te laten zien dat ze zich realiseren wat de impact van hun uitspraak is. Niet denken: als het nou technisch goed is en de Hoge Raad vindt het goed, is het goed. Maar denken: wat betekent deze uitspraak voor partijen en wat betekent dat voor het begrip in de samenleving? Dat vind ik heel erg belangrijk voor het vertrouwen in de rechtspraak.'

U twittert ook, is dat een manier waarop u de transparantie van de rechtspraak zelf tentoonspreidt?

'Ja. Ik zie het als een soort symbool van openheid en communicatief zijn. Twitter is maar een beperkt middel en zeker in mijn positie want ik moet echt ook wel bepaalde beperkingen in acht nemen. Dat is ook helemaal niet erg. Maar waar het mij wel om gaat, is laten zien dat wij rechters en raadsheren de wereld om ons heen volgen en dat we daarbinnen voor goede rechtspraak zorgen die begrepen wordt.'

Reparatiewet griffierechten lost problemen met innen niet op

De wet die gebreken in het nieuwe griffierechtenstelsel moet herstellen treedt op 1 april in werking. Domper voor advocaten: voor de problemen rond 'inning aan de poort' zal het niet of nauwelijks verschil maken. Zo'n duizend civiele zaken per jaar stranden omdat het griffierecht niet tijdig is betaald.

Tekst: Trudeke Sillevius Smitt

Het was op 5 maart een hamerstuk voor de Eerste Kamer, de Reparatiewet griffierechten burgerlijke zaken (*Stb.* 2013, 92). De wet moet de gebreken in het nieuwe griffierechtenstelsel herstellen en zo verlichting brengen voor de praktijk en zal op 1 april in werking treden.

De komst van de nieuwe wet zal betekenen dat de eiser in de dagvaarding niet meer hoeft te vermelden hoeveel griffierecht de gedaagde moet betalen.

Voortaan volstaat een verwijzing naar de griffierechtentabel. Ook spreekt de wet over 'niet-natuurlijke personen' in plaats van 'rechtspersonen'. Daarmee is voortaan duidelijk dat ook entiteiten als de vennootschap onder firma eronder vallen. En er komt een speciale matigingsmogelijkheid voor wanneer het onbillijk zou zijn een particuliere gedaagde te veroordelen in de veel hogere griffierechten van de eiser.

Voor wat betreft het innen aan de poort biedt de wet een verzachting: wie te laat is met de betaling, mag tegenover

de rechter uitleg geven voordat hij wordt geconfronteerd met een niet-ontvankelijkverklaring of verval van instantie. Echt nieuw is dat laatste overigens niet: het was al vaste rechtspraak van de Hoge Raad.

Damocles

De nieuwe wet lijkt een stap vooruit, maar de problemen rond inning aan de poort blijken met de komst van de wet nog niet opgelost. Sinds 1 november 2010 gelden voor het griffierecht in civiele zaken vaste tarieven die aan het begin van de proce-

Incassorisico

Hoe voorkomt een advocaat met kosten te blijven zitten?

Naast de risico's van niet-tijdige betaling draagt de advocaat ook het incassorisico. Hoe voorkom je als advocaat dat je met de kosten blijft zitten? Het is natuurlijk zaak de cliënt direct te vertellen dat procederen betekent: griffierecht betalen. En het meest probate middel om niet met de rekening te blijven zitten, is het incasseren van een voorschot. Om dat te innen hebben sommige kantoren een pinapparaat staan. 'Het berekenen van het griffierecht is met de huidige tabellen gemak-

kelijk,' zegt Hein Vogel, voorzitter van de Vereniging voor Sociale Advocatuur Nederland. 'En direct afrekenen is niet onredelijk. Dat moet je bij de bakker ook.' Maar het is niet altijd mogelijk een voorschot te krijgen. Dan maar niet stellen in de procedure? Of krijg je dan de tuchtrechter achter je aan? Inge Schouwink, griffier van het Hof van Discipline: 'Mij zijn geen zaken bekend waarin een advocaat zich niet tijdig in een procedure had gesteld omdat hij het griffierecht niet wilde dragen. Maar er zijn wel veel uitspraken over advocaten die zich om andere redenen, vaak ook financiële, terugtrekken. Je hoeft als advocaat een zaak

natuurlijk nooit aan te nemen. En je mag een opdracht ook beëindigen. Cliënten klagen weleens dat het ze extra kost omdat een nieuwe advocaat zich ook moet inwerken, maar dat is in de regel niet klachtwaardig.' Dat wil nog niet zeggen dat de advocaat carte blanche heeft. Schouwink: 'Je moet bij een beëindiging de belangen van cliënten natuurlijk altijd wel in acht nemen. En dan gaat het in elk geval om tijdigheid en kenbaarheid. Als je wilt dat de cliënt het griffierecht betaalt, en misschien een voorschot voor het maken van de conclusie van antwoord wilt vragen, moet je dat dus tijdig laten weten. En de cliënt moet

weten wat de gevolgen zijn als hij niet betaalt.' Als dat niet in orde is, ligt een maatregel dus voor de hand. Hoe zwaar die is, hangt van de verdere omstandigheden af. Schouwink: 'Denk aan de vraag of er bij de cliënt sprake is van betalingsonmacht, en of hij er zelf mede schuld aan heeft dat het probleem zich om vijf voor twaalf heeft voorgedaan. En wat zijn de gevolgen van het niet-stellen? Hoe heeft de advocaat zich verder opgesteld? Vaak spelen er in dit soort zaken veel meer klachten.' Kortom: het kan dus gaan van een waarschuwing tot aan schrapping.

Advocaten zijn kritisch op griffierechten: in september 2011 protesteerden vijfhonderd advocaten tegen verhoging van griffierechten

dure moeten worden voldaan. Wie niet op tijd betaalt, riskeert niet-ontvankelijkverklaring of verval van instantie. Er is een hardheidsclausule, maar volgens de Hoge Raad geldt: geen nota is nog geen excuus. De advocaat wordt geacht zelf tijdig actie te ondernemen om de gegevens te achterhalen die nodig zijn voor de betaling.

Met dit zwaard van Damocles boven het hoofd schiet de advocatuur snel in de stress als er rond de betaling onduidelijkheden zijn. En die zijn er. Tirts Sternfeld, procesjurist bij NautaDutilh: 'Wij hebben bij alle gerechten een lokale rekening-courant, maar krijgen toch regelmatig losse nota's voor het griffierecht. Dan is een nieuwe advocaat op ons kantoor kennelijk niet aan de rekening-courant gekoppeld, terwijl wij de mutaties in het advocatenbestand wel tijdig hebben doorgegeven. Dit soort kwesties geeft ontzettend veel uitzoekwerk en verwarring. De lokale griffies kunnen

Volgens de Hoge Raad geldt: geen nota is nog geen excuus

het probleem vaak niet zelf oplossen. Omdat we een rekening-courant met voldoende saldo hebben, zal de zaak er niet op stuklopen, maar de procedure wordt er wel onnodig door vertraagd, en dat kan tot schade leiden.'

Voor kantoren die niet overal een rekening-courant hebben, komt daar het risico bij dat te late betaling de procedure doet eindigen voordat die goed en wel is begonnen. Hoe vaak dat gebeurt? De Raad voor de rechtspraak vroeg ge-

vens op bij gerechten en daaruit blijkt dat op een totaal van 1,1 miljoen zaken per jaar die onder het bereik van de Wet griffierechten burgerlijke zaken vallen, bij rond de duizend gevallen een verzoeker niet-ontvankelijk is verklaard of verval van instantie is verleend. Het betreft, kortom, iets minder dan een promille van het totaal aantal zaken. Of er sprake is van een dalende trend valt volgens de raad niet vast te stellen. 'Op de hardheidsclausule wordt vrijwel nooit een beroep gedaan.'

Het gaat dus om een klein percentage, maar volgens Jeroen Nijenhuis is sprake van 'forse maatschappelijke schade'. Nijenhuis is als portefeuillehouder ambtsuitoefening bij de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders al jaren betrokken bij dit onderwerp. 'Wie denkt er aan het geschonden vertrouwen en de schade voor de rechtzoekende? Alle tijd die verloren gaat, de

kosten die hij moet gaan maken om zijn raadsman aansprakelijk te stellen: dat neemt de wetgever voor lief. De Hoge Raad heeft een duidelijke lijn getrokken: tijdige betaling is de verantwoordelijkheid van de advocaat. Maar de rechtspraak krijgt de automatisering niet op orde. Dan vind ik dat er soms wat gemakkelijk naar de advocatuur wordt gewezen. Een advocaat die per abuis geld overmaakt naar Leeuwarden in plaats van naar Utrecht ziet zijn zaak daarop stranden, terwijl dat geld toch ook in 's Rijks schatkist terecht komt.'

Landelijke rekening-courant

Zou er niet een landelijke rekening-courant komen? Advocaten met genoeg saldo zouden het griffierecht dan door het hele land altijd als vanzelf op tijd betalen. Dat is inderdaad nog altijd de bedoeling, maar de invoering, aanvankelijk gepland

voor april 2012, is vanwege automatiseringsproblemen uitgesteld. Niemand weet hoelang het nog gaat duren.

Dus blijft de advocatuur voorlopig afhankelijk van papieren nota's of lokale rekeningen-courant. En wat dat laatste betreft heeft de herziening van de gerechtelijke kaart de situatie er niet duidelijker op gemaakt. Adrienne Hoervers, senior beleidsmedewerker bij de Nederlandse Orde van Advocaten: 'Zelfs het Landelijk Dienstencentrum voor de Rechtspraak kan ons niet uitleggen voor welk soort zaken vanuit welk gerecht het griffierecht wordt geheven. De Orde ontvangt met enige regelmaat klachten van advocaten over de late ontvangst van griffienota's. En dan lijken rechters soms te denken dat de advocaat maar moet betalen zonder nota, terwijl dat zonder de notagegegevens niet kan.'

Reden voor de Orde om aandacht te vra-

gen voor de kwestie in een brief die een dezer dagen naar de rechtspraak gaat. Deken Jan Loorbach en portefeuillehouder Hans Vogels van de Algemene Raad onderstrepen daarin het belang van de landelijke rekening-courant en vragen om coulance als te late betaling mede het gevolg is van omstandigheden waar de advocatuur niets aan kan doen.

De kwestie van de griffienota's zal ongetwijfeld aan de orde komen in de evaluatie van de Wet griffierechten in burgerlijke zaken, die de minister van Veiligheid en Justitie bij de totstandkoming van de wet heeft toegezegd. Die evaluatie is volgens planning op 1 maart van dit jaar van start gaan. Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum zal het onderzoek in samenwerking met de Raad voor de rechtspraak uitvoeren. Ook advocaten zullen worden ondervraagd.

Wat moet er anders in de dagvaarding?

Voornaamste wijzigingen.

- Codificatie van de regel dat het niet-betalen van het door de gedaagde in kort geding verschuldigde griffierecht geen processueel rechtsgevolg heeft.
- Introductie van een negatieve aanzegging in kantonzaken: de gedaagde wordt aangezegd dat hij geen griffierecht is verschuldigd.
- Vervanging van de aanzegging van het aan griffierecht verschuldigde bedrag door verwijzing naar een vindplaats van de meest recente bijlage bij de Wet griffierechten burgerlijke zaken (Wgbz), dat is: de griffierechtentabel.
- Vermijding van de suggestie dat van een onvermogene gedaagde een griffierecht wordt geheven dat lager is dan het laagste recht dat van een vermogene gedaagde kan worden geheven.
- Afstemming van de aanzegging aan de onvermogene op het juiste onderdeel van de Wet op de rechtsbijstand.
- Weglating van de overbodige woorden ... of gemachtigde ... in onderdeel I van artikel 111 lid 2 Rv.
- Verheffing boven elke twijfel dat ook in kort geding slechts eenmaal een gezamenlijk griffierecht wordt geheven als twee of meer gedaagden eenstemmig acteren.
- Precisering van de processuele rechtsgevolgen van niet-tijdige betaling van het griffierecht – zijdens gedaagde – in het geding in cassatie.

Bron: De Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders

(advertentie)

SENIOR JURISTEN EN ADVOCATEN

voor vast en interim

I: www.legalmatch.nl | E: info@legalmatch.nl | T: 035-6951554

Sdu Uitgevers feliciteert:

De winnaars van de Gouden Zandlopers:

1. Het snelst groeiende kantoor

DVDW

2. De beste M&A advocaat

Jan-Paul van der Hoek (Houthoff Buruma)
Jan Louis Burggraaf (Allen & Overy)

3. Het kantoor met het beste social media beleid

Axon

Het grootste kantoor van Nederland:

De Brauw Blackstone Westbroek

De kantoren nieuw in de Top 50:

De Clercq
PlasBossinade
La Gro

Over de rug van de vreemdeling

Er zijn vreemdelingenadvocaten die misbruik maken van hun cliënten. Maar hoeveel het er zijn? Actueel onderzoek ontbreekt en cliënten durven zelf niet te klagen. De deskundige: 'Advocaten zouden kritischer naar elkaar moeten zijn.'

Foto: Olaf Kraak / HH

Vreemdeling op luchthaven Schiphol wacht op uitzetting. Vreemdelingen zijn te bang om over juridische bijstand te klagen

Tekst: Kim van Keken

De Haagse advocaat X laat slachtoffers van mensenhandel in zijn hotel slapen. Alle cliënten storten hun uitkeringen op de rekening van de advocaat. Die zegt het bedrag cash terug te hebben gegeven. Maar bewijs daarvoor ontbreekt. De financiële administratie blijkt een chaos. De onafhankelijkheid van de raadsheer is in 'ernstige mate' aangetast, oordeelde het Hof van Discipline in Den Bosch afgelopen september (LJN: YA38283/ YA3127). De advocaat wordt levenslang geschorst.

Advocate Y stuurt belangrijke informatie niet op en komt dertig minuten te laat op een zitting. Ze ontraadt haar cliënten een klacht in te dienen bij een tuchtrechter. Haar dochter lag in het ziekenhuis, dus kon ze er niets aan doen dat ze te laat was. Later blijkt dat niet waar te zijn. De advocate stond voor de verkeerde rechtbank. De tuchtrechter in Den Bosch geeft de advocate in november 2012 een berisping (LJN: YA3523). Door haar gedrag

wordt volgens de tuchtrechter 'het vertrouwen in de advocatuur geschaad'.

Deze twee voorbeelden zijn op zijn zachtst gezegd twee weinig fraaie staaltjes uit de praktijk van de vreemdelingenadvocatuur. En dit zijn dan nog de zaken die voor de tuchtrechter kwamen. Volgens hulpverleners durven de meeste door hun advocaat benadeelde vreemdelingen niet eens een officiële klacht in te dienen. Vandaar dat geregeld bedroevende verhalen over slecht presterende migrantenadvocaten opduiken.

Maar hoe groot is het aandeel vreemdelingenadvocaten dat wanprestaties levert? Het laatste onderzoek dateert uit 2006 en dat betrof enkel advocaten die vreemdelingen in vreemdelingenbewaring bijstonden. Om een beeld te krijgen van de wanpraktijken, kondigde deken Jan Loorbach in september 2012 in *Asiel en Migrantenrecht* aan dat rechters dekens voortaan zogeheten 'soft signals' zouden geven. Als een advocaat telkens weer slecht voorbereid op de zitting verschijnt, zullen rechters voortaan de lokale deken op de

hoogte stellen. Informeel. De maatregel volgde na een stroom van negatieve berichten. Loorbach: 'Het is heus niet bagger in de vreemdelingenadvocatuur en zonnenschijn daarbuiten.'

Angst

Belangenvereniging voor vluchtelingen VluchtelingenWerk Nederland schat dat zo'n 80 tot 85 procent van de advocaten degelijk werk levert. 'Kwaliteit is ontzettend belangrijk', zegt een woordvoerder. 'Het kan gaan om leven en dood. We weten gewoon niet wat de gevolgen zijn als een vluchteling terug wordt gestuurd.' Problemen die de organisatie tegenkomt, variëren van 'niet communiceren met de cliënt' tot 'nalatigheid'. Vrijwilligers en medewerkers geven soms klachten door aan de Nederlandse Orde van Advocaten. Maar de cliënten zelf klagen volgens VluchtelingenWerk Nederland niet. 'Dat is de kern van het probleem: ze durven niet uit angst om het land te worden uitgezet.'

Hetzelfde beeld schetst John van Tilborg, directeur van de kerkelijke vluchte-

lingenorganisatie Inlia. Pas nog ontdekte hij dat een advocaat in dezelfde zaak twee keer factureerde: één keer bij de Raad voor Rechtsbijstand, één keer bij de cliënt. 'Na mijn tussenkomst heeft de advocaat het geld aan de vluchteling teruggegeven. De man durfde echter niet naar de tuchtrechter te stappen. Mensen zijn bang, vrezen dat klagen verstrekende gevolgen heeft.'

Er is weinig tot geen toezicht, stelt Van Tilborg. 'Er zijn advocaten, en daarnaast vooral ook juristen die een dikke commerciële boterham verdienen in het vreemdelingenrecht. Ze nemen kansloze missies aan en vragen zo'n 1500 tot 3000 euro. Dan denkt zo'n vreemdeling: zie je wel.' Maar Van Tilborg stelt ook: 'Je kunt het niet aanpakken. Iedereen heeft het recht, de vrijheid om een eigen advocaat of jurist te kiezen.' Wel vindt hij dat de advocaten kritischer naar elkaar moeten kijken. 'Onderling wordt er gering geklaagd over collega's.'

Klagen wordt gezien als broodroof. Zeker in een markt die kleiner wordt. De laatste vijf jaar vroegen er volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gemiddeld 12.000 vreemdelingen een asielaanvraag aan in Nederland. Ter vergelijking: in 1994 waren dat er ruim 52.000. Immigranten komen nu voornamelijk via gezinshereniging Nederland binnen, maar dat is een totaal andere specialisatie dan asieladvocatuur.

Of de vechtmakten ten koste gaat van de kwaliteit? 'Het wordt tijd dat we in kaart brengen wie ondermaats werk levert', zei raadvrouw Annelies Hoftijzer in januari in dagblad *Trouw*. Ze vertelde te weten dat veel rechters advocaten slecht zien presteren. Het *Advocatenblad* staat ze niet te woord. 'Ze wil er niets over zeggen', aldus

Advocaat Bogaers: 'Je kunt het meest verdienen door niets te doen'

een secretaresse. Ook niet als voorzitter van de Specialistenvereniging Migratierecht Advocaten, die is opgericht om de kwaliteit te verbeteren.

Kritiek wordt niet gewaardeerd, ondervond advocaat Julien Luscuere toen *NRC Handelsblad* in 2010 een ingezonden brief van hem publiceerde waarin hij stelde dat het vreemdelingenrecht een 'vrijhaven is voor beunende juristen en adviesbureautjes'. Hij schreef zijn stuk nadat de vreemdelingenadvocaat Jos Thissen levenslang werd geschorst wegens onder meer het voeren van kansloze procedures en het ontduiken van de regels.

Nestbevuiler

Luscuere stelde dat het tuchtrecht te stroperig werkte en malafide advocaten onvoldoende werden aangepakt. Zijn collega's reageerden furieus. 'Begrijpelijk', zegt hij nu. 'De politiek pakte het meteen aan om voorstellen erdoor te drukken, om te korten op vergoedingen.' Daarbij valt te denken aan het plan om betaling volgens het adagium *no cure, less fee* in te voeren, waar de beroepsgroep fel op tegen is. De discussie wordt volgens hem ook misbruikt door de politiek om aan te tonen dat asielzoekers maar doorprocederen. 'Terwijl veel beroepszaken worden gewonnen.'

Ondanks de kritiek van collega's en de politieke druk blijft voor Luscuere staan: 'Er is nog een hoop te doen als het kwaliteit betreft. Wij vreemdelingenadvocaten, wer-

ken voor een niet-mondige doelgroep. De zwarte schapen kunnen de boel behoorlijk flessen en dat heeft grote gevolgen, ook al betreft het maar tien procent van de beroepsgroep.'

Minder diplomatiek is Pieter Bogaers, de advocaat uit Nieuwegein die in het wereldje van vreemdelingenadvocaten bekendstaat als querulant. Hij schreef in de jaren negentig van de vorige eeuw het boek *Communicatie tussen advocaten en asielzoekende* en maakte zich daarmee niet populair. 'Collega's haten me, zien me als nestbevuiler en willen dat ik doe alsof het allemaal geweldig is.' De laatste jaren is het er volgens hem 'bedroevender' op geworden.

'Je kunt het meest verdienen door niets te doen. Hoe vlugger een zaak is afgehandeld, hoe vlugger je kunt declareren, ongeacht het resultaat.' Hij ziet geen oplossing in *no cure, less fee* – maar wel in afschaffing van de Raad voor Rechtsbijstand. 'Schaf het hele stelsel maar af.' Hij heeft ook forse kritiek op de Orde van Advocaten en het 'soft signal'-systeem van de rechters. 'Het helpt niets. Ik schaam me voor deze beroepsgroep.'

Loes Vellenga, voorzitter van de Vereniging Asieladvocaten en -juristen Nederland herkent zich 'absoluut' niet in het beeld dat het zo slecht is gesteld met de vreemdelingenadvocatuur. 'Natuurlijk lopen er een paar tussen waar het misgaat, maar het overgrote deel werkt hard. Net als bij de rest van de advocatuur.'

Onderzoek zou moeten uitwijzen wie nu gelijk hebben: Vellenga of de critici. Maar harde cijfers ontbreken. Van de politiek valt volgens advocaat Luscuere in elk geval weinig te verwachten. Die spint juist garen bij onduidelijkheid.

(advertentie)

www.vrijspreek.nl
www.vrijspreekadvocaten.nl

Bieden vanaf € 250,- p/m (te huur). osta@online.nl of 06 542 11 880

UW RECHT OP VISIE

DANIELS HUISMAN ADVOCATEN

*Nuchter, open, dienstbaar, proactief,
met een groot besef van onze
verantwoordelijkheden. Gewoon op
z'n Twents, handen uit de mouwen.*

Daniels Huisman Advocaten, met vestigingen te Almelo, Enschede en Goor, voert een ondernemingsgerichte praktijk (26 advocaten) waarbij ook belangen van particulieren niet uit het oog worden verloren. Vanwege uitbreiding van de praktijk zijn wij voor alle vestigingen op zoek naar daadkrachtige, ervaren, zelfbewuste en klantgerichte advocaat-medewerkers. Wij bieden een professionele doch informele werkomgeving.

Uw sollicitatie met C.V. kunt u richten aan dhr. M. Boshuizen, Postbus 31, 7600 AA Almelo of boshuizen@danielshuisman.eu.

WERKEN AAN HET RECHT OP VISIE

Wij zoeken collega's

Met ten minste drie jaar ervaring in het adviseren van en procederen voor ondernemers.

**Herkent u zich in het hiernaast omschreven karakter van ons kantoor?
Dan zien we uw sollicitatie graag tegemoet.**

www.danielshuisman.eu

ONDERNEMEN IS TOPSPORT

ZET JEZELF OP VOORSPRONG BIJ MARXMAN ADVOCATEN

ALS ADVOCATUUR JE PASSIE IS

Marxman Advocaten is een vernieuwend, ambitieus advocatenkantoor in Amersfoort dat kiest voor klant- en branchegericht ondernemen. Wij doen dit vanuit onze visie dat ondernemers advocaten willen die hen door en door kennen. Als bedrijf tussen de bedrijven.

ONDERNEMERS KIEZEN VOOR WINNAARS

De hoogwaardige en effectieve kwaliteit van onze juridische dienstverlening is vanzelfsprekend. Wij willen meer. Wij werken intensief multidisciplinair samen en streven daarbij naar frisse oplossingen voor onze klanten. Door ons te verdiepen in het bedrijfsproces komen we achter de werkelijke behoefte en daar stemmen we onze dienstverlening op af. En dat brengt succes.

MARXMAN ADVOCATEN DAAGT JE UIT

Wij houden van ons werk en dat merk je. Tegelijkertijd houden we ook nog van heel veel andere dingen. We vinden het belangrijk om daarin een goede balans te vinden. Wij bieden een vernieuwende, gespecialiseerde werkomgeving waar plezier in het werk voorop staat, een op maat gemaakt loopbaanplan met intensieve begeleiding voor je zakelijke en persoonlijke ontwikkeling en uitstekende arbeidsvoorwaarden.

Stuur voor 12 april aanstaande je schriftelijke sollicitatie met CV naar Alette Boddendijk (boddendijk@marxman.nl) en ontdek wat Marxman Advocaten voor jou kan betekenen.

Voor de verdere uitbouw van ons kantoor zoeken wij daarom:

ADVOCAAT MEDEWERKER ONDERNEMINGSRECHT- INSOLVENTIERECHT (6 JAAR OF MEER ERVARING)

- Gedegen ervaring in het ondernemingsrecht – insolventierecht
- Het kunnen toepassen van kennis bij de behandeling van zowel faillissementen als in de adviespraktijk
- Curatorschap of banden bij rechtbank Utrecht/Arnhem is een pre
- Ervaring in het uitbouwen van een (internationale) praktijk
- Analytisch scherp
- Sterke persoonlijke impact
- Verbindend en gericht op kennis delen, samenwerken
- Authentiek en initiatiefrijk
- Veerkrachtig en flexibel

ADVOCAAT STAGIAIRE

- Bachelor en Master Nederlands Recht met civiel effect
- Teamplayer met gevoel voor humor
- Een oplossingsgerichte en resultaatgerichte houding
- Sterke communicatieve en relationele competenties
- Een enthousiaste en gedreven persoonlijkheid

MARXMAN
advocaten

Bewijsbeslag leggen, hoe zat het ook alweer?

Mits voldaan aan alle wettelijke voorwaarden kan bewijsbeslag voorafgaand aan een civiele procedure een probaat middel zijn.

Tekst: Mireille Lousberg en Martijn Punt¹

In een civiele procedure kan op verschillende manieren bewijs worden verkregen. Voordat een procedure aanhangig is, kan dit door middel van het leggen van conservatoir beslag op bescheiden, die als bewijs kunnen dienen. Artikel 730 Rv j^o artikel 843a Rv biedt daartoe de mogelijkheid.² De vereisten voor het leggen van conservatoir bewijsbeslag zijn dezelfde als die voor het leggen van conservatoir beslag tot afgifte. Vrees voor verduistering hoeft dus niet te worden gesteld. Nadat de voorzieningenrechter het verlot heeft verleend³, de deurwaarder het beslag heeft gelegd en de bescheiden op grond van artikel 709 Rv eventueel in gerechtelijke bewaring zijn gesteld, zal de beslaglegger een vordering tot afschrift van de in beslag genomen bescheiden moeten instellen.⁴ Deze vordering geldt als eis in de hoofdzaak in de zin van artikel 700 lid 3 Rv en kan eventueel in kort geding worden ingesteld. Voor toewijzing geldt op grond van artikel 843a Rv dat de bescheiden voldoende bepaald dienen te zijn, eiser een rechtmatig belang bij afgifte van de bescheiden dient te hebben en dat de bescheiden een rechtsbetrekking moeten aangaan waarbij eiser partij is.

Voldoende bepaald

Het bepaalbaarheidsvereiste moet zogenoemde *fishng expeditions* voorkomen. Zo zal een algemeen geformuleerde vorder-

ring tot inzage, bijvoorbeeld 'alle correspondentie en memo's' doorgaans worden afgewezen.⁵ Een afwijzing op grond van het feit dat het verzoek niet voldoende bepaalbaar is, kan men voorkomen door al in het beslagrekest de bescheiden waarop het beslag betrekking heeft te specificeren.

Door naast de primaire algemene vordering tot inzage een subsidiaire, meer specifieke of beperktere vordering op te nemen, kan eveneens afwijzing van de gewenste inzage worden voorkomen. Een zorgvuldige instructie van de deurwaarder kan daaraan bijdragen. De onlangs uitgebrachte Richtlijn Werkwijze bewijsbeslag en inzage⁶ biedt de deurwaarder en gerechtelijk bewaarder nadere aanwijzingen.

De Hoge Raad lijkt het bepaalbaarheids criterium onlangs te hebben verruimd.⁷ Hij oordeelde dat stukken niet individueel omschreven hoeven te worden als de eiser niet bekend is met de stukken. Een nauwkeurige afbakening van het onderwerp door omschrijving van het dossier en het noemen van de bij de stukken betrokken personen en instanties volstaat in dat geval.

Rechtmatig belang

Het vereiste van een rechtmatig belang ziet er in het kader van bewijsbeslag op dat de bescheiden moeten kunnen dienen voor bewijslevering. Een rechtmatig belang wordt doorgaans aanwezig geacht als de bescheiden dienen ter onderbouwing van een niet op voorhand kansloze vordering.⁸ Het voornemen om de bescheiden te gebruiken voor schikkingsonderhandelingen is naar onze mening eveneens aan-

merkbaar als een rechtmatig belang. Ook als men de in beslag genomen bescheiden wenst te gebruiken om te beoordelen of de schuldenaar nog verhaal biedt, kan sprake zijn van een rechtmatig belang.⁹

De rechtsbetrekking kan voortvloeien uit de wet, bijvoorbeeld een overeenkomst waarbij de eiser partij was, maar waarvan hij geen afschrift meer heeft. Voor het bestaan van een rechtsbetrekking is het echter niet noodzakelijk dat eiser zelf partij is bij de gevraagde bewijsstukken. Een bepaalde mate van betrokkenheid bij de gevraagde bewijsstukken is soms al voldoende.¹⁰ Ook de precontractuele onderhandelingsfase kan een rechtsverhouding opleveren en voldoende zijn om te voldoen aan dit vereiste.¹¹

Afwijzingsgronden

Als gewichtige redenen zich er tegen verzetten, kan de vordering tot afgifte alsnog worden afgewezen op basis van artikel 843a lid 4 Rv, zelfs als eiser in beginsel voldoet aan de eerdergenoemde vereisten. Zo'n reden is bijvoorbeeld dat de verlangde bewijsstukken vertrouwelijk zijn. Daarnaast kan de vordering worden afgewezen als de rechtsbedeling ook zonder inzage is gewaarborgd. Dit kan het geval zijn als het gewenste bewijs ook door het houden van een (voorlopig) getuigenverhoor verkregen kan worden. Kortom, bewijsbeslag kan een probaat middel zijn om voorafgaand aan een civiele procedure bewijs te verkrijgen ter onderbouwing van de vordering. Door gebruik te maken van bewijsbeslag kan men voorkomen dat bewijs tijdens de procedure wordt verduisterd, kan worden bewerkstelligd dat bewijs alvast binnen handbereik komt van degene die het wil gebruiken en kunnen de proceskansen worden bepaald.

1 Advocaten bij Punt & Van Hapert Advocaten in Amsterdam.

2 Artikel 1019c Rv biedt een specifieke mogelijkheid voor bewijsbeslag in IE-zaken.

3 De Beslagsyllabus, versie augustus 2012, p. 29-31, geeft nadere richtlijnen en suggesties voor een beslagrekest dat betrekking heeft op bewijsbeslag.

4 Artikel 843a Rv maakt het ook mogelijk inzage of een uittreksel (een afschrift van een gedeelte van het origineel) te verlangen. In dit artikel gaan wij uit van een vordering tot afgifte omdat dit in het kader van bewijslevering het meest effectief is.

5 Zie recent: Rechtbank Amsterdam, 14 september 2012, LJN: BY0185.

6 A.J. van der Meer, *Richtlijn Werkwijze bewijsbeslag en inzage*, 22 juni 2012.

7 Hoge Raad, 26 oktober 2012, LJN: BW9244, met afwijkende conclusie van A-G Spier.

8 Zie recent: Rechtbank Amsterdam, 27 maart 2012, LJN: BW0075.

9 Hoge Raad, 20 september 1991, NJ 1992/552.

10 Hoge Raad, 26 oktober 2012, LJN: BW9244.

11 Rechtbank Amsterdam, 31 december 2008, LJN: BH1550.

Afrekenen met juristentaal

Foutloos schrijven is geen probleem, maar begrijpelijk schrijven gaat advocaten minder goed af. Taaladviesbureaus kunnen helpen: 'Vermijd de naamwoordstijl'.

Illustratie: Matthijs Sluiter

Tekst: Peter Louwerse

Correct schrijven kunnen de meeste advocaten wel. Op een stijlbloempje als: *'Derhalve richt ik mijn schrijven tot u indien en voor zover...'* is grammaticaal niets aan te merken. Begrijpelijk schrijven is een ander verhaal. Over de vraag hoe de meeste advocaten hun taalbeheersing kunnen verbeteren hoeft Anne Boerrigter niet lang na te denken. 'De rookgordijnen weghalen,' antwoordt de teamleider Tekst en Trainingen bij Taalcentrum-VU. 'Schaven aan de opvatting dat advocaten op een voetstuk moeten staan om de ander te overtuigen, of dat ze gewichtige taal moeten gebruiken. Het gaat erom dat je je boodschap duidelijk overbrengt.'

Taalcentrum-VU helpt zakelijke dienstverleners als advocaten en verzekeraars om hun boodschappen helder te verwoorden. Schrijven zonder opsmuk dus. Dat geldt voor webteksten, blogs en brieven aan cliënten, maar ook voor dagvaarding of polisvoorwaarden.

Een gewoonte van advocaten is: eerst de argumenten noemen en dan het standpunt prijsgeven. Maar deze stelregel uit de retorica werkt in publieksgerichte teksten averechts volgens Boerrigter. 'In zo'n tekst moet het precies andersom. Anders heeft de lezer geen mentaal skelet, waaraan hij de rest van de informatie kan ophangen.'

Voor levendig taalgebruik heeft Boerrigter enkele tips. Vermijd bijvoorbeeld de naamwoordstijl. 'Mijn cliënt wil zijn aandelen verkopen', is beter dan: 'De doelstelling van mijn cliënt is het vervreemden onder bezwarende titel van zijn aandelen'. Ook moeten schrijvers terughoudend zijn met de lijdende vorm. 'De politie arresteerde de verdachte' is actiever dan: 'De verdachte werd gearresteerd door de politie'.

Variëren in zinsbouw en zinslengte helpt ook, zonder daar overigens rigide in te worden. 'Dat een zin maar vijftien woorden mag bevatten, staat voor mij niet vast,' zegt Boerrigter. 'Als zinnen kort kunnen, houd ze dan kort. Maar het gebruik van

signaalwoorden als "maar" en "want" is belangrijker dan zinslengte. Die woorden zijn het cement van je tekst.' Tot slot valt de woordkeuze te verbeteren. Door ouderwetse woorden als 'heden', 'thans' en 'middels' bijvoorbeeld kan volgens Boerrigter een rode streep.

Jargon

Jargon hoeft volgens Boerrigter niet altijd taboe te zijn: 'We zijn niet van de school dat we alles plat willen slaan. Vaktaal kan zijn functie hebben, als verbinding, voor het gemak van communicatie binnen de beroepsgroep.' Het probleem met jargon ontstaat pas bij gebruik buiten de beroepsgroep. 'Daar maak ik mensen ook bewust van: dan kun je vertalingen gaan geven. Menig advocaat komt voor een dilemma te staan als een tekst zowel voor vakgenoten als voor leken is bestemd. Een dagvaarding moet aansluiten bij de wettelijke vereisten, maar ook begrijpelijk zijn voor de klant. 'In dat geval kan het verstandig zijn de juridische tekst te handhaven en er een

Column

Overwin de recessie

Dolph Stuyling de Lange

“bijsluiters” met disclaimer voor de leek aan toe te voegen. Het is een cosmetische oplossing. Maar het werkt wel.’

Boerrieters opvattingen blijken niet heilig. Advocaten die hun taalbeheersing willen bijspijkeren hebben zeker iets te kiezen. Directeur Wessel Visser van Bureau Taal bijvoorbeeld is het hartgrondig oneens met Boerrieters voorstel om met bijsluiters te werken: ‘Een bijsluiters is een verschrikkelijk slechte oplossing. Neem het voorbeeld van een hypotheekakte van een bank. Stel dat de bank je vraagt om een tekst te ondertekenen die je niet begrijpt en daarnaast een begrijpelijke tekst levert waarin de kleine lettertjes worden uitgelegd. Dan moet je wel heel erg veel vertrouwen in de bank hebben. Want wie garandeert dat die twee teksten inhoudelijk op hetzelfde neerkomen? En als ze op hetzelfde neerkomen, waarom gebruikt de bank de gemakkelijke tekst dan niet?’

Natuurlijk moet een tekst juridisch waterdicht zijn, zegt Visser. ‘Maar er staat nergens in de wet dat de tekst onbegrijpelijk moet zijn. De enige vereiste is dat er een beoogd rechtsgevolg is.’

Dat het bezigen van onbegrijpelijke taal verkeerd kan uitpakken, bleek half maart in een zaak tegen verzekeringsmaatschappij Aegon. De advocaat-generaal bij de Hoge Raad concludeerde dat de wilsovereenstemming bij beleggingsverzekeringen ontbrak omdat de klanten de ingewikkelde formuleringen in het contract niet konden begrijpen. Dat kan Aegon veel geld gaan kosten.

Zonder begrijpelijke voorwaarden is er geen wilsovereenstemming en dus geen contract. Zie daar in het kort het belang van begrijpelijk schrijven aldus Wessel Visser. Zijn taalbureau nam op verzoek van een bank onlangs de hypotheekvoorwaarden onder handen. Een advocatenkantoor had die gemaakt op basis van een standaardmodel. Juridisch een spijkerhard verhaal, maar voor gewone stervelingen niet te vatten. ‘Er moest veel aan gebeuren. Juristen redeneren: als alles er in staat, is het goed. Of de structuur logisch is, doet er voor hen minder toe. We zijn dus eerst met de opbouw aan de slag gegaan: benoemen dat het een lening voor een huis is, vertellen over het rentepercentage en over het terugbetalen, en wat er gebeurt als de klant niet kan betalen.’ Als laatst werd het jargon weggehaald. Visser: ‘Of je nu een bank bent, een verzekeraar of een advocatenkantoor, je communiceert vooral met leken. Weg met vaktaal.’

In *Advocatenblad* nummer 2 van dit jaar stond een artikel met als kop ‘Veranderen of vergaan’. Het artikel stelde dat ook de advocatuur last heeft van de recessie en gaf advies om de problemen te bestrijden. Voor grote kantoren waren er goede adviezen, zoals de noodzaak om te specialiseren en te internationaliseren. Voor kleine kantoren werden enkele starters geraadpleegd die enthousiast zijn begonnen.

Middelgrote en kleinere bestaande kantoren zullen zich ook na lezing mogelijk nog afvragen wat zij nu moeten doen om te overleven: een lopende huur opzeggen of trouw personeel ontslaan is – indien al realistisch – niet aantrekkelijk. En niet elk klein kantoor met een algemene praktijk kan de overstap maken naar een nichekantoor. Bij dit laatste geldt bovendien dat de breedte van een praktijk vaak ook een goede remedie is tegen wisselingen in de markt. Daarom hierna vier suggesties om de crisis te overleven, juist voor die middelgrote en kleinere kantoren.

Bedenk steeds dat er voor een advocatenkantoor maar een paar knoppen zijn om aan te draaien als het om winst en rendement gaat: de kosten, de *leverage* (verhouding tussen partners en medewerkers), de tarieven (maar die staan onder druk) en het extra werk.

De kosten

Personeel (circa 60 procent) en huur (circa 10 procent) nemen het leeuwendeel van de kosten voor hun rekening. Overtalige staf ontslaan loont dus – vooral als de betrokken mensen niet goed functioneerden. Bezuinigen in de resterende kosten (papier, abonnementen, ICT, enzovoort) is nuttig, maar het effect ervan zal betrekkelijk marginaal blijven. Neem geen maatregelen die vooral ‘voor de *Bühne*’ zijn. Denk aan het afschaffen van

koekjes bij de koffie. Dat demoraliseert slechts. ‘Vaste’ leveranciers periodiek in concurrentie met anderen laten offeren loont wel.

Leverage

Meer medewerkers brengen alleen meer geld op als ze flink aan het werk zijn tegen behoorlijke tarieven. Is er werk in overvloed waar je zelf niet (voldoende) aan toekomt, dan is dit een interessante optie. Vaak is die overvloed onrealistisch en is het eerder zaak niet (goed) functionerende medewerkers de wacht aan te zeggen.

Tarieven

Maandelijks declareren helpt: dan heeft de cliënt nog een goed beeld van hetgeen voor hem/haar is gedaan. Alternatieve methoden van declareren verdienen ook de aandacht: bijvoorbeeld een *success fee*. Dit houdt in dat bij het uitblijven van succes alleen de kosten (circa 60 procent) moeten worden betaald, maar bij succes juist meer (circa 130 procent) moet worden betaald. Alternatieven vooraf duidelijk bespreken helpt ook. Wie alleen werkt met ‘lage tarieven’ om klanten te trekken, schiet in zijn eigen voet – zoals het notariaat veelal heeft gedaan.

Extra werk

Het meest interessant is: zorgen voor meer werk. Dan kun je voor jezelf ook het meest interessante (en vaak lucratieve) werk selecteren. Bedenk goed dat een tevreden cliënt eerder terugkomt en sneller betaalt. Wees daarom helder: manage verwachtingen en toon betrokkenheid. In een volgende column volgt meer over marketing van advocatendiensten.

De *bottomline*: ook in deze tijden kan elk soort advocatenkantoor goed renderen.

Te huur

- Monumentaal kantoorpand, Circa 90 m²
- Stads kern Leeuwarden
- Eewal 82, 8911 GV Leeuwarden
- Volop parkeergelegenheid
- Huurprijs n.o.t.k.

Telefoonnummer: 06-83214100

Wordt dit jouw nieuwe werkplek?

Van der Hel Advocaten levert met vijf advocaten en twee faillissements-medewerkers vanuit een Jugendstilvilla te Almelo juridisch advies en rechtsbijstand in procedures. Ons kantoor richt zich voornamelijk op het bedrijfsleven. Accuraat, adequaat, maar bovenal persoonlijk en betrokken.

Wij zoeken:

Advocaat-medewerkers M/V
voor de rechtsgebieden
Arbeidsrecht en Ondernemingsrecht

Voor deze functies geldt dat je talentvol, ambitieus en ondernemend bent, en dat je een actieve bijdrage wilt leveren aan de verdere groei van ons kantoor.

Je beschikt over relevante ervaring en vakinhoudelijke kwaliteit op (één van) bovengenoemde rechtsgebieden.

Daarbij hecht ons kantoor aan een informele sfeer waar teamgeest, betrokkenheid en bevoegenheid voorop staan.

Bij gebleken geschiktheid behoort toetreding tot de maatschap tot de mogelijkheden.

Interesse?
Graag ontvangen wij je cv en een nadere toelichting op jouw bevoegenheid vóór 26 april 2013, ter attentie van mr. H. Versluis.

Ootmarsumsestraat 85
7602 JS ALMELO

Postbus 214
7600 AE ALMELO

Tel: (0546) 48 85 40
info@vanderheladvocaten.nl

Hogeschool van Amsterdam

MASTER LEGAL MANAGEMENT

ORGANISEREN EN INNOVEREN VAN JURIDISCHE DIENSTVERLENING

Nieuw vanaf september 2013: De tweejarige deeltijdmaster Legal Management. Centraal staat de aanpak van organisatorische vraagstukken in de rechtspraktijk. Een innovatieve opleiding voor juridische professionals die zich willen specialiseren in de organisatie van juridische dienstverlening. Meer informatie of aanmelden voor de voorlichtingsavond? Kijk op www.hva.nl/mlm.

**Voorlichtingsavond: donderdag 25 april 2013
van 19.00 - 21.00 uur in Amsterdam**

De NVAO heeft in maart 2013 aan de opleiding kenbaar gemaakt dat zij voornemens is positief te besluiten over de accreditatie van de opleiding. Accreditatie van de opleiding zal in april 2013 volgen.

CREATING TOMORROW

HVA MAATSCHAPPIJ EN RECHT

Wie, wat, waar?

Wie vertrok, wie stopte en wie begon voor zichzelf? Bent u zelf onlangs van kantoor gewisseld of eigen baas geworden? Mail uw verhaal of meld u aan via redactie@advocatenorde.nl.

Uit de praktijk

Aken, mr. J.A.J.M. van Deventer 11-02-2013

Beerda, mr. P. Rotterdam 14-02-2013

Bergmans, mw. mr. E.M.J. Amsterdam 01-03-2013

Bouwman, mw. mr. J.R.F.L. Appingedam 01-03-2013

Dalsum, mr. O.A.H. van Amsterdam 01-03-2013

Dieleman, mr. W.C. Terneuzen 19-02-2013

Donath, mw. mr. A.J. Amsterdam 15-02-2013

Dony, mw. mr. G.M.G. Londen 11-02-2013

Driel, mr. R.A. van Amsterdam 01-03-2013

Dulst, mr. B.F. van Amsterdam 01-03-2013

Duyser, mw. mr. M.

Essen, mr. M.L. van Den Haag
Zwolle 01-03-2013
12-02-2013

Grattan- Meinardi, mw. mr. E. Amsterdam 26-02-2013

Henny, mw. mr. E.V.A. Amsterdam 26-02-2013

Groot, mw. mr. E.J. de Amsterdam 11-02-2013

Haddouch, mw. mr. drs. R.

Hensbroek, mw. mr. F. Utrecht
Utrecht 02-03-2013
12-02-2012

Horst, mr. E.R.J. van der Montpellier 21-02-2013

Hubben, prof. mr. J.H. Arnhem 27-02-2013

Hulkenberg, mw. mr. S. Hilversum 01-03-2013

Intema, mw. mr. N. Rotterdam 28-02-2013

Kamp, mr. E.J.P. van der Enschede 01-03-2013

Kloos, mw. mr. M. Alphen a/d Rijn 01-03-2013

Looten, mw. mr. D.M.

Maigret, mw. mr. S.R.B. Den Haag
Arnhem 05-03-2013
01-03-2013

Meeuse, mw. mr. E.A.M. Rotterdam 01-03-2013

Mook, mw. mr. M. van Amsterdam 01-03-2013

Mulders, mw. mr. D.G. Rotterdam 01-03-2013

Rijkée, mw. mr. L.R. van Den Haag 28-02-2013

Rissalah, mw. mr. H. Amsterdam 15-02-2013

Schmitz, mr. H.W.F.M. Maastricht 01-03-2013

Schrauwen, mw. mr. S. Gravendeel 01-03-2013

Schreuder, mw. mr. A.L.J.A. Amsterdam 01-03-2013

Schuurman, mw. mr. L. Amsterdam 01-03-2013

Slooten, mw. mr. C.J.D. van Amsterdam 01-03-2013

Staehe, mr. F.C. Amsterdam 01-03-2013

Stoppelenburg, mw. mr. H. Amsterdam 31-12-2012

Theeven, mr. drs. J. Sittard 04-03-2013

Uchelen, mr. H.L. van Zeewolde 01-03-2013

Vegter, mw. mr. M.S.A. Amsterdam 01-03-2013

Vluggen, mr. J.E.H.R. Langraaf 11-02-2013

Weierink, mr. T.A.A.J.M. Arnhem 01-03-2013

Weitzel, mw. mr. U.E.A. Amsterdam 13-02-2013

Wille, mw. mr. H. Amsterdam 18-02-2013

Winter, mr. A.C. de Den Haag 18-02-2013

Yu-Lai, mw. mr. Y.L. Amsterdam 01-03-2013

Naar ander kantoor

Aykaz, mw. mr. M.: Lexsigma Advocaten te Amsterdam

Baas, mw. mr. A.: Hanze advocaat te Groningen

Baldewising, mr. A.A.: Popescu Advocaten te Amsterdam

Bethe, mw. mr. J.N.: La Gro Advocaten te Den Haag

Blanke, mw. mr. A.: Palthe Oberman Advocaten te Amsterdam

Boelens, mr. J.: Everts Vogelaar Spijker Advocaten te Honselersdijk

Boersma, mw. mr. M.E.V.: SPEE advocaten te Maastricht-Airport

Boringa, mw. mr. W.A.D.: Roelvink Advocatenkantoor te Leek

Boshouwers, mw. mr. P.H.A.: ReulingSchutte B.V. te Amsterdam

Bottinga, mw. mr. A.N.E.: De Rechter Advocaten te Terneuzen

Brands, mr. R.H.R.: Kan Vlassenroot Advocaten te Haarlem

Brat, mr. E.A.: Lexsigma Advocaten te Amsterdam

Brinke- Schulte, mw. mr. drs. M.M.H.: Bos Van der Burg Advocaten te Zoetermeer

Broerse, mw. mr. E.: Vallenduik Advocaten te Zaandam

Burger, mr. R.M.: Vulpes Advocaten te Amsterdam

Bus, mr. R.H.M.: Advocatenkantoor Bus te Houten

Cristiaansen, mw. mr. E.K.: Capra Advocaten te Den Haag

Danilovic, mr. G.: Bird & Bird LLP te Den Haag

Daure, mw. mr. M.S.: Stibbe N.V. te Amsterdam

Deventer, mr. H.J. van: SørensenWeijers&Ko te Rotterdam

Destrée, mr. C.C.: Lexence N.V. te Amsterdam

Dexters, mw. mr. D.M.J.: Paulussen Advocaten N.V. te Maastricht

Dooren, mw. mr. M.M.K. van: Hijink Advocaten te Arnhem

Drenth, mw. mr. M.: Vermaat & De Boom Advocaten te Barendrecht

Esch, mw. mr. M.E.C. van: Linklaters LLP te Amsterdam

Faltas, mw. mr. L.: De Vos & Partners Advocaten te Amsterdam

Groenewoud, mr. M.: Froom Helmonds Advocaten te Amsterdam

Haan, mr. J.W. de: Collet Advocaten Rotterdam te Rotterdam

Nieuwe vaardigheden

Na negen jaar bij het Amsterdamse kantoor Schneider & Van Dalsum Advocaten was het tijd voor een volgende stap. Irene Luijt- Visser (36) versterkt sinds kort de sectie Arbeid & Organisatie van het Amersfoortse Marxman Advocaten. 'Vanzelfsprekend wil ik hier mijn inhoudelijke kennis uitbreiden en verdiepen, maar naast procesbijstand, juridische advisering en dienstverlening op arbeidsrechtelijk gebied ga ik me ook bezighouden met acquisitie. Ik kijk er naar uit om de hiervoor benodigde vaardigheden te ontwikkelen en anderen te begeleiden. Als mijn klanten tevreden zijn, ben ik dat ook.'

Naar een nichekantoor

Per 1 maart concentreert Jorgo Tsiris (36) zich als partner bij Steins Bisschop & Schepel in Den Haag – een nichekantoor met een focus op het familiebedrijf – op het aan het ondernemingsrecht grenzende arbeidsrecht. 'Ik heb in bijna negen jaar bij Allen & Overy de 'binnenkant' van het grote internationale advocatenkantoor leren kennen. Ik blijf op hoog niveau werken, maar kan meer nadruk leggen op mijn eigen ondernemerszin. Belangrijker nog is de persoonlijke band met de cliënt. Steins Bisschop & Schepel onderscheidt zich in beide aspecten. En er werken erg aardige mensen in een ontspannen sfeer.'

Specialiseren

Onlangs maakte **Monique Aykaz** (31) de overstap van Vestius Advocaten naar Lexsigma Advocaten, beide in Amsterdam. ‘Vanuit de ambitie om onze ondernemingsrechtpraktijk verder uit te bouwen ben ik overgestapt naar dit ambitieuze kantoor, dat onder meer werkzaam is in de zorgsector. De sfeer is informeel, er werken meer vrouwen dan ik gewend was en ik ben vrij in de manier waarop ik cliënten bedien. Het is hier de bedoeling dat iedere advocaat zich specialiseert; ik ga binnenkort de specialisatie-opleiding Fusie & Overnames volgen. Uiteindelijk hoop ik mijn eigen praktijk binnen Lexsigma Advocaten te kunnen opbouwen.’

Haas, mr. A.H.T. de: OMVR Advocaten + Notarissen te Harderwijk
Helden, mr. R.W. van: Stibbe te Londen
Hoffman, mw. mr. E.I.B.: Shioda Advocaten te Hilversum
Ichoh, mr. M.: Damsté advocaten – notarissen te Enschede
Jong, mw. mr. N.J. de LLM: SørensenWeijers&Ko te Rotterdam
Kager, mr. P.C.H.H.: TRC advocaten te Veldhoven
Kaya, mr. B.: Gillese & Winnubst Advocaten te Den Bosch
Kemseke, mw. mr. E.M.R.: DITISRECHTadvocaten te Terneuzen
Koenraad, mr. H.J.: Simmons & Simmons LLP te Amsterdam
Kralingen, mw. mr. M.M. van: Vlamincx advocaten te Venlo
Lam, mw. mr. E.: Keizerhof Advocaten te Amsterdam
Lange, mw. mr. M.L.S.W.E. de: NN Advocaten te Den Haag
Lans, mw. mr. K.: Mesland & Vroegh Advocaten te Haarlem
Leer, mw. mr. M.L. van: Witlox Snijders Tuzkapan Advocaten te Amsterdam
Lelie, mw. mr. M.E. van der: Lawwise Advocaten te Breda
Luijt-Visser, mw. mr. I.: Marxman Advocaten B.V. te Amersfoort
Lugard, mr. H.H.P.: Baker Botts L.L.P. te Brussel
Meis, mr. F.M.: Duijn Bloem Voss Advocaten te Zaandam
Morrema, mw. mr. I.: Beer Advocaten te Amsterdam
Niekoop, mr. M.J.H.: Clifford Chance LLP te Amsterdam
Nieuwenhuizen, mr. P.C.: Tanger Advocaten N.V. te Velsen – Zuid
Noelmans, mr. V.E.J.: Vondenhoff Sijben Advocaten te Heerlen
Penners, mr. M.M.J.P.: Helgers Advocaten te Maastricht
Raedts, mw. mr. E.N.M.: Freshfields Bruckhaus Deringer LLP te Amsterdam
Reerink, mr. G.O.: Ali Budiardjo, Nugroho, Reksodiputro (“ABNR”) te Jakarta

Reitsma – van Riel, mw. mr. G.H.G.: Siekman & Stassen Advocaten en belastingadviseurs te Hoofddorp
Rosendahl, mr. J.: Lexence N.V. te Amsterdam
Saedt, mr. R.A.M.: Poelmann van den Broek Advocaten te Nijmegen
Schreuder, mr. F.P.R.: Clifford Chance LLP te Amsterdam
Smits, mw. mr. A.M.: RET N.V. te Rotterdam
Schuurman, mr. H.A.: Van Campen & Partners N.V. te Amsterdam
Strien, mr. A.J.G. van: Advocatenkantoor Verkuijlen te St. Oedenrode
Tulp, mr. H.J.: Yspeert VWL Advocaten te Drachten
Vandeputte, mw. mr. A.: Scot Advocaten te Terneuzen
Vught, mw. mr. M.J.M. van: Van Dijk c.s. Advocaten te Maastricht
Waegeningh, mr. L. van: Six Advocaten te Amsterdam
Wibier, mr. R.M.: Lecence N.V. te Amsterdam
Wildenbeest, mr. drs. T.L.: Van Benthem & Keulen N.V. te Utrecht

Naar nieuw(e) kantoor of associatie

Adrena Arbeidsrechtadvocaten (mw. mr. D. Kingma, mr. E.W. Kingma, mw. mr. M.H.J. Miltenburg, mr. D.F.W. Schalwijk te Leeuwarden)
Advocatenkantoor Cuperus (mw. mr. F.S. Cuperus, mw. mr. W.L. Sieval te Heerhugowaard)
Advocatenkantoor M.E. Haak (mw. mr. ing. M.E. Haak te Naarden)
Advocatenkantoor Niemyjski (mr. R. Niemyjski te Amsterdam)
Advocatenkantoor Van Gestel (mr. drs. G.S.J. van Gestel te Rotterdam)
Anik Advocaten (mw. mr. B. Anik te Arnhem)

Complexe vraagstukken

Sinds februari werkt **Mousa Ichoh** (31) bij Damsté advocaten-notarissen in Enschede, de stad waar zijn familie woont. ‘De grootste voordelen van mijn nieuwe kantoor zijn de korte lijnen en de drang om permanent te innoveren. Zo is de franchiseorganisatie ‘Advocacoeur’, door Damsté opgericht, de eerste in haar soort in Nederland. Het overheidsaansprakelijkheidsrecht, waarmee ik me bezighoud, is berucht moeilijk vanwege de ingewikkelde rechtsmachtverdeling tussen de bestuursrechter en de burgerlijke rechter. Dat vereist kennis van zowel het bestuursrecht als het civiele recht. Complexe vraagstukken daarover vind ik leuk en uitdagend. Vanuit mijn nieuwe kantoor wil ik me daar nog meer op richten.’

Anik Advocaten (mw. mr. Ö. Kibaroglu – Batur te Bussum)
Baggerman Advocatuur (mr. S. Baggerman te Apeldoorn)
balkenende coenen advocaten (mr. R. Balkenende en mr. S. Coenen te Utrecht)
Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam (mw. mr. U. Altintas-Gumus te Rotterdam)
Camp Fiscaal Advocaat (mr. drs. A.E.T.M. van de Camp te Eindhoven)
CCN Advocatuur (mw. mr. C.C. Nwosu te Egmond aan den Hoef)
De Boorder Schoots familierechtadvocaten (mw. mr. E.H. Schijven – Bours te Arnhem)
El Idrissi Advocaten (mr. A. el Idrissi en mr. M. el Idrissi te Rotterdam)
Foxwaldmeister Advocaten (mw. mr. W.M.M. de Vries te Amsterdam)
Hoogstraten Advocatuur (mr. M.W.R. Hoogstraten te Leiden)
Huijzer Advocaten B.V. (mr. M.W. Huijzer te Papendrecht)
Janssen Van den Hoek advocaten (mw. mr. P.C.E. van den Hoek en mr. J.A.H.M. Janssen te Rotterdam)
Keizerhof Advocaten (mw. mr. E. Lam, mr. R.J. Polle, mr. R. Siemeling, mr. D.Th.G. Thuijs en mw. mr. drs. J.H. van Woudenberg te Amsterdam)
Kuijpers & Nilissen Advocaten (mr. K.H.T. van Gijssel te Amsterdam)
Legaltree Fjalla Advocatuur B.V. (mw. mr. C.P. van den Berg te Leiden)
Lexam Advocaten (mw. mr. M.J.E. Spoomaker en mw. mr. A.M.S. Stoop te Leiden)
Liem en Partners N.V. (mw. mr. S. Raza en mw. mr. G.C. van de Wetering te Amsterdam)
Mevrouw mr. R.E. Nommeren (mw. mr. R.E. Nommensen te Wassenaar)
Mr. H.M. Brink LLM (mw. mr. H.M. Brink te Amsterdam)
Muit & Dierckx Advocaten (mr. J.I. Dierckx en mr. R.M.J. Muit te Amsterdam)

Namaki Advocatuur (mr. A.A. Namaki te Nijmegen)
Oskamp Advocatuur (mr. R.A. Oskamp te Amsterdam)
Paul Steinhauer Advocaat (mr. P.J.M. Steinhauer te Bloemendaal)
Raven Advocatuur (mr. H.J.R. Raven te Rotterdam)
Robos Iuris B.V. (mr. R. van den Bos te Middelburg)
Roelofs Advocatuur (mr. A.H.H.M. Roelofs te Nuland)
Schol en Gorter Advocaten (mr. P.E.M. Schol te Enschede)
South Stream Transport B.V. (mw. mr. S.C.G. Dingenen te Amsterdam)
Taghavi & Musch Advocaten (mr. R.P.C. Musch en mr. W. Taghavi te Amsterdam)
Van Beilen Rauwerda Advocaten (mr. H.A. van Beilen, mw. mr. G. van Mastriht en mw. mr. M.R. Rauwerda te Leeuwarden)
Van den Assem Advocatuur (mr. F.A. van den Assem te Nijmegen)
Van Duyneveldt Advocatuur (mr. A.W.E.S. van Duyneveldt – Franken te Leiden)
Vattenfall Energy Trading Netherlands N.V. (mr. B.B. de Bruijne te Amsterdam)
Vermeulen Advocatenkantoor (mw. mr. J.F. Vermeulen te Nijmegen)
Vissers Advocatuur Amsterdam (mw. mr. A.H. van Leur te Amsterdam)
WillemsHagemann Advocaten (mw. mr. B.S. Hagemann en mw. mr. P.W.H.M. Willems te Den Haag)
Wisse Smit Advocatuur (mr. J.J. Wisse Smit te Deventer)
Yspeert VWL Advocaten (mr. R. Klarus te Emmen)

Correctie

Kantoornaam in nr. 2 2013 INSIGHT LEGAL te Bilthoven moet zijn INSIGHT LEG

Van de tuchtrechter

Deze uitspraken zijn geselecteerd en bewerkt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit P.J.M. Drion, C.B. Gaaf, W.F. Hendriksen, H.J.A. Knijff, E. van Liere en H. Uhlenbroek. De uitspraken met LJN-nummer zijn integraal te raadplegen op www.tuchtrecht.nl.

Eigen verantwoordelijkheid en honorarium

- *Hof van Discipline, 13 februari 2012, LJN: YA3012*

Advocaat is tuchtrechtelijk verantwoordelijk, ook als de zeggenschap over het in rekening te brengen honorarium uitsluitend bij een kantoorgenoot ligt.

- *Artikel 46 Advocatenwet (3. Wat een behoorlijk advocaat betaamt)*

Feiten

Klager heeft recht op ABP-pensioen. Na op dit pensioen te zijn gekort, is het administratief beroep van klager daartegen ongegrond verklaard. Klager heeft vervolgens de bijstand van mr. X ingeroepen 'ter beoordeling van mijn klachten en het vervolgens van een eventuele begeleiding bij het aanhangig maken van deze klacht bij de (civiele) rechter (...)'. In zijn advies aan klager concludeert mr. X dat een procedure tegen het ABP moet worden ontraden. Mr. X heeft aan klager voor dit advies een (gematigde) declaratie toegezonden voor een bedrag van 3.355,32 euro, inclusief btw.

Klager acht de declaratie onevenredig hoog.

Klacht

- Mr. X heeft geen uitvoering gegeven aan de wens van klager om zijn geschil met het APB bij de civiele rechter aanhangig te maken.
- Mr. X heeft ongevraagd een uitgebreid procesadvies voor klager opgesteld

en klager hiervoor een bovenmatige declaratie toegezonden.

Overwegingen raad

Ten aanzien van klachtonderdeel a overweegt de raad dat klager opdracht heeft gegeven de zaak eerst op zijn juridische merites te beoordelen om vervolgens eventueel een procedure te beginnen.

Mr. X treft aldus geen verwijt.

Ten aanzien van klachtonderdeel b overweegt de raad dat klager de kantoorgenoot van mr. X ter verantwoording had moeten roepen, nu mr. X ter zitting heeft verklaard dat hij zelf niet bevoegd was tot het nemen van financiële beslissingen in het dossier, maar uitsluitend zijn kantoorgenoot.

Beslissing raad

Verklaart klachtonderdeel a ongegrond. Verklaart klager in klachtonderdeel b niet-ontvankelijk.

Overwegingen hof

Ten aanzien van de grief van klager tegen klachtonderdeel a overweegt het hof dat het volstrekt gebruikelijk is dat een advocaat eerst een advies uitbrengt over de kansen op succes en niet zonder meer een civiele procedure aanhangig maakt.

Tegen de niet-ontvankelijkverklaring van klager in klachtonderdeel b heeft naast klager ook de algemeen deken op voet van artikel 56 lid 2 Advocatenwet een grief opgeworpen. De grieven slagen op de door de algemeen deken daartoe aangevoerde gronden. De behandelend advocaat is in tuchtrechtelijk opzicht tegenover zijn cliënt zelf volledig verantwoordelijk voor de behandeling van een zaak, ongeacht zijn interne positie ten opzichte van zijn kantoorgenoten. Klager is dus ontvankelijk, maar het klachtonderdeel is ongegrond.

Eigen verantwoordelijkheid en zekerheidstelling

- *Raad van discipline Amsterdam, 17 januari 2012, LJN: YA 2341*

Advocaat weigert proceskosten te betalen aan de wederpartij, ondanks eerder door hem in dat verband afgegeven zekerheidstelling.

- *Artikelen 46 (3. Wat een behoorlijk advocaat betaamt) en 48, lid 7 Advocatenwet*

Feiten

De cliënte van mr. X is een vennootschap gevestigd te Saoedi-Arabië, een staat die geen partij is bij enig verdrag dat tenuitvoerlegging van een proceskostenveroordeling mogelijk maakt.

Mr. X heeft tijdens een procedure bij de rechtbank naar aanleiding van het door een van de klagers opgeworpen incident ex artikel 224 Rv (zekerheidstelling voor proceskosten) namens zijn kantoor zekerheid gesteld voor de betaling van een eventuele proceskostenveroordeling ten laste van zijn cliënte jegens (de cliënte van) klagers om daarmee een vonnis in dit incident te voorkomen.

De cliënte van mr. X wordt nadien in de betaling van de proceskosten veroordeeld.

Ondanks herhaald betalingsverzoek aan de cliënte van mr. X blijft betaling van de proceskosten uit.

Nadat klagers bij mr. X de zekerheidstelling hebben ingeroepen, blijft eveneens betaling uit.

Tijdens het verstrekken van de zekerheidstelling maakte mr. X als maat deel uit

van een maatschap, die inmiddels is ontbonden respectievelijk wordt vereffend.

Klacht

Mr. X komt zijn zekerheidstelling niet na. Klagers verzoeken op grond van artikel 48, lid 7 Advocatenwet uit te spreken dat mr. X niet de zorgvuldigheid heeft betracht die een behoorlijke rechtshulpverlening betaamt.

Verweer

Mr. X stelt dat klagers het vonnis eerst ten laste van zijn cliënte ten uitvoer hadden moeten leggen.

Indien dit niet voldoende zou hebben opgeleverd, hadden klagers de zekerheidstelling kunnen invoeren. Mr. X stelt verder dat klagers slechts van de vereffenaar nakoming van de zekerheidstelling kunnen verlangen en dat hij bovendien in verband met de nog lopende afwikkeling met zijn voormalige maten niet voor betaling heeft kunnen zorgdragen.

Overwegingen raad

Mr. X heeft door zekerheid te stellen de indruk gewekt dat (de cliënte van) klagers gerust kon(den) zijn over de betaling van de proceskosten. Dit blijkt uit de aard van de zekerheidstelling, waarmee werd voorkomen dat een incidenteel vonnis ex artikel 224 Rv zou worden gewezen en uit de tekst van de zekerheidstelling. Tezamen genomen met het bepaalde in artikel 6:51, lid 2 BW – gestelde zekerheid moet zodanig zijn, dat daarop zonder moeite verhaal kan worden genomen – is de uitleg die mr. X aan de zekerheidstelling geeft niet de uitleg die klagers daaraan hadden hoeven te geven.

Verder past het mr. X niet zich te verschuilen achter de liquiditeit van zijn voormalig kantoor en zodoende een interne kwestie af te wenden op klagers. Daarnaast miskent mr. X dat hij vanuit tuchtrechtelijk oogpunt persoonlijk voor de zekerheidstelling had moeten instaan namens zijn voormalig kantoor, omdat

hij als maat van zijn voormalige en inmiddels ontbonden kantoor zelf de zekerheidstelling is aangegaan en hij zich dus had moeten realiseren dat hij ook zichzelf heeft gebonden door de zekerheidstelling te verstrekken.

Beslissing

De raad verklaart de klacht gegrond en legt aan mr. X een waarschuwing op. De raad spreekt voorts uit dat mr. X niet de zorgvuldigheid heeft betracht die een behoorlijke rechtshulpverlening betaamt.

Weigering toezenden concept-dagvaarding

- Raad van discipline 's-Hertogenbosch, 16 januari 2012, LJN: YA2483

Advocaat was gehouden de concept-dagvaarding ten spoedigste aan klager toe te zenden. Dat de belangen van zijn cliënte dit in zijn visie anders maken verandert dit niet.

- Artikel 46 Advocatenwet (3.1 Vrijheid van handelen; 3.4 Jegens tegenpartij in acht te nemen zorg)
- Gedragsregels 1 en 17

Feiten

Mr. X staat een cliënt bij in een geschil waarin op 18 februari 2011 een voorlopig getuigenverhoor is gelast. Op 9 februari 2011 heeft mr. X een datum voor een kort geding verzocht en gekregen. De vastgestelde datum was 8 maart 2011. Dit heeft mr. X klager meteen meegedeeld. Klager heeft mr. X op 11 februari 2011 verzocht om toezending van een kopie van de concept-dagvaarding. Op 16 februari 2011 heeft de griffier mr. X telefonisch meegedeeld

dat de voorzieningenrechter van oordeel was dat mr. X een afschrift diende te verstrekken. Mr. X heeft de griffier gevraagd of de voorzieningenrechter ermee kon instemmen dat eerst na het getuigenverhoor een afschrift werd verstrekt. De voorzieningenrechter heeft laten weten hiermee niet in te stemmen. Mr. X heeft niettemin pas op de dag van het voorlopig getuigenverhoor de concept-dagvaarding aan klager verstrekt.

Klacht

Mr. X handelt klachtwaardig door in strijd met het procesreglement en de instructie van de voorzieningenrechter te weigeren klager een afschrift van de concept-dagvaarding te sturen.

Beoordeling

Een advocaat heeft een grote mate van vrijheid de belangen van zijn cliënt te behartigen op een wijze die hem passend voorkomt. Die vrijheid behoort niet ten behoeve van de wederpartij te worden beknopt tenzij diens belangen nodeloos en op ontoelaatbare wijze worden geschaad. Conform het procesreglement dient de eisende partij uiterlijk twee dagen na ontvangst van de dagbepaling de dag en het tijdstip van de zitting mee te delen aan de gedaagde partij en deze bovendien de concept-dagvaarding toe te sturen. Mr. X was gehouden de concept-dagvaarding ten spoedigste aan klager toe te zenden. Dat de belangen van zijn cliënte dit in zijn visie anders maken verandert dit niet. Door de concept-dagvaarding pas op 18 februari 2011 aan klager toe te zenden heeft mr. X klachtwaardig gehandeld. De klacht is gegrond, maar omdat het concept slechts één dag na de door klager gestelde termijn is verstrekt, terwijl toen nog achttien dagen tot de zitting resteerden, legt de raad geen maatregel op.

Beslissing

Gegrondverklaring zonder oplegging van maatregel.

Slimme start...

Als je een vliegende start wilt maken, is het goed te weten dat je verzekeringen op orde zijn. Met Niehoff Werning & Kooij sta je er niet alleen voor. Prettig, want er komen nogal wat zaken op starters af. Van ondernemingsplan tot beroepsaansprakelijkheids- en arbeidsongeschiktheidsverzekering: samen zorgen we voor een passende oplossing. Met onze kennis van de advocatuur helpen we al ruim 35 jaar starters op weg. Vraag daarom ons starterspakket voor de advocatuur aan.

Zekerheid is dichterbij dan je denkt.

www.nwk.nl

Niehoff Werning & Kooij
financieel adviseurs voor advocatuur en notariaat

Wat is NEXT?

Advocaten staan niet bepaald bekend om hun frivoliteit. U speelt het liefst op safe. Daarom kiest u voor NEXT*matters*®. Deze nieuwe generatie software voor de juridische praktijk is ontwikkeld door de makers van FORTUNA®, op basis van 15 jaar ervaring met úw branche.

www.trivium.nl

